

CONSULTATIONES
MEDICÆ,
SIVE
SYLLOGE EPISTOLARUM
CUM RESPONSIS
HERMANNI BOERHAAVE.

EDITIO NOVA, PARISIENSIS, ANNI 1750.

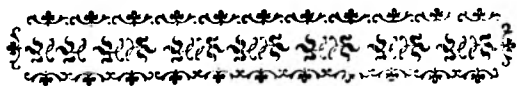
Cæteris ante hanc datis perfectior, auctior.

VENETIIS, MDCCLVII.

Apud Jo. BAPTISTAM PASQUALI

~~SUPERIORUM PERMISSU~~, ac PRIVILEGIO.

PARISIENSIS EDITOR
BENIGNO LECTORI

S. P.

Boerhaavianorum scriptorum dignitas adeo orbi litterato innotuit, ut eorum laudibus superfedere multo sit consultius, quam in iis immorari. Nullus ergo dubito quin quas ejus Consultationes Medicas tibi, B. L. offero, lætus accipias, eoque lubentius, quod innumeris purgatas mendis tum typographicis, tum grammaticis, reperies. Utinam omnibus! sed cum Londinensi Editori in Epistolis Boerhaavio missis, ac in ejus responsis, vel verbum mutare religio fuerit, hujus exemplis edocto, quæcumque menda grammatica typographis exprobrari non posse suspicatus sum, ea mihi attingere religio fuit.

De medicamentorum Boerhaavio in hisce Consultationibus familiarium usu pauca observare fortasse operæ pretium erit.

Eorum simplicitatem Autori nemo vitio vertet, nisi ignorans morborum causas angustissimis limitibus circumscribi, utut pro partium affectarum ratione proteiformes merito dici possint. Sed ne extra carceres vagari videar, de chronicis tantum faciam verba. Observat rerum medicarum æquissimus judex Celeberrimus Frider. Hoffmannus, " eorum

„ qui diutius trahuntur morborum causas plerum-
 „ que esse obstructions & indurationes minimorum
 „ vasculorum in emunctoriis & glandulosis visce-
 „ ribus, inutilium & superfluum tam se quam
 „ excretioni dicatis; quibus oppilatis non potest
 „ non ingens vitalibus succis conciliari impuritas,
 „ ac demum ipsa viscera, & glandulosa excerni-
 „ cula, penitus oppleta, indurata, & tumefacta,
 „ in putridam corruptionem, exulcerationem can-
 „ crosam, vel in abscessum concedere, aut fune-
 „ stis lymphæ effusionibus ansam suppeditare. *The-
 „ rapeut. sect. II. c. I. §. 26.* Unde sequenti §. con-
 „ cludit, “ nullam aliam suppetere methodum (his
 „ malis medendi) quam qua vitalis ille vitæ sa-
 „ nstatisque autor, sanguinis & humorum per om-
 „ nia vascula itus & reditus liber redditur, for-
 „ diumque, per omnis generis excernicula, eva-
 „ cuatio integra præstatur; adeoque obstructions,
 „ ubicumque consistant, expediuntur, atque hu-
 „ mores qui in vitio sunt, per congrua emuncto-
 „ ria educuntur. Jam vero, perguit idem Autor,
 „ ipsa dictitat ratio vasculorum obstructions nec
 „ prius solvi, nec succos vitiosos eliminari posse,
 „ quam mobiles, flexiles, & ad excretionem apti,
 „ redditi fuerint. Hinc utique omnis perlongos
 „ morbos sanandi methodus in eo continetur, ut
 „ humores crassi mobiles, ac fluidi, efficiantur,
 „ dura emolliantur, stricta laxentur, & postea va-
 „ lidiori facto sanguinis impulsu per intensam so-
 „ lidorum actionem, impacti humores concutian-
 „ tur, dissolvantur, eluantur, & sic obstructionum
 „ repagula referentur”. Ad hunc autem scopum
 „ obtinendum, medicamentorum omnium incidendi
 „ & ape-

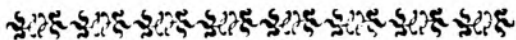
& aperiendi facultate præditorum *tempestivum usum* commendat, scilicet mitiora efficacioribus præmittendo; quod quidem facile sic ordinari potest, cum morborum chronicorum ea sit indoles, ut si res ægrorum non omnino pessumdatae fuerint, curanti Medico dent inducias. Porro fere solis incidentibus utitur in remediorum formulis Celeberrimus Boerhaavius.

Quod autem eadem fere semper omnibus in circumstantiis remedia adhibeat, a sana praxi, si etiam supra laudato Hoffmanno fides, nullatenus alienum; quippe qui *Therap. sect. II. ch. 2. §. 18.* eam condat legem: "*per pauca s selectis Medicamentis ad morbos,*
 „ *& sanandos, & arcendos, utendum . . . pauca*
 „ *enim, & simplicissimæ sunt, morborum causæ,*
 „ *ideoque iis etiam removendis pauca sufficiunt*
 „ *adminicula, & ex vero scribit Joannes Langius,*
 „ *Ep. 76. Ego dico desipere eos Medicos, qui pluri-*
 „ *bus medicamentis aliquid expediunt quod paucio-*
 „ *ribus transigi potest . . . Egregium profecto Da-*
 „ *malceni Aphor. 34. est consilium: Pharmaca pau-*
 „ *ca tenenda tibi sunt, & quorum operationes ac*
 „ *potesitates multoties expertus es; totius enim mul-*
 „ *titudinis notitia incomprehensibilis est, & cum per*
 „ *singulas vo ueris inquirendo discurrere, multiplici*
 „ *diversitate distentus, nescies cui debeat fidem ad-*
 „ *hibere . . . . Scite quoque in hanc rem scribit*
 „ *Wedelius. Res se habet hæc instar amicorum. Ma-*
 „ *gis æstimamus unum vel alterum amicum, quam*
 „ *centum notos. Multi etiam amicitiam offerunt,*
 „ *pauci merentur. Ita etiam curiosum, selectum, &*
 „ *expertum, medicamentum, reliquis omnibus præ-*
 „ *ferendum est. Qui omnes habet amicos, neutrum*

habet ; qui omnia novit , neutrum novit . De Medic. facultat. cognit. & applic. p. 25.

Hæc de Medicamentorum a Boerhaavio adhibitorum simplicitate & paucitate præfato supersunt aliqua super familiaribus aperientibus quibus utitur observanda . Gummata , & gummi resinosa vix unquam a formulis exulant , nostrates autem Medici eorum usum penitus reformidant , nisi , quod profecto rarum est , Batavis & Anglis familiarem in spissitudinem corporum nostratium liquores concresecant . Nunquam igitur excidat memoria præclarum illud Cornelii Celsi monitum : *aliud opus est Romæ , aliud in Ægypto , aliud in Gallia , Lib. I. c. 8.* cujus veritatem confirmat sæpius repetitum Georgii Baglivii dictum , *scribo in aere Romano .*

De frictionum , in quibus præcipuus curationum Boerhaavianarum cardo verti videtur , in curandis chronicis morbis efficacia , differere supervacaneum est , cum paucis abhinc annis fule doctæque tractata fuerit hæc materia , & ab Editore Londinensi in Præfatione tractetur . Superest igitur 1°. ut Lectoris moneam , simul atque publici juris fient apud exteros sequentia volumina , nostratibus typis committenda : 2°. pluribus ditanda Consultationibus quæ Bibliopolarum Parisiensium opera a diversis regionibus expetitæ fuerunt . 3°. Cum quo amplior futura earum messis , eo melius publicæ utilitati consulatur , rogatur benevolus Lector ut si quid ejusdem generis (quin & alterius , modo Boerhaavianum sit) in scriniis habeat , alteri ex supra recensitis Parisiensibus Bibliopolis communicet , annexa morbi , si fieri potest , missa ad nitidissimum Batavæ Medicinæ jubar historia .

EDITOR LONDINENSIS

LECTORI

SALUTEM.

HABES, Amice Lector, fasciculum litterarum, quem tibi pergratum fore non dubito; quippe qui continet plures historias morborum Chronicorum, & inter illos quorundam qui minus sæpe occurrunt. Horum genium, ac symptomatum rationem, expendit HERMANNUS BOERHAAVE, princeps ille nostri sæculi Medicus, & Philosophus; qui ob sacram Artem simplicitati suæ vindicatam & feliciter promotam, de humano genere optime meruit, sibi que *monumentum exegit ære perennius*.

Scias solummodo velim exempla hæcce ab ipsis Epistolis Boerhaavio missis, & ejus responsis, esse descripta, in quibus vel verbum mutare religio erat. Hoc inter omnes constabit, qui illius stylum, aut medendi rationem quam in hisce tenuit, probe intelligunt.

Observatu dignum est, FRICTIONES in his morbis curandis a Boerhaavio vehementer commendari, cui quidem auxilio medelæ summa sæpius innitur. Hoc minus aptum, forsan & ridiculum nonnullis videbitur. Quid enim boni (aiunt) expectare licet in morbo inveterato, a corporis *perfricatione*, millies, si velis, repetita? Duo in morbis Chronicis peccant, quæ Medici attentionem præcipue

merentur, solidorum scilicet vis imminuta est, & adsunt viscerum *obstructiones*: hæc itaque solvendæ, & fibrarum tönus firmandus est. Hinc proposito, secundum *Hippocratem*, apprime inservit frictio, cujus leges & effectus his verbis tradit: *Dura ligandi, mollis solvendi, multa minuendi, mediocris carnem augendi, vim habet.* (a). Ipse summus Magister hæc ultra non exposuit, Artis peritis scribens; hanc vero ejus fuisse mentem ex eleganti commentario constat, quem super hoc loco concinnavit Galenus. Sic enim ille; *mollis solvit quæ colligata & coacta sunt: illa colligata dicuntur quæ ob siccitatem aliquam, frigus, phlegmonem, scirrhum, tensionem, repletionem, aut pondus, agre moventur.* (b) Quibus verbis nulla invenies, quæ *obstructionum* characteres pulchrius designent. Diu vero post Hippocratis tempora, cum remedium hoc ulu magis invaluerit, Medici ejus species & differentias notarunt, sive modum, durationem, varias corporis partes pro morbi genio fricandas, & reliqua quæ huc spectant, definiverunt. De his omnibus gloriabantur, tanquam tot inventis, & Artis egregio incremento; ignari, aut nescire volentes, Medicinæ parentem ante multa sæcula rei summam enuntiasse. Sic *Asclepiades*, uti auctor est *Celsus*, maximam voluminis partem in hoc argumento, consumpsit, cujus inventor haberi voluit: "In illo, fatente *Celso*, latius, & dilucidius ubi & quomodo frictione, esset utendum, quam Veteres, præcepit." Hoc Artis sane damno cum cæteris viri scriptis perit; quanquam enim, præ perdita disputandi libidine Medici-

(a) *Εν Τῷ 227ῷ ἰ. τ. α. β.*

(b) *Ib. sec. de sanitate tuenda, ubi de hac re fuse differit contra Taconem & alios.*

dicinæ principia argutiis obscurarit, cum ad morborum tamen curationes ventum esset, longe alium se præbuit. Id ex *Celsi* libris patet, qui illius curationes in plerisque affectat. *Methodici* vero *frictiones*, & corporis aspersiones, in morbis chronicis quam maxime adhibebant; quod ex *Cælio Aureliano* constat, qui solus ex illustri secta nobis restat.

Aretæus, qui morborum chronicorum concinnam historiam curandi rationi conjunctam exposuit *frictiones* in omnibus fere commendat; & in affectionibus illis quæ a singulari partis alicujus vitio originem ducunt, tum locum, tum frictionis modum, indicat. Id summo judicio assequitur in diris illis affectibus, Epilepsia & Cephalæa. Hic vero gravissimus scriptor, ut cenlet viri in his *κεκοσμητοι*, sua plurimum ex Hippocrate hausit, cujus habetur purus & fidus interpretes. Atqui in hoc argumento *Galenus* solus sufficit, neque plures citare necesse est. Si quis illum super hac materia attente perlegat, statim percipiet *frictionum* usum atque vires, & tum, & ante isthæc tempora, diligenter explorasse Medicos, quorum univervo consensu in his malis sanandis principem obtinuerunt locum; sive enim corpus imbecille firmare volebant, aut nutrimentum promptius distribuere quo languidum reficeretur; sive vitalis calor excitandus foret, aut succos pravos digerere & educere oportebat; ad *frictionem* recurrebatur, maximum illud & ultimum præsidium. De ejus modo, aut loco ubi esset instituenda, quandoque disputatum est, de se ipsa numquam. Neque hoc profecto mirum: subtile enim argumentum magnas habet difficultates, ut modus & limites figantur. Hanc provinciam suscepit *Galenus*,
& do-

& docuit cui ætati, sexui, temperiei, quænam & qualis conveniat *frictio*.

Neque in Chronicis solum affectionibus valebat nobile remedium; nam in febribus putridis, ut testatur *Oribasius*, *frictiones* administrabant. Quin in tertianis & quartanis quæ sæpius repetebant, & difficilius resolvebantur, alii (quod *Galeno* placuit) totum corpus fricabant, alii abdomen & hypochondria solum. Id ante accessiones faciebant, ut materiam febrilem digestam ad exteriora calore attraherent, hoc est foras expellerent.

Ex his constat, quanta fuerit hujus auxilii auctoritas apud antiquos Medicos, cum ad sanitatem tuendam, tum ad morbos pellendos. Aliæ item gentes, quas Græcorum monumenta haud attigerunt, plurimum utuntur hoc naturæ instrumento. Sinæ & Indi (modo illis qui regiones has peragraverunt fides adhibenda sit) *frictione* sola pertinacissimos morbos curant. Hos homines forsitan non litteræ, sed usus & experientia edocuit; quemadmodum rustici, & veterinarii, natura duce, frictiones equis acomodant tum nutrimenti tum medicamentorum loco. Haud itaque temere in sequentibus toties pronunciavit *Boerhaavius*, *partes esse fricandas pannis calidis, siccis, aperiusculis*: præceptum sane est, si ullum aliud, rei *natura* fundatum æque, ac *veterum Artis principum* auctoritate suffultum.

Rogabit forsitan Lector, quo demum fato remedium tanti Veteribus æstimatum, apud Recentiores dignitatem suam amiserit, cum ei nullus, aut infirmus certe, in praxi hodierna locus assignetur. Hoc quidem contigisse videtur, quod ratiocinia il-

la nova quæ ultimo sæculo in scientiam Medicam adscita sunt, theoriam morborum Chronicorum in totum immutarint. Viri nimirum ingenio pollentes, experimentis chymicis Medicinam primo illustrare, dein novam planè condere cœperunt. In hisce affectionibus, vel *acidum* peccabat, vel *fermentum* quoddam *specificum*, aut putrefactio, humores inquilinos infecerat, vel simile quid commentum in causa erat; humores dein exaltati in *speciem* erumpebant, sicque varias morborum *species* edebant; quibus inter se diversis & specificè notatis nova erant & *specificæ* inveniendæ remedia; sicque antacida, elixires varii, magisteria, sudorifera decocta, &c. omnia pervadebant. Mirum profecto non est *frictionem*, quod nimis simplex & vulgare quid audit, inter tot tamque magna remedia, Arte exulasse: Medici enim in specifico pro morbo inveniendò ingenium torquebant (a).

Nonobstante hac theoria, Practici nonnulli longe aliam monstrarunt viam. Exemplo erit *Sydenhamus*, ideo citandus quod his de quibus agitur notionibus maxime imbutus erat. Is sæpe monet, medicamentis solis hos morbos non posse curari; exercitia quotidiana plus in hisce valere quam alia medicamenta; *equitationem* esse in Phthisi curanda æque efficacem, ac est *Mercurius* in Lue Venerea, aut *cortex Peruvianus* in febre intermittente. De hac sane tam mira prædicat, ut viri summi iudicium, ne dicam fides, nonnullis suspectum fuerit (a).

In

(a) In vincendo itaque morbo Chronico, is demum jure meritoque Medici nomen sibi vindicat, penes quem est ejusmodi medicamentum, quo morbi *species* possit destrui. Sydenham. de Morb. Acut. in Præfat.

(b) Sanctè assent remedium hoc obtinuisse, postquam nocturnis sudoribus diarrhœa illa accesserat, quam post Hippocratem omnes Medici mortis prænuñciam pronunciaverunt.

In curâtionē itaque versatus, stomachica pauca commendans, totum negotium *aeri & exercitatio- ni* committebat; sicque animi sagacitate & eximio candore, scopulos illos in praxi evitavit, ad quos Thepria sua recta ducebat. *Boerhaavius* vero naturæ ipsius in his morbis simplicitatem perpexit, & dudum pronunciat, “ Morbos hos chronicos, „ varietate quidem infinitos ratione symptoma- „ tum, tamen ex origine non adeo composita pen- „ dere, neque tam varia medicamenta, meden- „ dive methodum, requirere.”

Medicamenta quæ hic commendantur pauca sunt, & valde simplicia; gummi plerumque ferulacea, quibus adjungit succos plantarum aperientium. Vir Chemiæ probe gnarus, medicamenta quæ hæc sup- peditat, raro in ulum adhibuit, quanquam bene noverat Alchemistas morbos hos pene desperatos, *magnis suis remediis* nonnunquam sanasse. Illa ve- ro parcius usurpanda sunt, quum ægrum sæpius obruant, ni viscera sana & ferendo paria sint, quod semper dispicere haud adeo facile est.

Accedit ad hæc quod fortiora illa intentionibus, quas sibi proposuit *Boerhaavius*, minus apte respondeant; in his enim malis, si uspiam alias, ex illius doctrina, *lente festinare* oportet: hoc morbi indoles, & œconomix animalis ratio, exigit. Neque nos sollicitet *αεῖβη* illa, quam sibi fingunt nonnulli Anatomæ & nostri systematis legum pa- rum periti, qui volunt omnes corporis partes ita esse connexas & inter se compositas, ut minimum quid totam compagem turbet, & afficiat. Ita nos homines machinas fabricamus, nosmet vero ipsos longe aliter comparavit summus Artifex; si mor-

bus

bus enim invadat , multa ex omni parte adsunt subsidia ad illum excutiendum ; si idem persistet , per multos eat gradus necesse est , antequam vi-
tietur pulcherrima machina : in morbis itaque pe-
rinde , ac sanitate , magna datur *latitudo* . Qui vias
igitur aperiet , fibrisque robur & elaterem reddet ,
magni quid præstabit his in morbis ; sic enim na-
tura liberius vires suas exferet . Ad hoc annisus
est *Boerhaavius fricitione* , & medicamentis , quæ
leniter , *detergunt & coacta solvunt* , quæ (ut natu-
ræ spatium concederet) *per sex ad minimum septi-
manas usurpanda præcipit in spem meliorum* .

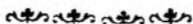
Hæc adeo summam faciunt Authoris in his me-
thodi , quæ quidem *perpetua* est , *boni plurimum
sæpe præstans* , *mali vero nihil* ; atqui talem inire
rationem viri erat prudentis æque ac boni Medi-
ci , præsertim cum abiens foret , & morbi histo-
ria imperfecta , imo sæpius turbata , transmittere-
tur . Haud interim dubium est , si ipse præsto fue-
rat , quin nonnullis in hisce mutatis , medicamen-
ta magis accommodasset ad morbi stadium , & ægri
temperamentum .

Animus erat chartulas quasdam Authoris (quæ
nuper ad nos perlatæ sunt) huic volumini adje-
cisse , quum historiam Morborum Chronicorum spe-
ctent ; sed Epistolarum fatum prius experiri pla-
cuit , quibus fruire , & vale .

T A B U L A

M O R B O R U M,

Qui in Medicis hisce Consultationibus continentur.

A

A Bortus. xv.	pag. 44
Alvi adstrictio. xxxv.	102
Abdominis affectus. xlviii.	141
- - - dolor & Cardialgia. li.	148

C

Calculus. xii.	37
Colica hysterica. xix.	59
- - - flatulenta. xxix.	88
Convulsio insignis. xxviii.	110
Capitis dolor ob contusionem. l.	145
Cachexia.	156

D

Dyspnœa. iii.	9
- - - & tussis. xxxiii.	98

E

Epilepsia. ii.	4
- - - vi.	21

F

Febris recidiva . xiv.	41
- - - quotidiana cum capitis dolore . xxvii.	79
- - - hæctica . lii.	153
Flatus . xvii.	52
Fluxus mensium immodicus . xxviii.	86

H

Hæmoptois . viii.	27
Hysterica passio . xxv.	74
Hydropis species . xxx.	91

I

Imbecillitas arctuum . ix.	30
Icterus . xvi.	49
- - - xviii.	53

L

Lepræ species . iv.	14
---------------------	----

N

Nefriticus dolor . xlvi.	137
--------------------------	-----

O

Oculorum debilitas cum dolore . xiii.	39
Odontalgia . xxxi.	93
Obstructiones viscerum . xxxix.	112

P

Pulmonum affectus . i.	1
- - - xxvi.	76
Paralyfis .	165

Podagra. vii.	23
Pustulæ & squammulæ furfuraceæ. xxii.	68
Paralysis linguæ & brachii. xl.	115

R

Respiratio difficilis. xxiii.	71
-------------------------------	----

S

Scorbutus. vii.	23
- - - xi.	35
Sensus abolitio. x.	33
Spasmodicus dolor in facie. xxxiv.	100
Supressio omnium evacuationum. xxxvi.	105
Scabies & tumores. xli.	118

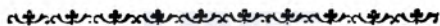
T

Tussis diuturna, pthialismus. xx. xxi.	61 66
- - - xxiv.	72
- - - xxxii.	96
Tumores varii. xlvii.	139
Vulvæ & uteri morbus. v.	17
- - - xlii.	126
Ventriculi dolor. xvii.	52
Vomitus sanguinis. xxxvii.	108
Urina sanguinolenta. xliii.	129
Uteri dolor. xliv.	131
- - - morbus. xlv.	133
Ventris ructatio insignis. ii.	143

P

EPISTOLÆ CONSULTATORIÆ
CUM RESPONSIS
BOERHAAVIANIS.

I.

Viro Illustrissimo Hermanno Boerhaave
S. P. D.   ***

Vestram opem implorat, Vir Spectatissime,
Domina W — — — — — fœmina annum agens
trigesimum primum, & ex stirpe vel le-
vissima de causa Phthisi Pulmonali obnozia: Fibras
animales nimium esse laxatas abunde testantur ha-
bitus corporis tenuissimus, prostratæ vires, crura
vesperi tumida, &c. Usque ad vicesimum ætatis
annum convaluit, quum Chlorosi, Fluori albo,
& toti Symptomatum Hystericorum catervæ quibus
miseræ affliguntur mulieres, capitis dolori & spi-
rituum dejectioni præsertim, ansam dedit febris
acuta; ad cujus remedium medici curantes, justo
A plus

plus seduli, sexies ad minimum magna quantitate sanguinem mittere haud dubitabant. Hinc tussi, per septem annos ultimo elapsos continuo ingravescente, affecta est; forte etiam nocturnis choreis & vigilationibus plus olim quam prudenti par fuit, nostra indulisset, minime conscia peccati; nec gulæ nec liquorum spirituosorum potui unquam dedita; de constrictione quadam pectoris queritur interdum non sine dolore. Materia quædam, saporis nunc salini nunc dulcis, per tussim quotidie exantlatur; & quo majore quantitate hoc fit, eo majores inducias ferunt symptomata quæcunque cætera, quod observatu dignum censeo.

Vel minima, vel etiam nulla omnino causa data, perspiratio debita frequenter impeditur, unde de novo vires acquirunt importunæ tusses. Ardores Hæcticos semel vel bis & leviores experta est: partes musculosæ evidenter, lenes tamen, gracilescent.

Circiter vicesimum sextum ætatis annum nupta, tribus fere ab hinc annis filiulam peperit; ex illo tempore quoad Chlorosin multo melius se habuit, ita tamen ut nullo ordine certo fluant adhuc catamena. Durante graviditate integram fere faciem impetebant maculæ quædam Scorbuticæ, iis perfimiles quibus ingluviei & computationibus indulgentes sæpe scædantur, nec adhuc penitus evanescere. Vale, Vir Doctissime, & methodum quæ tibi maxime arridet humaniter imperti; quod quidem, ne in misellæ emolumentum, tuæ autem famæ incrementum cedat, nequaquam dubito. Sum Tui Cultor observantissimus.

RESPONSUM BOERHAAVII.

Nobili Claroque Viro

***

S. D. H. Boerhaave.

Sapienter observatum, descriptum exacte, & prudenter tractatum hæctenus a te morbum consideravi; unde cogor credere causam mali hæerere in debiliore tenuis corpusculi fabrica, tenelli imprimis pulmunculi infirmitate, inde vitanda cenfeo quæ evacuant, viresque temere projiciunt. Instaurantia vero amplectenda sedulo suadeo. Hæc inter quum corporis perfricatio, atque motui apta instituta exercitatio, cum victu facilis quidem concoctionis, attamen indolis siccioris præcipuas obtineant, utendum his haud perfunctorie erit. Ad dam e re medicamentaria pauca hæc; omni trihorio diei deglutiat tria de Catapotis A, mox superbibat unc. I. de vino medicato B, observans vacui potissimum ventriculi opportunitatem. Hæc si maturo tuo judicio examinata haud displiceant (prorsum ea lege) bimestri spatio commendata velim, in spem meliorum. Tu interea, Vir sapiens & bone, plena utaris ad hæc corrigenda Auctori- tate, namque potes: Me autem amicorum numero inscribere digneris, tuumque facias. Vale.

A. R̄. *Ase fatid.* drach. fs.*Balsam. Peruvian.* drach. j.*Catechu,**Mastiches,**Olibani,**Succi Inspissat. Glycyrrhiæ,* ana dr. j. fs.M. F. *Pilulæ singul.* gr. iij

A 2

B.

B. ℞. Cortic. Capparid.

Cinnam.

Tamarisc. ana unc. j. ℥s.

Ligni Santali citrin.

rubr. ana drach. iij.

Limaturæ Martis rec. non rubig. dr. xij.

Rad. Caryophyllat. unc. ℥s.

Helenij. drach. ij.

Imperat. drach. j.

Sem. IV. calid. min. ana drach. ℥s.

M. F. Pulvis, unde cum vini Albi Gall. Lib. IV.
vel vini Lusitan. F. S. A. Vinum Medicatum.

I I.

Professor Celeberrime, fors miseranda filii dilecti, opem medicam Principis Medicorum implorare cogit; qui jam adolescens annorum sexdecim bonarum litterarum studiosus, temperiei phlegmaticæ, coloris pallidi, habitus laxi, affectuum volubiliū facile movendorum, quinque plus minus abhinc annis, a frigore in pedibus suscepto, affectibus spasmodicis ad radices digitorum & dorsum metatarsi pedis dextri incipientibus, sensim ascendētib; musculos tali & cruris flexorios violenter & dolorifice contrahētib; afficiebatur; in tendine Achillis dolor maximus. Paroxysmo post aliquot horas soluto pristina valetudine fruebatur, sed hætenus semper recurrebat paroxysmus bis vel ter in anno (post frigus susceptum) ferocia majore laceffens, ratione nulla ad Lunæ phases habita; per annos duos primos spasmi nunquam ascen-

ascendebant supra musculos femoris dextri, sed postea in loco prædicto pedis dextri semper exortis sensim ascendebant versus caput, musculos omnes lateris dextri horrendè convellentes, ligaturis quibuscunque non obstantibus. Quando vero ad caput perveniunt, mirifice & violentissime convelluntur omnes muscoli totius corporis, cum omnimoda abolitione sensuum omnium internorum externorumque, vel Epilepsia exquisita in Apoplexiam perfectam desinens cum stertore, spuma oris &c. Per aliquot minuta post paroxysmum frigus magnum in dextro crure sentitur, quod frictionibus facile cedit. Insultum ultimum terribilem passus est circa initium mensis Augusti; morbus sæpius tempore æstivo quam hiberno recurrit: Cælo Boreali frigido optime se habet æger.

Notandum quod mutatio aliqua inexplicabilis in dorso metatarsi pedis dextri ab ægro sentitur per aliquot horas vel forte diem unam aut alteram ante insultum, per quam certissime prædicere potest eum instantem. Paucis diebus ante eundem color fit pallidior in lividum vergens; in initio, ligaturæ circa talum &c. cruris dextri remoram aliqualem paroxysmo injiciunt. Observandum quod in ascensu morbi ad caput sensus nullus auræ frigidæ percipitur. Succum expressum Hederæ arboræ, Jacobæ officinalis & Equiseti sæpius assumit ex præscripto Empirici, sed sine levamine. Medicus junior consultus victum ex carne sola, aromatibus probe condita cum pane bene fermentato injungit: Ab acidis & dulcibus arcet; pro potu quotidiano aquam frigidam præscribit, cyathis aliquot vini vel cerevisiæ generosæ de die permissis;

exercitia moderata, diu continuata, frigore caute evitato, imperat. Eodem auctore æger nunc tantum aggreditur medicamenta sequentia, videlicet pro quinque primis diebus capit pilulas ex Gummi ferulaceis; postea utitur pilulis chalybeatis Sydenhami per longum tempus una cum infuso vino, e radicibus Gentianæ, Zedoariæ, Serpentariæ Virginianæ, Valerianæ Sylvestris & Croco.

Medicus idem proposuit inuersionem ferro candente per tendinem Achillis ubi ossi calcis incumbit, adacto ad os usque ferro, una cum paucis superficialibus inuersionibus in dorso Metatarsi diu apertis, retentis per digestiva fortia causticis mixta: Sed operationem crudelem instituere recusat, nisi te Medicinæ Oraculum assentantem habuerit. Fiaciat igitur Domine humanissime, respondere ad quæsitæ sequentia. 1. An Medela radicalis morbi horridi certa? an saltem præcaveri possit, & quomodo? 2. an Methodus proposita tibi arrideat? Vel ne alia melior & quænam? 3. Quisnam victus, qualis potus, quænam exercitia observanda? 5. Nonne spersumma in inuersione? Si sic tibi videretur, ubinam instituenda, an in uno, vel pluribus locis simul, & quibus? 6. Nonne ferrum crassitiei calami Gallinacei sufficiet? quam profunde adigendum? 7. vel ne ullus metus claudicationis a perforatione Tendinis Achillis? 8. An frictiones panis laneis institutæ, diu continuatæ aliquid ad Sanationem conferre possunt?

R E S P.

LEgi attentius, intellexi atque perpendi argumentam Epistolæ, iniquam miseratus sortem.

Eo acrius animum intendi ut circumspiciendo salutare quid excogitarem; meditatus hæc profero. 1°. Vespere ante somnum per semihoram utatur Balneo pedum, & crurum ad genua usque ex aqua calida. Partes hæ siccatæ fricentur quadrante horæ pannis de lana rudiore contextis, calidis, siccis, tunc cavæ plantæ pedum applicentur Emplastrum A. quæ & Metatarsi dorso apponantur gerenda noctes diesque, & tantum deponenda quamdiu balneum instituitur, mox iterum obvolvenda locis dictis. 2°. Exercitatio corporis deambulatione diuturna quidem sed moderata, conducet firmandis ossibus Tarsi, & Metatarsi; etiam mane, & vespere instituaturs fortis extensio tarsi, & metatarsi pedis ut fieri solet in restituendis partibus hisce luxatis. 3°. Bis in mense, triduo ante novilunia, & plenilunia sumat mane hora sexta jejunos purgans B. uno haustu totum; iisdem diebus sumat vespere hora sexta potionem C. una vice. Iisdem diebus vesperi post balneum & frictionem, pedes ante ignem leniter inungendi oleo Spicæ, ita ut oleum cogatur penetrare intra meatus curis, ibidemque coalescat: Idemque ita faciendum quoties prima indicia intentati paroxismi percipiuntur in pede. 4°. Cæteris diebus mensis liberis a purgatione conferet mane jejuno bibisse unc. iij. de Infuso. D.

Vistus ex levioribus, cerealibus, farinosis, oleaceis, carne & pisce parcioribus, potu cerevisiæ tenuioris; somnus plenior vespere mature capiendus. Ubi hæc trimestri spatio sedulo peracta profunt, ulterius in annum integrum pertinaciter producenda: Si nihil juvant, tum ferrum orbiculare

crassum digito diametri pollicaris candidum ab igne applicandum ad calcis partem posticam, tam profunde ut urat, quemadmodum carnifex inurens stigma Rei solet. Eschara Basilico separatur, plaga per semi-annum servatur aperta ope Mercurii præcipitati rubri Basilico admisti quoties consolidari incipit. Studia Litterarum coli possunt sed moderate. Hæc habeo quæ suadeam; Adspiret Numen. Vale. *Leyde. 17 $\frac{1}{3}$ 37.*

A. ℞. *Gumm. Ammon.*

Bdellij,

Galban. ana unc. j. fs.

Emplast Oxycroc. unc. iij.

M. F. Emplastrum ad alutam extend.

B. ℞. *Cinnabar. nativ. Hungar. gr. x.*

Resin. Guajac. gr. v.

Rhei. drach. fs.

Scammon. gr. viij.

Stib. diaphoret. gr. xv.

Syrup. Cichor. cum Rheo. drach. vj.

Diu accuratissime trita simul misce

Cum Aq. Stillat. Cichor. unc. ij.

F. Haustus.

C. ℞. *Aq. Stillat. Rhoad. unc. ij.*

Syrup. Diacod. drach. vj.

Tinct. Opij gutt. viij.

M. F. Haustus.

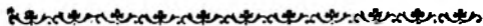
D. ℞. *Rad. Caryophyllat.*

Pæon.

Valerian. Sylvest. ana scrup. fs.

Rute rec. drach. ij.

Minutissime confissa infundantur cum aqua fervida instar potus *The*, ut sint quotidie recentes
unc. *vij.* paratæ.

III.

Generosus quidam Juvenis, cum virtutibus, tum fortuna illustris, annum ætatis viceſimum octavum jam agens, poſt multos magni nominis medicos me nuperrime de ſanitate ſua recuperanda conſuluit. Ego, morbi magnitudine durationeque perpennis, hoſti tali debellando meipſum imparem proſus deprehendens, a te Medicorum Principe, ſuppeticas ut peteret medicus, ab ægroto ingenioſo tandem impetravi.

En ſequentem mali hiftoriam paucis obſervationibus meis ſultam (tempus enim plures colligendi defuit) præcipue vero ab ægri ore hauſtam.

Valebat tempore quo a parentibus Londinum miſſus artes liberales diſcendi cauſa: Sæpe autem ibi cum condiscipulis ſuis ad cœnam caſeum toſtum cum pane communi noſtro edebat, hocce edulii genere maxime delectatus.

Sub autumnii finem, poſt cœnam ſolito uberio-rem, lectum pctens, a primo ſomno expergefactus eſt, immani adeo dyspnoea & anxietate correptus, ut omnes adſtantes perterrefacti illum illico moriturum putabant. Intra horam ſymptomatibus evaneſcentibus abſque ulla medicamentorum ope evacuationeve ſenſibili ab omni morbo immunis videbatur. Ab hoc uſque ad decimum quintum ætatis annum, multos tales paroxyſmos sæpe recurrentes, æſtatis præſertim exitu, autumnive ingreſſu, ſine ulla ſenſibili evacuatione abeuntes, perpæſſus eſt. Mense Auguſti huiusce anni morbus ferociter revertens, decem ſeptimana-
rum

rum spatio tenebat: Medicis interea medicamentis catharticis & pectoralibus utentibus. Expectatio nunc primum superveniens illum ab angoribus tandem liberavit. Viribus jam morbi diurnitate perfractis ab urbe domum rediit, ubi aeris, exercitiorum, paucorumque medicamentorum pectoralium, incidentium, minus calidorum usu (paroxysmis subinde revertentibus, præsertim frigore suscepto, aut expectoratione recedente) ad vigesimum secundum ætatis annum satis commode vixit.

Phænomena paroxysmum antecedentia, & concomitantia fuere sine magna varietate, quæ sequuntur: Durante scilicet hoc tempore ingentis coarctationis sensus circa cordis scrobiculum, inflationisque per reliquam abdominis partem sævissimi Paroxysmi insultum prævit; His fere sese adjunxit sincipitis artuumque dolor gravativus; urina ante Paroxysmum in hoc ægro fuit plerumque parcior & rubicundior solito, alvusque magis constricta, pallidam sese minxisse urinam nunquam observavit. Paroxysmo ingruente præter dispnoeam, præcordiorum anxietatem, tussim aridam, febris, alvus constricta, urina pauca rubida, pulsu frequenti inæquali caloreque stipata, fere semper se manifestavit; aliquando etiam rigores & horrores adfunt, paroxysmum mali moris denotantes; semper iisdem manentibus vel gradu auctis in statu paroxysmi Symptomatibus, tandem ad exitum tussis evadit humida, phlegma viscidum ejiciens copiose, urina copiosior, sedimentum lateris simile deponit, quo vero majores fuere hæc duæ evacuationes sub prædictis circumstantiis, eo majus le-

vamen ægrum accepisse semper observatum fuit.

Paroxysmus octo vel decem dierum spatio terminatur; verum quando est brevissimus, phlegma non est adeo tenax & crassum sed gelatinæ C.C. liquidiori simile.

Paroxysmorum intervalla adeo fuere varia ut nil certi de his dicat æger.

Hæc est Historia morbi ad vigesimum secundum ætatis annum, ab hoc tempore ad vigesimum octavum annum, Hypochondriacus evasit: Paroxysmo itaque appropinquante vel præsentem, dejectio animi ingens, sepe symptomatibus enarratis jungens, ægrum misere torquet. Hoc vero finito, paroxysmorum intervallo ut plurimum hilaris est, facillime spirat, & appetitus viget. Huic Epistolæ mendis repletæ ignoscas, vehementer etiam atque etiam rogo, quodque sit agendum quidque tibi placeat, pergratum erit si ad me scripseris. Vivat diu valeatque Medicorum nec non humani generis decus, & ornamentum; Faxit Deus! sic vovent omnes, præsertim tui Observantissimus.

R E S P.

EXoptatissimas excusatus sum quibus me honorasti litteras, gaudens Sapientis Medici amico commercio; utinam tibi tam grato & utili ac mihi! Feras, eximie Medice, ut gratias tibi debitas solvam pro benigno illo testimonio quod de me perhibes. Excitavere interim tenuis conscium suppellectilis, obsequium mandatis tuis votisque semper a me (si quid valeo) præstandum, & illustris ægri voluntas.

Expensa mali accurata descriptio facit ut credam

dam Asthma, convulsione natum infestare; sedes affecta Diaphragma videtur, eo imprimis loci quo stomachi finem transmittit ad ventriculum; actio ibi casei igne auctioris crebra tandemque immodica copia ingesti, nervos numerosissimos hic intertextos irritavit, unde Tetanus septi medii, reciprocationem intercipientis dilatationis, & contractionis in pectore, mortem tum præsertim intentavit; quas tamen suffocationis minas sustulit nata ex ipso malo debilitas, morti proxima, quæ resolvit nervos musculosque tentos dum vis vitalis urget, sicque exacerbationem in his pro tempore mitigat. Sed heu! hæsit mala partibus degeneratio, facillime irritanda iterum, vel levi de causa, ut calamitoso nimis fato expertus illustris Dominus; sed ita fieri natus! repente nata convulsio infestat repetito ictu semel læsa corpora: quum reversum toties malum singulis accessibus liberum humorum per viscera chylopoietica trajectum impediatur, mirum non est inversam horum actionem & inde aggestu atrabiliaræ materiæ melancholiam accedere, quæ tamen prioris soboles facile radice extirpata expelletur.

Curationi intentus suadeo, 1°. omni mane jeuno, omni vespere horula ante cœnam vacuo adeo ventriculo, Abdomen, Hypochondria, Præcordia, Epigastrium, pannis asperusculis calidis siccis, spatio quadrantis horæ perfricentur: id remedium tam læta largitur præsidia adversus hoc malum ut temere neglectum nolim. 2°. Quotidie semi-horæ spatio ante prandium, inani igitur ventre, equitet, tantundem repetat vesperi bihorio & semi-hora ante cœnam. 3°. Mane a frictione statim deglu-

glutiat 5 de catapotiiis A. & id repetat quinquies, interpolato semper decem minutorum horæ spatio, tum su erbibat ocius unc. de potione B. Interim tempore impendendo his leniter deambulet in aula libera. 4°. Vesperi mature, sane ante decimam cubet, matutinus surgat: horam post frictionem jentaculum comedere licet & negotiis agendis ipsum dare usque ad tempus equitationis. 5°. Cibum sicciorem, sed facilem coctu, moderata copia laudo, ita tamen ut perfecte maturos fructus horæos commendem, præcipue vacuo ventriculo, cum paucis panis biscocti simul manio, si tempestas calida, sicca, siticulosa. Carnes recentes assæ, Pisces assati, tam fluviatiles quam marini, olera levia, imprimis de Cichoraceorum & Lactucarum tribu, proderunt. 6°. His sedulo factis bimestri spatio, tempestivum foret cogitare an acidularum ferratarum æstivus usus sanationem perficeret, una cum exercitio corporis assiduo & vacatione animi a severioribus liberi.

A. ℞. *Sapon Venet.* drach. iiij.

Bals. Peruv. drach. fs.

Trochisc. de Myrrh. drach. j. fs.

M. F. *Pilulæ.* gr. iv.

B. ℞. *Rec Acetosæ pratens.*

Bellid. pratens.

Cherophyll.

Cochlear.

Heder. terrestr.

Nasturt. aquatic.

Taraxaci ana q. s. ut lotis scissis.

tulis expressis Prælo succi puri unc. vi.

quotidie recentes hora sexta paratæ exhibeantur.

I V.

MOrbus quo laborat Generosa, Lepræ speciem præ se fert, cutis enim hic & illic crustacea, squammosa reperitur; crustæ hæ articulos & caput præcipue invadunt & indiscriminatim per totam cutis superficiem passim conspicuæ sunt, & si scalpatur Ichorem emittunt album.

Octavo ætatis anno morbus hic invasit & ad vicimum tertium cum ætate perrexit, quo tempore rogavit consilium. Plurima mitiora antiscorbutica, obtundentia & sanguinem edulcorantia, epithemata, lotiones, multaque ejusdem generis præscripsi. Methodus vero hæc voto minime respondit, tunc salivationem ex usu Calomelan. & unctioe mercuriali passa, inde cutis crustis liberata; per mensem dein decoctum Lignorum, decoctum corticis ulmi a Jacobo Daveneto prædicatum, medicamenta viperina, pulveres testacei, variaque ejusmodi exhibita fuere, sed incassum; cum hyeme enim repullulabat morbus. Vere insequente ex usu Mercurii tenuis excitabatur Ptyalismus & cum inde recuperata erat, potationem Aquæ Scarburienfis (ex fonte) cum balneatione in mari præscripsi; sed proh dolor! ingruente hyeme squammæ cutis superficiem rursus occupabant; cutis iterum defœdata erat. Cum hæc erat morbi pertinacia ad diætam lacteam confugiendum absolute necessarium duxi. Consului iterum ut Bathoniam proficisceretur & sub tutela D-- C-- his uteretur aquis. balneatione & potatione: ibi per menses aliquot commorata in patriam tandem revertitur a morbo libera-

berata. Breves vero erant induciæ; nam post sex menses iterum caput extulit, in ludibrium vecor Medicinæ.

Matre nata est insulæ Barbadae indigena, & annum jam agit vigesimum sextum. Menses raro, parcius, & cum dolore fluunt, fluore albo sæpius laborat; dolores vagi universum corpus, caput præcipue vexant; noctes inquietas agit; calores subiti sine aliqua prophasi invadunt, & æque subito recedunt, ne vel minimum frigus extremum sine molestia patitur. Vultus antea vegetus, nunc pallidum, nunc subflavum obtinet colorem; corpus sensim debilitatur; a Venere, & Baccho religiose abstinet; lacte, oleribus, & ex tritico præparatis, & similibus vescitur, nulla carne vel simplicissima utitur; exercitio equestri, favente cælo, fruitur, Ventriculus pituita sæpe infarctus, vomitoriis exoneratur, & medicamentis concoctionem promoventibus corroboratur. Hæc est præsens rerum facies; hæc morbi pertinacia, medicorum conatus adhuc illudens.

R E S P.

Post irrita tot tamquam bona auxilia jam suadeo, ut mane & vesperi omnia loca corporis, in quibus labes deprehenditur, perfricentur diu satis & quam ferre poterit fortissime, pannis asperiusculis ex lana contextis & supra fumum accensi sulphuris ita detentis, ut fumo hoc penetrati adhuc sint eo tempore quo ad frictionem adhibentur. Inter fricandum vero alii alique pannos subministrent, qui iterum fumo imbuti sunt, quo ea ratione habitus isti sulphurei penitus adigantur vi frictionis in meatus cutis; quin etiam indusia, cali-

gæ, capitis tegmenta priusquam applicentur corpori, eodem evaporentur prius fumo. Quæ quidem dum topice usurpantur, requiritur interim omnino perpetua medicatio, quin & prohibeatur retentio materiæ in sanguine quæ in cutis emunctoria deponitur; id vero fit si triduo ante novam Lunam ac plenam, bis adeoque in mense, purgans Hydragogum A. mane vacuò ventriculo hauriatur; eodemque die vesperi una vice hora sexta hauriatur potiuncula B. Cæteris vero mensis diebus a purgatione liberis quotidie ter, hora ante jentaculum, prandium & cœnam sorbeat singulis vicibus unc. ʒ. de decocto C. Interea corpus motu exerceat; abstineat a salsis & duratis fumo, vel acribus, omnium vero maxime a pinguibus, præcipue quidem a lardo.

A. ℞. *Æthiop. minor.* gr. ix.

Resin. Jalapp. gr. iv.

Sacchar. albi gr. iij.

Scammon. gr. v.

Stib. diaphoret. gr. xiv.

M. F. Pulvis tenuissimus.

B. ℞. *Aq. Stillat. Melissæ.* unc. ij.

Spir. vitæ Matthioli dr. ij.

Syrup. Diacod. dr. vi.

Tinct. Succin. gutt. ix.

C. ℞. *Rad. rec. Bardani* unc. iv.

Graminis unc. iij.

Eryngii unc. ij.

Lapath. acct. drach. ij.

Recentiss. Scabiosæ, m. j.

cum aqua fontana S. A. F. decoctum

cujus ℥. iv. usui exhibe.

V.

Nobilis quædam Domina accepit contusionem in labro dextro Vulvæ, cui superveniens tumor inflammatorius, qui suppuratus pertususque magnam puris fœtidi copiam effudit: ob vero nimis angustam aperturam ulcus fistulosum evasit; quare Chirurgus ad causticum recurrens totam fere partem consumpsit, denique sanavit. Interea autem Domina prægnans evasit, debitoque tempore puerpera facta est; itatim autem a partu labrum sinistrum afficitur tumore adeo dolente & molesto, ut coacta fuerit decumbere supina crure dextro ad clunem replicato per tres dies integros, fomentis tandem cessit tumor, quem rudi obstetricis manui adhuc acceptum refert nobilis Domina. Statim etiam post partum femur dolere cæpit, quasi minimis aculeis in plurimis punctis pungeretur. Dolor tamen depulsus est linimento ex unguento A'thææ & oleo Succini, & crus laborare cæpit stupore quandoque & sensu caloris & aliquando sensu frigoris, qualis ex immersione in aqua frigida oriri solet; in femore etiam debilitas quædam remansit. His omnibus se adjunxit fluxus admodum copiosus liquoris putridi ex utero, qui post ulum asæ fœtidæ per septem septimanas tandem disparuit, cum cæteris omnibus molestiis, excepta cruris ægritudine jam memorata.

Denuo etiam concepit gemellos peperitque ut antea. Hoc vero notandum quod dum eos gesserit in utero totam eorum molem perceperit in dextra abdominis parte, unde eo loci major ele-

B

vatio

vatio & sensus molesti augmentum in femore & crure dextris sequuta sunt.

Tertia vice gravida facta est & feliciter infantem demisit ; sex vero a partu septimanis eam corripuit copiosus fluxus ex utero materiei albæ, cum summo urinæ ardore, quæ non prius desiverunt quam iterum conceperit ; non tamen diu sætum retinuit ; nam tertio graviditatis mense abortum passa est, quem secutus est lochiorum pallidorum aquosorumque incredibilis fluxus cui tandem supervenit fluxus liquoris albi, crassi, modo blandi, modoque acris & sætidi, cum excoriatione vulvæ & urinæ ardore, quibus torquebatur semper tempore intra mensium eruptionem intercalari. Mensibus vero erumpentibus disparent fluxus, urinæque ardor & sensus gravitatis in lumbis, femore & crure dextris. Mensibus vero desinentibus semper incipit iterum continuo depluere ex utero humor albidus subinde flavescens, serosus, pituitosus plus minus & mucosus : In initio semper inodorus est & mitis ; paulatim vero induit colorem fuscum, acrescit, excoriatque. Ad sunt etiam quandoque lassitudo spontanea, lumbago gravativa & sensus stuporis præcipue in latere dextro, scilicet a regione hepatis ad talum usque in crure & femore dextris, color multo flavior quandoque & venæ multo tumidiore apparent quam in sinistris. Ab his vero levamen sentit dum humor ex utero copiose fluit vel urina redditur turbida instar jumentorum, & penitus ab iis liberatur, dum erumpunt menses ; illis vero desinentibus omnia paulatim revertuntur.

Denique nobilis Domina jam emaciata, carne
gau-

gaudens flaccida, mœstitia & appetitu prostrato laborans, sudore frigido, spirituum depressione & horripilatione quadam vexata, quotidie in pejore versatur statu, non obstantibus omnibus medicamentis, quibus medicorum consilio usa est a mense augusto elapsi anni, quo tempore agmen symptomatum jam memoratorum eam aggredi cœpit.

Enixe rogatur Cl. Boerhaavius, velit suam ad nos transmittere sententiam de morbo jam descritto & indicare modum quo servari possit Nobilis Domina, Patriæ, Pauperibus & Vicinis cara & utilis.

P. S. Notari meretur quod latus sinistrum nobilis agræ nullo afficiatur incommodo aut molestia, totus in latere dextro lateat mali fomes, ubi aliquando sentit ardorem quemdam circa renem & aliquando percipit aliquid instar globi movens ab ima abdominis parte ad hepar usque. Menstrua sub iisdem conditionibus quibus dum sana esset adhuc fluere pergunt & ab omnibus recensitis malis levamen afferre observantur.

R E S P.

INtricati morbi terrea symptomata videntur docere quod jam in uteri parte dextra hæreat ulcerosa malignitas schirrhoides, quæ saniem perpetuo gignit, stillat, utero post menstrua clauso accumulatur, multa mala parat, laxata matrice per menstrua pro tempore levatur. Metuendum ne hinc virulentia tandem carcinomatosa acerbescat, ni forte citior ex consumptione humorum putrida mors.

Quum vero malum jam inveteratum, alte radicatum, sapientibus auxiliis majus jam prostrave-

rit vires & tabe quasi perederit: haud video multum spei a me ablente & peregrino medico expectari posse. Ut tamen paream votis, hæc ego potissimum suaderem. 1°. Mane hora sexta post somnum in lecto propinetur haustus ex unc. iij. Spadan. de Fonte Pouhon. permixtis cum unciis totidem lactis vaccini recenter mulcti. Idem repetatur hora octava, decima & duodecima. Surgat nona. Vehatur curru leniter per apricum aerem usque in 12.

2°. Hora prima prandeat ex fructibus horæis bene maturis cum pane; ex oleraceis omni modo paratis; ex farinosis quibuscumque, ex assa recenti; ex pisce fluviatili imprimis asso. Bibat vini Rhenani modicum.

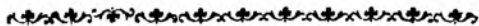
3°. Post meridiem vehatur curru in aere rusticano. Hora vero vespertina sexta bibat ut mane, idque hora octava repetat. Nona, levi cæna reficiatur ex iisdem quæ modo dicta.

4°. Hanc ego methodum colendam suadeo hoc æstivo tempore & sex septimanis continuandam sedulo, cum abstinentia ab omni omnino medicamine alio, ut mitificentur humores, liberentur ab omni acri & putri commixtis, locus affectus molliatur, detergeatur, consolidetur, interim nutritio viriumque refocillatio procuretur.

5°. Quo felicius hæc omnia procedant, opus erit ut quotidie mane priusquam surgat totum abdomen circa locum affectum præcipue pannis asperiusculis, calidis, ficcis, bene dimidiatæ horæ spatio, perfricetur. Idem etiam vesperi in lecto ante somnum ita repetatur. Hæc meditatatus prudentioribus submitto.

Leydæ 17²³/₈ 34

V I.

V I.

JUvenis robustus viginti annorum, per anni fere spatium, querebatur de vertigine, de dolore capitis & anxietate circa præcordia; incertis periodis redibant & per tria vel quatuor fere minuta durabant. Hoc spatium bis concidit in Epilepsia paroxysmum, quorum primus mense Februario præcedentis anni corripuit, secundus mense Januarii præsentis; nec in ultimo paroxysmo sensus penitus debebantur, sed pronus concidit manus capiti admovens, cum tremore unius brachii (dextri scil.) & capitis agitatione: & rogatus, de dolore capitis & anxietate circum præcordia conquirebatur, hæc loca commonstrans manibus, nec omnino cessarunt hæc symptomata, nisi post largam sanguinis missionem.

Incidit inter hæc duo paroxysmata, quod Juvenis sodalis, qui ægrum pie administrabat inter ejus brachia delirans obiit: ex quo in maniam prorsus incidit: brevi tamen inde & perfecte sanatus est a Do. C. Voluere tamen parentes ut hæc quoque dicerem.

R E S P.

DOlui dum casum evolvi: censetur quippe Epilepsia vera. In ea vero pejus nihil mihi quidem apparet, quam longitudo temporis, quæ intervalla accessionum prorogat: Semper enim eo difficilior sanatio obtinetur quo plus distant insultus, neque facile cognoscitur si quid curando proficitur, dum semel modo in decursu anni geminatur ictus,

Consultissimum censeo, ut semel in mense, tri-
duo scilicet semper ante plenilunium, Nobilis Æ-
ger, mane hora quinta, capiat purgans A. mistum
in aqua pura pluviali; ea die se domi contineat,
prandeat parum, neque acida ulla ante quintam
vesperinam assumat.

Cæteris diebus, quotidie utatur mane jejunos,
trihorio ante jentaculum, duabus unciis aquæ, in
qua recens Ruta infusa instar potus *The*. Vesperi ho-
ra quinta sumat iterum unam unciam ejusdem.

Pedes & crura foveat, balneo calido aquæ dul-
cis sexies in mense, vesperi ante cœnam, tribus
diebus successivis ante plenam lunam, & ante no-
vilunia. Id postquam factum erit tum eadem par-
tes fricentur fortiter satis pannis asperis, calidis,
ficcis, ut optime perspirent atque arceant a capi-
te deorsum humores.

Atque ea quidem dum fiant opus erit simul exer-
citatione corporis perpetua, & quidem valida sa-
tis, ut cerebrum & nervi firmentur, spiritusque
animales serventur agiles. Sic omnia bona sperare
licet. Votis aspiret Nomen.

A. *℞. Cinnabar. Nativ. Hungar. gr. x.*

Lapid. Hæmatit. gr. vi.

Resin. Jalapp. gr. iv.

Rad. Rhei elect. pulz. gr. vij.

Scammon. gr. viij.

Stib. Diaphoret. gr. vij.

M. F. Pulvis subtilissimus, diu terend.
in mortario vitreo, vitreo pistillo.

VII.

CUM de morboſo ſtatu hujus Do. ſcribere decretum ſit, de ipſius vitæ præteritæ ratione & modo, pauca præfari neceſſarium erit & utile.

Generoſus hic, patris nempe generoſi, podagra & ſcorbuto multum vexati hæres, a juventute prima ſcorbuto fero affligebatur, qui totam corporis, præſertim faciei, ſuperficiem occupabat, maculis & eruptionibus fœdis nunc manifeſtis, nunc vaniſcentibus, prout æger majore aut minore fruebatur valetudine.

Ætatis ſuæ anno decimo-nono patriam linquens in Hollandiam appulit, Lugdunum Batavorum petens, ubi diarrhœa correptus erat, quæ conſilio veſtro ſapientiſſimo cito curata fuit.

A Lugduno ad exercitum ſœderatum tunc in Flandriæ Comitatu contra Francos bellum gerentem migravit, & in cohortibus peditum Scotiſis Ordinum Hollandiæ ſtipendiariis ſe annumerari curavit, militari deinceps vitæ genere ſe totum devovens, labores, vigilias, itinera, inedia, cubationem in vallis humidis cum infimis militibus alacriter ferens, caſum etiam Batavis familiarem, Comminum dictum, obſonii loco multum comedens, inde appetitum adeo proſtratum habuit, ut eundem adhuc reſtauratum remedio quovis dicere nequit.

Anno 1709. ætatis ſuæ vigefimo quinto in Patriam rediit, ubi brevi poſthac delegationem ad furta & latrocinia in borealibus locis ſupprimenda a Principe ſuo obtinuit, quo officio exſequendo per

montes nive sæpe tectos, itinera longa facere, & in iisdem per noctes integras sub nudo cœlo nullis stragulis nisi velamine uno, montium incolis proprio, coopertus sæpius dormire atque ad frigus arcedendum aquæ vitæ cyathos plures haurire solebat.

Dum vitam multorum annorum modo prædicto peragebat, scorbutus exinde magis inveteratus fiebat; Podagra etiam a decennio, periodice primum per quinque annos tempore æstivo, aut autumno, redeunte, & pedem sinistram semper occupante, corripiebatur; adveniente autem diarrhœa gravi (de qua mox scribendum) dolores podagrici in pede nunquam fixi sed per totum corpus, nunc ventriculum, mox intestina, hypochondrium denique sinistram affligentes vagi & incerti erant, & quo magis hi deorsum tendebant eo plus semper levaminis habebat æger.

Ad scorbuti & podagræ symptomata mitiganda lac caprinum, ut mos est in his regionibus, bibere amicorum consilio suavis erat, anno præterito jam quinto, quod ut optimum recentissimumque haberet ad vicum inter montes (ubi pascunt capræ) a domo propria milliaria aliquot remotum se contulit; interea temporis in animum venit vicinum visere, cum quo pocula quædam Cerevisiæ fortis inter confabulandum epotavit: nocte vero sequente diarrhœa gravi correptus fuit, in hunc usque diem perpetuam, sequentibus querelis & symptomatibus ærumnosis plerumque comitata: Adfunt nempe ventriculi abdominis vellicationes crebræ & molestæ, ejusdemque visceris nec non totius hypochondrii sinistri tensio manu premente dolorosa. Flatus, ructus, ventris infimi tormina, dejectiones

nes frequentes, appetitus prostratio, nausea, capitis dolor & vertigo: atque hæc omnia atrociora aut mitiora prout diarrhœa crebrior aut rarior est. Corpus denique antea sanguineum & succulentum, nunc macilentum, gracile & aridum videtur.

A carnibus quibusvis, alitum exceptis, jamdudum abstinere æger, diætâ ut plurimum lactea vescitur, poculum unum aut alterum vini, albi Hispanici aut Gallici rubri, post singulos pastus bibit, cerevisiam autem vix unquam delibat.

Emetica omnia nuperis annis deorsum petunt, & parum levaminis adferunt. Radix autem Rhei nobis ab oriente allati plus attulit commodi quam omne aliud medicamentum adhuc expertum, diarrhœæ vero amoliendæ par nondum inventum remedium: consilium ergo obnixè petitur.

R E S P.

MOrbus hic ortus a tam variis causis, multiplices partes obsidens & diversa adeo producens effecta, admodum sane complicatus videtur, inveteratus pariter neque temere extirpandus.

Utique materies acris podagræ, frigore repercussa violento & diuturno, viam cum acri scorbuto sibi fecit ad intestinorum cava, ubi labefactatis vasis elabitur, sicque pertinacem alvi fluxum ciet & sustinet.

Prudentia opus in curatione mali, ne confestim averfa hæc excretio pejora alibi mala producat, quare dum sistitur cogitandum de evacuatione per cutim substituenda.

Igitur suadeo sequentia accurate quidem observanda.

1°. Omni mane corpus exponatur vaporibus aquæ dulcis infusæ in vas amplum adeo fervidæ ut multum exhalet: Corpus nudum teneatur supra halitum ita, ut pallio tegatur talari & linteo cera obducto: quo ita aquosus vapor pallio coercitus determinetur ad superficiem cutis. Calor vaporis sustinetur affusu novæ aquæ fervidæ subinde facto. Id ubi sic factum per horæ quadrantem in cubiculo calido, tum siccetur calidis aridis pannis corpus atque siccatum perfricetur bene, mox calidas benes siccas vestes induat.

2°. Utatur exercitatione equitationis crebra diurna, ante prandium, ante cænam quantum ejus ferri poterit; sed vacuo semper ventriculo. In eo sane auxilio summa spes est curandæ debilitatis intestinorum.

3°. Cibus esto ex pane biscocto aut leniter tosto; ex oriza diu cocta, in pastam sicciorē; hordeum etiam mundatum, lente coctum conducet; licebit & uti lacte diu ebulliente cum oriza; neque nocebit alba caro assa recens, aut piscis fluviatilis tostus. Potus parcior & generosior esto, optimus, Mumma Brunsvicensis; siti leniendæ hydrogala sufficiat.

4°. Deglutiat omni trihorio diei duas pilulas A. cum uncia de potu B.

5°. Vesperi cubat ante nonam, dormiat ad sextam matutinam: Aera vitet pluviosum, siccum captet.

Horum ope post sex hebdomadas meliora spero & opto.

A. ℞. *Bulbi Ari recentis* drach. j. ℥s.

Benzoin gr. xv.

Croci gr. xij.

Mastich. drach. j. fs.

Olibani drach. j. fs.

Ol. Stillat. Cinnamom. gutt. viij.

Rhei drach. j.

Succi Catechu drach. ij. fs.

Terebinth. gr. xv.

M. S. A. F. *Pilulæ* gr. iij. sing.

B. ℞. *Aq. Stillat. Menth.* lb. j.

Sp. Menthæ unc. j.

Tinct. Succin. drach. j.

VIII.

JUVENIS quidam viginti-trium annorum, Mercator vitæ sobriæ, nec vino, nec ulli alii vitio deditus; mense Martio anni proxime elapsi subito & inopinato in hæmoptoen nulla præcedente causa externa incidit, & per tres dies successivos sanguinem purum rubicundum pleno ore cum levi tussicula exscreavit; rediitque singulis diebus, quater de die expuitionis sanguinis paroxysmus, dein per duos dies sanguinis minuebatur quantitas, quæ pituita vel phlegmate mixta expuebatur, tandemque penitus evanuit sanguinolenta sputatio, remanente tussi arida, sed sibi aliisque melius se habere videbatur. Viguit appetitus ejus solitoque more cibos captavit non de indigestione conquærens; progressu tamen temporis macilentior evasit, quod non facile a Parentibus & amicis observari potuit, quia erat semper habitu corporis macilento, potius quam obeso, ad munera tamen sua

sua præstanda satis robusto ; ineunte æstate diæta lactea ex lacte caprino , ejusque sero , per aliquot tempus usus est , sed absque ulla in melius mutatione , atque in hoc statu ad mensem usque Octobrem permanit , quando in tussim humidam magis quam aridam incidit , quam a suscepto frigore (morbo tunc temporis epidemico) originem ducere & ipse & alii autumabant , sed citra expectationem ad hoc usque tempus permanet tussis crebrior & violentior cum phlegmatis viscidi colorisque viridis expectoratione ; & circa diem decimum hujus mensis Januarii profusissimis sudoribus nocturnis cum virium dispendio & appetitus prostratione fuit deprehensus .

Per totum hujus morbi decursum de nullo pectoris vel lateris dolore conquestus est . Exoneratio alvi est ut in statu sano & urina est pallida .

Hic est casus egregii hujus juvenis , hæcque mali symptomata , prout ipse ejusque amici mihi retulerunt , a quibus , Vir Celeber , consilium vestrum quoad curam enixe efflagitatur , præcipue a , Vir Celeber , vestro servo Devotissimo &c. 26. Jan. 1738.

R E S P.

OMnibus examinatis , credo ægotantem laborare vera tabe ex pulmone suppurato post excreationem cruoris : videturque jam eo quidem usque invaluisse malum ut projectio virium , sudor nocturnus , corporis consumatio statum pessimum indicent . Gravatur metus præsentis & secuturi deinde mali , eo magis , quo sane meliora jam remedia caruerunt successu sperato , dum accrescit pernicies adversus optima consilia .

Opti-

Optimum fore putem si posset quotidie, vacuo ventriculo, equitate multum, quotidie cursum augendo magis magisque. Si mane & vesperi corpus diu & fortiter perfricaretur pannis calidis & siccis: si vesperi hora octava somnum capesseret in elata parte ædium in lecto bene sicco; hinc mane surgeret matutinus: potus quotidianus ex mulsa recenti cum æqua copia lactis; cibus ex cerealibus omni modo paratis, & oleribus lenissimis, lacte, cancris fluvialibus, oltreis, & pauca lubinde carne alba. Cibus autem parca copia simul, sed repetita sæpius interdium, dari debet.

Deglutiat vero omni trihorio diei tres Pilulas A. Statimque sorbeat post has unc. iij. de liquore B. vesperi autem priusquam cubat, hauriat una vice haustulum C.

Omnia hæc fieri possunt spatio bimestri ut fiat periculum. Eventus foelix sit! Opto.

A. ℞. *Gumm. Ammon.* drac. fs.

Balsam. Peruv. gut. xv.

Mastich.

Olibani.

Opopanac. ana drach. fs.

Succi Glycyrrh. inspissat. drach. iij.

Terebinthinæ drach. fs.

M. F. Pilulæ. gr. iij.

B. ℞. Recent *Agrimon.*

Betonic.

Fœnic.

Hyssopi

Melissæ

Veronic.

Virg. aur. ana Man. $\frac{1}{4}$

Minutim scissa infunde S. A. instar potus
The, ut sint unc. xvi. recentes.

- C. ℞. *Balsam. Perou.* gut. iij.
Ol. Amygdal. dulc. drach. iij.
Syrup. Diacod. drach. v.
Vitelli ovi gr. xv.

M. F. Haustulus.

I X.

Generosa quædam Fœmina annos quadraginta
quinque nata, habitus tenuioris, in artubus
imbecillitatem per biennium perſentit: valetudine
firmiore ante hoc nemo ulus fuerat niſi quod vi-
res a frequenti impregnatione fuerint imminutæ:
quippe quæ quindecim partus edidit & tres paſſa
eſt abortus. Imbecillitas in ſiniſtro latere ſemper
deterior, jam vero in utriſque brachiis manibus-
que tumor perpetuus, qualem in ætate provectio-
ribus paſſim licet obſervare. Accedit interdum in
brachiis & humeris doloris ſeu potius imbecillita-
tis ſenſus. Nulla unquam de capite, pectore aut
appetitu querela. Pulſus ad normam viresque be-
ne compositæ; ſomnus arctus fatiſ & diuturnus.
Spiritus imbecilliores. Ægrota non lento paſſu ſta-
bilique, ſed titubante ac fere præcipiti incedit.
Nil aliud eſt memoratu dignum quod te ſcire oportet;
a prædictis enim ſat omnibus, ſat tibi præ-
cipue conſtat, Vir Clarifſ. qualis hujus morbi
natura ſit, ad quam normam dirigi debeat me-
dentis conſilium. Cum id vero minus feliciter ceſ-
ſerit, ad te confugimus, tuam ſociam operam

desideramus. Aquas Bathonienses tepidas quæ sulphuro-chalybeatæ sunt per sex septimanas bibit. *Castor : Ass : fetid : Rad . Valerian : Sylvestr . Tinct . Mart :* cum Acqua Spadana diu omnia & frustra fuerunt adhibita . Menses quinta quaque hebdomada ita copiose redeunt ut ad medicamenta restringentia necesse sit aliquando confugere .

R E S P.

CORpora toties per graviditatem repleta & distenta , toties exinanita per partus & abortus , vasa debilia , laxa & mobilia accipiunt tandem ; & quidem varicosæ , maxime in utero , quin & humores mire mutabiles per eandem rerum vicissitudinem ; imbecillis hinc *Συμπίξιος* nervosæ nimis variabilis commutatio , tremores , motus spontaneos , nec regendos arbitrio , cum profusioris sanguinis uterini expulsu gignit . Inde & cætera quæ observata attentius perlegi , mala . Pertinacis morbi alte actas radices vel inde cerno , quod sapientis consilio & optimis remediis usa Domina nec dum liberata sit : Unde mihi peregrino , nec aliunde instructiori medico major , rectiora præscribendi difficultas ; similia actis persuadeo ; dat sæpe dies quod hora negat . Crediderim potissimum juveni spem in eo , ut leni adstrictu corpus , per fascias caligasque adductas firmetur , vasa leniter premantur , & humores pressu prudenter dententur : enim vero id remedium præstat incredibilia , nec aliis facile impetranda auxiliis , ea tamen lege , ut lente & per gradus sensim auctos quid exhibeat . Proderit quoque quam maxime si mane ac vesperi , spinæ dorsi decursus , & abdominis mollis , diu & quan-

quantum ferre commode poterit, fatis fortiter perfricentur pannis asperis calidis, siccis, neque enim melius aut magis exploratum remedium scio aduersus tremores huiusmodi causa tali ortos. Vitus etiam succus ex assa & pane biscocto cum condimentis acrioribus ex sinapi raphano rusticano & nuce myristica commendatur cum potu parvo; pulchre his addatur Mumma Brunsvicensis, præcipue vespere ante somnum. Medicamenta hæc conducunt quæ firmant quidem neque tamen nimia acrimonia ruditer exagitant humores. Sufficere videntur catapotia A. ter interdium, hora ante ientaculum, prandium & cœnam deglutita tria simul, semper superbibendo Unc. J. Vini Medicati B. Hæc continuanda spatio 6. hebdomadum; promittunt enim plurimum boni. Leydæ, 17 $\frac{1}{3}$ 35

A.   ℞. *Catechu puriss.* drach. ij.
           Lapid. Hematit. drach. fs.
           Mastich. drach. j.
           Oliban.

Sarcocoll. ana drach. j. fs.
           Rad. Rhei pulv. drach. j.
           Terebinth. gr. iij.

M. F. Pil. gr. iij.

B.   ℞. *Cortic. Capparid.*
           Cinnam.

Tamarisc. ana unc. ij.
           Ligni Santali citrin. drach. vj.
           Limaturæ Mart. rec. non rubigin. drac. xij.
           Nucis Myristicæ drach. ij.
           Rad. Bistort.

Tormentillæ unc. iij.

Semin. contus. Plantagin. unc. iij.

M. f.

M. f. omnium pulvis, unde fiat S. A. Ven.
 Medicat. cum Vino Rhenano.

X.

Salutem si ab ullo, a te certe sperare licet: ægro hæc facies morbi. A pedibus extremis ad cardiã usque circumquaque sensus fere omnis nisi frigoris abolitus præcipue ad Tibias medias & spinã dorsalem; Thoracem etiam & collum, stupor idem nunc tandem invasit. Constrictio ei perpetua instar funis regionem occupat inter umbilicum & cardiã utrinque quatuor pollices latam costas arctans sæpe etiam surgens nauseam & vomitum minatur. Duodecim elapsi sunt anni cum plantam sinistram primum occupabant formicatio, pruritus, ardor; mane sequenti crus totum & plantam dextram; & intra quatuordecim dies sensus omnis fuit deletus, nec ambulatione, frictione, sudore educendus; paulatim dein stupor ascendit & post V. S. totum occupabat abdomen. Therms̄s deinde usus Bathoniensibus multum inde boni reportavit. Inter lavandum sæpe redibat perfectus ad genua usque cito evanescens. Sequentibus annis sæpe frustra Thermas repetebat. Eodem successu Ψυχρολασιã & ambulatione postea ad sudorem usque fuit usus. Ex præscripto Empirici cum fuit usus medicina quadam purgante omni nono die, & quotidie sudorifera; intra momentum temporis per omnes artus profluebat vitalis calor & sensus in totum abiit nisi ad plagam abdominis parvam: nimis cito! V. S. bis in anno; unguen-

ta varia ad spinam frustra tentavit. Equitatio tantum nimis forsitan neglecta, semper aliquid commodi attulit: profunt etiam fluor alvi naturalis, cælumque fervidius. Novem præteriti sunt anni quum oppressio ad cardiacam primo invasit, quotannis dein gravior; eodem anno molestus ille frigoris sensus spinam occupabat. Homo Pistor annum agit quinquagesimum quintum: causam mali ipse credit labores, ardores, sudores ante ostium clibani, quos sæpe passus. Temperies sanguinea, lurida; respiratio ex motu anhelosa; pili nigri rari; dieta moderata tenuis; mens læta, alvus tarda. Quid tibi videtur si placet præscribere, mihi pergratum erit, qui beneficiorum tuorum nunquam non memor ero.

R E S P.

DUm solícite excussi casum descriptum, in eam sane sententiam deveni, quod multum hæreat præcipue in vitio nervorum, & quidem præcipue in levi tantum horum affectu acrem modo prohibente sensum. Consultissimum fore credo, ut quotidie post somnum mane curet totum decursum spinæ dorsi a nucha ad os sacrum diu fortiterque perfricandum, Pannis asperis, calidis, siccis: dein loco perfricato superponi debet zona tres digitos lata, coriacea, obducta emplastris A. quæ noctes diesque applicata gestanda, solo frictionis tempore tandiu deponenda, mox reponenda iterum. Corpus exercitatione acriter exercendum. Ter interdum vacuo ventriculo ʒ. Pil. B. deglutiendæ cum Unc. j. liq. C. Hæcque omnia hac ratione continuan-

nuanda sedulo per sex hebdomadas in spem sanationis, quam Deus datam velit. Leydæ 17 $\frac{2}{3}$ 36.

A. ℞. *Emplast. Melilot.*

Galban. pur. ana unc. j.

Olei Castorei unc. fs.

M. pro Emplastro.

.B ℞. *Gumm. Ammon. drach. j.*

Ase fœtid. drach. fs.

Balsam. Capayb. gr. xv.

Bulbi Ari rec. drach. j. fs.

Castorei

Croci, ana gr. xv.

Myrrhæ, drach. ij.

Terebinth. gr. xij.

M. F. Pil. sing. gr. iij.

C. ℞. *Aq. Stillat. Lavendul.*

Rosmarin.

Ruta,

Salviæ, ana unc. rv.

Spir. Sal. Ammon. drach. ij.

Tinct. Succini drach. j.

M.

XI.

Generosus quidam quinquagenarius, per totam fere vitam negotiis implicitus, cibo vinoque libere usus, exercitio assuetus agilis; cum sanus fere a juventute vixerit, paucis abhinc annis humorem scorbuticum gingivas invadentem primo sensit, ventriculi etiam inflationem a cibo, motumque intestinorum molestum. Ventriculi & intesti-

norum affectus a concessione tardiore oriri arbitrabatur . A prima symptomatum invasione Fontanel-læ duæ (ad hoc usque tempus fluente) juxta scapulas sectæ sunt , unde symptomata ex aliqua parte levabantur . Sed mensibus aliquot jam proxime elapsis , sævi hæmorrhoidum fluxus intervallis brevibus eum invaserunt ; parum sanguinis effunditur , neque ingens est tumor externus : Chirurgus ab inspectione nullam inesse fistulæ suspicionem judicat . Putat patiens morbum se hunc primo contraxisse nimis sedendo durante Parlamenti conventu . Sumisit æthiopem minerales copiose , externe etiam multa adhibita sunt , sed frustraneo omnia successu .

R E S P.

VIdetur morbus consistere in aggestu materiæ lentæ in vasis Hypochondriacis : hæc vero sensim acrior facta viscera & intestina infestat , forte & vermes generatos alit . Convenit vacuo ventriculo ter interdiu , hora ante jentaculum , prandium , & cœnam , deglutire tres pilulas A. & statim post has superbibere Unc. j. de liquore B. Interim corpus cibus vacuum exercere quam maxime , potissimum tempore illo quo medicamenta capta sunt horis modo dictis ; Equitatio præcipue . Proderit ter in die corpus alere , potius minorem copiam sumendo singulis vicibus , quam una vice largiore copia onerare simul . Mane autem a somno , spatia mollia abdominis bene perfricanda sunt pannis ex *Flannel* diu & fortiter , quantum ferre commode poterit . Quia & juvabit mature cubitum ire , matutino surgere ; negotia vero ante
me-

meridianum tempus præcipue absolvere; atque hæc spatio bimestri continuata spem faciunt valetudinis integrandæ, quod Deus velit! sic censui. Leydæ, 17¹⁶/₇ 36.

A. ℞. *Gumm. Ammon.* drach. fs.

Ase fætid. drach. j.

Balsam. Meccani gutt. x.

Bulbi Ari rec. drach. j.

Croci gr. x.

Curcumæ drach. fs.

Galbani,

Rhei, ana drach. j.

Terebinth. gr. xv.

M. F. Pil. gr. iij.

B. ℞. *Aq. Stillat. Cochlear.*

Majoran.

Melissæ,

Pulegii

Rosmarin.

Rutæ,

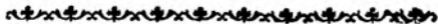
Salviæ ana unc. j.

Spir. Lavendul.

Rosmarin. ana unc. fs.

Tinct. Succini drach. ij.

M.

XII.

VIR CELEBERRIME

Generosus quidam provectioris ætatis, a duobus hinc retro annis Calculo, uti suspicatur,

laborat: inter meiendum enim, materiam fabulosam rubicundi coloris cum urina emittit: novissime vero acutissimos passus est dolores, dum urinam redderet, mireque torquetur dum curru supra pavementum vehitur, statim enim postea mistu cruciatur sanguineo; ita ut vereatur ne Calculus in vesica concretus sit. Ad te, ergo, in hoc statu, tanquam ad Appollinem, confugit, tuum implorans consilium, enixeque petens ut regimen aptum præscribere digneris; an putes medicamentum ullum dari Lithontripticum quod solamen aliquod adferre posset? An usus Spadanarum proficuum foret? &, si sic judices, an non hic epotæ, pariter ac ad ipsum fontem, salutiferæ evaderent?

Consilio cujusdam hic medici Electuario utitur sequenti.

℞. *Pulp. Cassiæ recent. extract.* unc. j. ℥s.

Rhei opt. pulveriz. drach. j.

Terebinth. e Chio probe lot. dr. vii.

Spec. Diatragacant. frigid. scrup. j.

Pulver. Glycyrrhiz. dr. ℥s.

cum S. Q. Syrup. de Althæa F. Electuar.

Sumat æger mane jejunus quantitatem nucis juglandis statim superbibendo lib. j. Liqueoris Posseticum cum Cerevisia facti; post horam vero elapsedam ebibat iterum liqueoris Posseticum cum Vino albo parati Nuce Moschata aromatizati, & saccharo edulcorati lib. j. Caute frigus cavendo, sicque alternis diebus per tres vices pergendo, sex scil. diebus ante Novi & Pleni-Lunium.

Quid de hoc medicamine censes, aut de dolore quem æger nuperrime in collo vesicæ per sentit, qui urinam reddere sæpius cogit? an a Calculo

majori vel minori partem irritante procedat, dicere ne recuset.

R E S P.

MOrbum calculosum miſtu ſanguineo ſtipatum attentius conſideravi; unde cenſeo:

I. Calculum parvum, acutum vero, renibus impactum, cujus attritu, dum Nobilis æger curru ſupra pavementum violento veheretur motu, ſoluta ſunt vaſa ſanguinea.

II. Miſtio dolorifica veſicæ calculum non ſemper denotat, quamvis ſæpius accidat majorem ibi dolorem perſentiri, licet cauſa in renibus tantummodo hæreat.

III. Quod ſi res ita ſit, tutius nullum novi medicamentum, ſero lactis recenti in quo *Chærophyl-
li* tantillum decoctum fuerit, addito *mellis puri* momento. Hoc utatur æger pro potu quotidiano; ne aceſcat tamen, bis de die recens parandum ſuadeo. Interim uſum moderatum Vini Canarini inter prandendum & cœnandum Ventriculo multum proſere puto.

IV. Viſtus interim optimus e vegetabilibus depromatur herbis ſcil. *Culinaceis*, fruſtibus horæis maturis & farinofis omnibus.

V. Corporis exercitatio moderata quo frequentior eo melior: Violenta vero evitanda ne miſtum iterum producat ſanguineum.

VI. Omni trihorio diei devoretur ſcrup. j. Maſſæ A. ſtatim ſuperſorbendo unc. ij. calidas Decocti B. Sicque pergat quotidie, a ſummo mane uſque dum lectum petat, per ſex ſeptimanas. Inde ſpes ſumma ſalutis: quod faxint Superi!

Quod ad ſpadanas refert, harum mihi videtur

usus admodum dubius: earum enim vis impellens adeo efficax est, ut calculum, modo exiguus fuerit, feliciter sæpius extrudant: Majorem vero e renibus deturbando, ureteribus impactum relinquunt, unde urinæ denegatus exitus: hacce methodo plurimi incauti quamplurimos ad orcum demiserunt: Quare hanc semper rejiciendam puto, nisi prius dignoscere valeam, an calculus adeo parvus sit ut per vias urinarias transire queat, necne; quod sane semper discernere non ita facile videtur.

Boni multum sperandum, sinistri nihil a methodo a me laudata metuendum, adeoque in casu singulari huic confidente insistat æger.

A. ℞. *Cassie opt. rec. fistul. extract.* drach. vi.
Mannæ lectissimæ unc. j.
Mastiches
Olibani
Rhei ana drach. j.
Succi Glycyrrhiz. inspissat. depurct. dr. vi.
Terebinth. puriss. drach. j. fs.
 M. F. Massa.

B. ℞. *Flor. rec. Alth.*
Rhoeados ana unc. fs.
Flor. rec. Parietar.
Scabiosæ
Virg. aur. ana m. j. fs.
Rad. rec. Fœnic. unc. iij.
Glycyrrhiz. unc. j. fs.

cum aq. decoct. spatio $\frac{1}{2}$ horæ adde Semin. rec. contus. *Anisi* unc. j. stent vase clauso in Digestione fere fervida sine ebullitione p. horam, dein decocti lib. IV. exhibe r.

XIII.

Quinto ætatis anno variolis, pessimæ indolis, correptus eram: statim vero, his debellatis, tanta oculorum debilitate cum dolore insigni, humoris lachrymalis stillicidio & ophtalmia pertinaci per quinque fere annos, adeo misere cruciatus, ut his sublevandis malis nil intentatum reliquerim. Diæta tenuis, sanguinis missio, collyria varii generis, sudorifera, capillorum abrasio, balnea aquæ frigidæ, vesicatoriorum applicatio, cum innumeris aliis incassum adhibita sunt. Annum autem cum agerem decimum, absque ullius remedii auxilio, cessavere, enarrata omnia symptomata, per sex subsequentes annos, quum iterum sævire inceperunt, hoc tantum cum discrimine, quod per intervalla quædam, sat bene omnia cedant. Quinque fere elapsi sunt anni quum recidivam passus sum: tanta autem erat oculorum, per totum illud temporis decursum, debilitas, dolorque adeo acutus ut clausis palpebris in obscuriori domus loco sedere, per quindecim plerumque dies, coactus fuerim. Vel minima data occasione, aperiendo nimirum palpebras, hæret stagnatque sanguis, in vasis omnibus per oculos irrepentibus. Superius laudata medicamina, pluraque alia de novo iterum adhuc, sed absque levamine; levi enim imo nulla præcedente causa manifesta, sæpissime recurrit, diutius perseverat malum. Cæterum, sat prospera fruor valetudine, frigori licet suscipiendo obnoxius sim, ob sedentariam, forsan, quam duco vitam: malum autem hoc oculos solummodo affligit.

RESP.

RESP.

QUO acriori cura expendi historiam mali, cum quo oculi conflictantur, eo vehementius metuo ne vascula pupillæ musculos formantia affecta sint teneritudine nimis sentiente, quæ contractionem ad actionem lucis irradiantis natam necessario tolerare nequit. Non miror igitur tot remedia, variasque methodos tam parum profecisse, quum vix possibile sit eo aliquid boni adferre ad hanc causam tollendam.

Re perpensa, hæc suadeo.

I. Omni mane & vesperi semihoræ spatio detineantur pedes & crura in balneo tepido aquæ simplicis.

II. Dein fricentur pannis asperis, calidis, siccis, satis diu & fortiter.

III. Applicentur cucurbitæ duæ cervici tertio quoque die, vesperi dum partes in balneo, spatio semihoræ sine scarificatione, dein his ablatis fiat lenis frictio cervicis.

IV. Perspicilla plana de vitro profunde viridi confecta, debent semper præponi oculis, quoties lux & colores iis offeruntur, more Hispanico; id summum in meo consilio est.

V. Oculi sæpe fovendi aqua tepidula; dein paulo minus tepida, dein frigida, ut ita sensim frigori, sed valde lente assuescant, omni septimana, modo parum frigidiorum adhibendo.

VII. Mane, vacuo ventriculo, bibendæ unciz duæ liquoris A. calidæ, idemque repetendum vespere hora sexta, idque omni trimestri spatio continuandum esse censeo in spem levaminis.

For.

Rx. Flor. Cyan. Seget.

Sambuci ana pug. fs.

Rad. rec. Fœnic. unc. fs.

Semin. contus. Anisi drach. ij.

Minutissime scissa infunde , vase clauso cum aq. pluviatili tota nocte , mane ebulliant uno momento , ut sint liquoris puri sic parati unc. iv. quibus dein admisce *Rob Sambuc.* drach. vj. pro usu quotidiano .

XIV.

INitio Junii 1724. in febrem incidi violentam vomitu & diarrhæa stipatam , quæ postea in intermittentem transiens , domi me retinuit per quatuor menses . Accertitus Medicus in principio morbi Emeticum , Sanguinis Missionem , & Purgans e Rhabarbaro præscripsit : magnam dein Corticis Peruviani in substantia devoravi quantitatem , adjunctis decoctis amaris , & quum cælum ,¹ & vires permittentibus , domo exibam . Lente admodum convalui & per duodecim fere menses debilis omnino frigori que suscipiendo obnoxius remansi . Balneis aquæ salis frigidæ corpus primum frigori ferendo assuevit , ita un perfecta per quatuor annos gaudebam valetudine , ad mensem scil. Aprilis anni 1728 , cum iterum eodem , sed non ita sæviter , correptus fui morbo . Iisdem iterum ac antea usus sum medicamentis , post sex hebdomadas elapsas , pedetentim convalui , sicque perseveravi ad mensem Decembris , quum denuo per Mensem eodem laboravi morbo . Prius facta repetendo sanitatem

recuperavi ineunte vere, atque ita perseveravi ad mensē Junii anni 1729. Quum iterum rediit idem morbus per mensē affligens, Tinctura vero Corticis & Decoctis amaris fugatus, ad mensē usque subsequēntis Septembris latuit, cum de novo, per breve tantum temporis spatium apparuit, statimque evanescens inducias per biennium tulit, ad mensē scilicet Novembris 1731. tumque ut antea in capite & ventriculo incepit: Ipecacuanha assumpta levamen attulit, paucis tamen diebus elapsis sævius invasit; Emeticis autem quater repetitis, Tincturæ Corticis, ejusdem pulveri, vinis amaris, atque equitationi cedens malum, sat bene valui ad finem fere mensis Martii anni 1734, quum recrudescens a diarrhæa exordium duxit, quæ quamvis lenis sit, mire tamen animum dejecit: ad dolorem vero capitis tollendum, & appetitum prostratum sublevandum, vomitorium ex Ipecacuanha bis repetitum & corticem, in substantia, assumpsi, atque ita sensim convalui. Eundem denique morbum agredientem eadem methodo debellavi.

Medici nostrates morbum hunc vocant febrem intermittentem nervosam. Sequentia ingruentis insultus signa percipio: alvus scilicet astricta, postea vero laxa est, appetitus omnino prostratus, caput & ventriculus valde discruciantur, capiti vero & temporibus ita insidet malum ut novaculam in anteriori capitis parte, aut tempora tangi vix sufferre queam; tinnitu aures, flatibus & dolore ventriculus & intestina afficiuntur: frigus, horripilatio, calor mutuo succedunt: cutis color immutatus, pruritque quasi ab urticæ urentis ap-
pli-

plicatione; somnus irrequietus, & tremendis interruptus somniis; languore, ægritudine, spirituumque dejectione totum afficitur corpus; in calore febrili urina clara & limpida est, quantitate multum superans potum, & sedimentum nullum deponens: deperit carnosus corporis habitus, exhauriuntur vires, quamvis a catarrho & sputatione immunis sim.

R E S P.

Magnam fuisse corporis dispositionem ad febrem facile crediderim: intempestiva autem corticis exhibitione motus febrilis subito impeditus, Ventriculi debilitatem viscerumque obstructions procreavit.

Malum radicitus tolli posse puto corporis comoda exercitatione, diætâ, & medicamentis. Lætum itaque petas hora nona vespertina, surgas quinta matutina, pergasque attentus in peragendis negotiis ad prandium usque: postea vero exercitatio moderata, ambulatione vel equitatione, multum proderit. Balnea autem frigida, in tali casu, nullius mihi videntur usus. Victus sit e vegetabilibus facilis concoctionis, carne teneriore assata, & piscibus fluviatilibus, potus vero inter prandendum & cœnandum, vinum rubrum gallicum bonæ notæ, moderate sumptum, cerevisia autem tenuior, temperate calida, sit pro potu communi.

Sumas velim hora ante jentaculum, prandium & cœnam quinque de catapotiiis A. superbibendo cochlearium unum liquoris B. Sic præcavebitur recidiva: si tamen contra spem supervenerit, asu-

sumendus pulvis C. octo ante paroxysmum horis: hoc semel tantum faciendum; omni vero trihorio diei cochleare $\mathfrak{r}$. Liquoris D. bibendum suadeo, cujus ope post quatuordecim dies optatam sanitatem recuperabis.

- A. $\mathfrak{R}$. *Myrrh. elect.* unc. $\mathfrak{iiij}$.
Sapon Venet. drach. $\mathfrak{ij}$.
Terebinth. drach. $\mathfrak{j}$.
 M. F. Pil. gr. $\mathfrak{iiij}$.
- B. $\mathfrak{R}$. *Aq. stillat. Cochlear.* unc. $\mathfrak{ij}$.
Melissæ unc. $\mathfrak{iv}$.
Salviæ unc. $\mathfrak{iiij}$.
Spir. vitæ Matthiol. unc. $\mathfrak{ss}$.
Tinct. Succin. drach. $\mathfrak{ij}$.
 M.
- C. $\mathfrak{R}$. *Lapid. Cancr.* drach. $\mathfrak{ss}$.
Rhei gr. $\mathfrak{xv}$.
Scammon. gr. $\mathfrak{viiij}$.
Stib. diaphoret. gr. $\mathfrak{xxv}$.
 F. pulvis.
- D. $\mathfrak{R}$. *Aq. Stillat. Salvia* $\mathfrak{ss}$. $\mathfrak{j}$.
Sal. Polychrest. drach. $\mathfrak{ij}$.
Spir. Cochlear. drach. $\mathfrak{iiij}$.
Tinct. Contrajerv. drach. $\mathfrak{vj}$.
 M.

XV.

INtra octo annos duodecies abortum passa sum, vario tamen gestationis tempore; aliquos enim peperit infantes septimestres, alios vero quinquimestres, denique quadrimestres, & demum trimestres.

Con-

Consilio Medici familiaris varia devoravi medicamina, vitamque domi duxi sedentariam per quinque menses. Malum originem duxisse ab imperitia obstetricis suspicor. Medici autem consilio ad Bathonienses Fontes me contuli, sed absque successu. Ideoque alterum consului Medicum, qui Balneorum ex aqua frigida usum præscripsit. Statim ergo postquam ultimum perpeffa sum abortum, Fontes adivi Tunbridgenses, ibique potu aquarum & balneo e frigida per aliquod tempus usa sum: ab iis autem reversa, prægnans evasi; Medici tamen familiaris jussu ab omnibus abstinui pharmacis, vitam domi agens sedentariam, balneisque frigidis ut supra utens, usque in diem quum iterum abortum perpeffa sum: balneis istiusmodi per sesquiannum usa sum, hisque exceptis nullum aliud tentavi medicaminis usum, ne quidem venæ sectionis, quamvis sanguinem mittere bis in quinquimestri spatio solebam.

Debilitatem quandam temperamenti accusat Medicus familiaris. Annum jam ago trigessimum secundum, & ab omnibus aliis, hoc solo morbo excepto, huc usque immunis. Consilium ergo tuum exixe rogo.

R E S P.

Mihi videntur vasa uterina ita debilitata esse ut foetum retinere non valeant. Ideoque non abs re fuerit, si gravida non sis, sumere per quinque successive dies, hora sexta matutina, Purgans A. & sexta vespertina, Cardiacum B. caute frigus cavendo: victus per id tempus e vegetabilibus, jure carniū & lacte esto. Sexto die, ho-

ra ante jentaculum, prandium, & cœnam, sume pilulas tres C. superbibendo unciam unam vini Medicati D. In his perseverandum toto gestationis tempore; victus sit ex his quæ maxime arrident. Corporis moderata exercitatio utilis admodum & necessaria.

Hæc sunt quæ super his censeo. Felices opto & spero successus.

- A.   ℞. *Myrobolan. Citrin. sine nucl.* drach. fs.
           Rhei electi. gr. xxxvj.
           M. F. Pulvis qui infundatur tota nocte,
           vase clauso, cum aqua. Mane tera-
           tur satis diu, dein pressi per pannum
           liquoris unc. ij. admisce.
           Manux opt. drach. iij.
           Syrup. Cichor. cum Rheo drach. iv.
           F. Haustulus purgans.
- B.   ℞. *Aq. Stillat. cortic. Citri* unc. ij.
           Spir. Vitæ Matthioli drach. j.
           Tinctur. Opii gutt. x.
           Succini gutt. xv.
           M. F. Haustulus.
- C.   ℞. *Catechu* drach. ij.
           Cort. Granator. drach. j.
           Mastich. drach. j. fs.
           Oliban. drach. j.
           Sarcocoll. drach. j. fs.
           Rhei drach. fs.
           Succini ppti. drach. j.
           Terebinth. gr. vj.
           Ol. Stillat. Sinnam. gutt. viij.
           M. F. S. A. Pil. sing. gr. iij.

- D. ℞. *Cortic. Capparid.* unc. ij.
Cinnam. unc. j. fs.
Tamarisc. unc. j.
Ligni Agalloch. drach. ij.
Santal. Citrin. drach. iij.
Lapid. Hematit. drach. j.
Limat. Martis drach. vj.
Maceris.
Nucis Moschatæ ana drach. iij.
Rad. Lappath. acut. drach. j.
Semin. 4. calid. min. ana drach. j. fs.
 M. F. Pulvis tenuis inde S. A. F. Vi-
 num Medicatum cum Vini Rhena-
 ni lib. vj.

XVI.

A Eger quidam Generosus annum agens 68. ha-
 bitu corporis repleto, initio æstatis proxime
 prægressæ, Ictero correptus fuit, variorum medi-
 corum consilia & præscripta sequutus, a sex septi-
 manis totum curæ meæ se commisit. Aperienti-
 bus, in tali casu præscribi solitis, priorum meden-
 tium iussu, incassum usus est.

Faciei tum color ad nigrum vergebat, caput
 vero & reliquum corpus colore intense flavo per-
 fundebatur: a diarrhæa immunis, licet alvus sem-
 per laxa fuisset: in sedibus, nullum flavedinis ū-
 gnium, urina autem bile saturata videbatur. Ap-
 petitus denique valde prostratus.

Sanguini, meo consilio, ad Unc. xij. extracto
 adhærebat crustula phlegmaticobiliosa tenax admo-
 dum.

dum. Vomitorium ex Ipecacuanha septimanatim assumendum suasi: purgansque e Rhabarbaro lenientibus admixto, ob nimiam viscerum laxitatem, semel atque iterum exhibui: dein autem bis in septimana *calomel.* gr. xij. hora somni, sequenti aurora, potionem e *radic. curcum. Rub. tinctor. Sal. tartar. Aq. cinam Senn. Rheo, Crem. tartar. Croc. & Syr. de rhabarb.* sumendam præscripsi, diebus intermediis electuarii e Chalybeat. Aromatic. Attenuant. Detergentib. & Stomachicis usum commendavi superbibendo infus. Chalybeat. amar. Loweri. postea Æthiop. mineral. electuario addidi. Rediit appetitus, neque ab assumpto cibo qualicumque male se habet: per alvum excreta ad naturalem accedunt colorem: minuiturque urinæ biliosus color: augentur vires, & negotiis multum vacat.

Notandum insuper scorbuto a plurimis retro annis laborasse ægrum; nuperrime etiam crura versus inferiora, hydropicis uti advenit, tumere; abdomen tensum & quasi infarctum animadverti: tussi demum & materiæ viscosæ tenacis expuitione, sicut & sanguinis per sedes excretionem aliquoties vexatur.

R E S P.

CONSIDERAVI intenta cum cura tristis sane & periculosi morbi historiam.

Mihi videtur cachochymia biliosa ab obstructis biliosis viis, jam tendens in consummatum hydropem. Hyberna tempestas, ætas provecta ægri, ipsiusque mali duratio nil boni portendunt, intendunt vero magnum satis & præsens periculum,
præ-

præcipue cum optima quæque remedia frustra jam administrata, & origo ipsius ægritudinis in scorbuti inveterati malignitatem radicata narretur.

Summum quod habeo in hoc casu remedium erit. Si Nob. Dnus. assumat omni bihorio diei pilul. 5. A. statimque post easdem bibat unc. 1. de liquore B. Sicque periclitetur mensis decursu num gravi malo levando par sit hæc medicina. Interim quam maxime opus erit ut quotidie mane & vesperi totum abdomen diu & quantum ferre potest fortiter perfricetur pannis laneis asperis, calidis, siccis, ut infarcta vasa liberentur auxilio hujus motus ab impacta saburra, & assidua opus erit corporis exercitatione, eaque forti satis, sive unctione fiat, seu deambulatione, si vires ad eam ferant. Victus porro ex recentioribus oleraceis, acetosa, beta, brassica rubra, cichoreo, endivia, lactuca, spinachia & vini meraci parcior copia, aut Mumma Brunswicena commendatur ab ipso morbi ingenio. Utinam his sperata obtineatur sanitas. Leydæ 17 $\frac{2}{11}$. 33.

A. ℞. *Bulb. Ari rec.* drach. j.

Ase fœtid. gr. xv.

Balsam. Copayb. scrup. j.

Croci gr. xv.

Rhei drach. j.

Sapon. Venet. unc. ss.

Terebinth. gr. x.

M. F. Pil. gr. iv.

B. ℞. *Aq. Stillat. Baccar. Juniper.*

Cochlear. ana unc. vj.

Sal. Polychrest. drach. ij.

Tartar. Vitriolat. drach. j.

Rob Baccar. Juniper. unc. iv.

Spir. rectificat. Baccar. Junip. unc. j. ss.

Tinctura Myrrhae unc. j.

M.

XVII.

Generosum Scotum annos natum 23. temperamenti melancholici dolores ventriculi & hypochondriorum a plurimis annis discruciant: lipothymia, flatibus, alvoque astricta vexatur: maculae scorbuticae crura deturpant: tussi, licet non violenta, frequenter laborat: nullum interim puris aut ulceris signum apparet. Lumbricos exiles, albidos, capitibus acutis instructos, copiose aliquoties per alvum egerit. *Æthiope minerali*, *Pilul. coch. min.* & *Tinctura sacra* usus est. Sanguis e vena emissus optimus videtur. Denique, postquam violento exercitio corpus incaluerit, tumor adhuc perseverans, pone aurem, in conspectum se dedit.

R E S P.

MOrbum descriptum accurate consideravi; unde censeo glandulas totius corporis obstructas esse, teniasque intestina obsidere. Vacuo itaque ventriculo, hora scilicet ante jentaculum, prandium & cœnam, sumat æger pilulas tres A. superbibendo unciam unam liquoris B. hæc ita per sex hebdomadas usurpata, salutifera fore puto.

A. *℞. Aloes optim. drach. ss.*

Asæ fœtid. drach. j.

Cam-

Camphor. gr. v.
Castor. gr. vj.
Myrrhæ drach. j.
Sagapen. drac. j. fs.
Succin. ppti drac. j.
Terebinth. gr. vj.
Vitriol. Mart. drach. j. fs.
 M. F. Pil. gr. iij.

B. ℞. *Aq. Stillat. Cochlear.*
Rutæ ana ℔. j.
Elixir. pp. cum sp. Tartar. pp. drach. jv.
Sal. volatil. Oleos. drach. jv.
Spir. Cochlear.
Tinct. succini ana drach. ij.
 M.

XVIII.

PUellula Nobilis annum agens septimum, sub
 finem Decembris 1731. dolore & gravedine Ca-
 pitis, atque Nausea correpta est: subsequenter
 etiam duobus diebus febricitabat, quinto a primo
 insultu die magis de Capitis dolore conquesta est,
 magnamque materiei biliosæ quantitatem vomitu
 rejecit, proximo die oculorum & cutis color in
 flavum conversus est, & ipsius lotio imbutum lin-
 teum croceo tingebatur colore, ab assumptis Ipe-
 cacuanhæ gr. xij. copiose bilem evomuit: ad pa-
 candum autem Ventrículum ipsique quietem con-
 ciliandam sequentem postea cum euphoria assump-
 sit haustum.

℞. *Succ. Limon.* drach. ij.
Sal. Absynth. scrup. fs.
Aq. Melifs.
Cinnamom. Hord. ana drach. vi.
Spirit. Menth. gtt. xxx.
Syr. dialth. drach. ij.
 M. F. Haustus.

Huic bis repetito vomitus & febris cessere. Ad flavedinem vero cutis & oculorum fugandam, cochlear. i. sequentis infusionis bis de die hausit;

Croc. Anglic.

Sal. Absynth. ana drach. j.

Limon. tost. No. j.

Vin. Rhenan. ℥. j.

infunde per 24. hor.

Interpositis duobus diebus sumpsit hora somni *Rhabarb.* scrup. j. unde postero die bis alvum deposuit; sæces argillacei coloris videbantur. Tribus dein successive diebus iterum usa est infuso, postea autem drach. fs. *Rhabarb.* cujus ope per duas vices purgata est. Gradatim deinceps recessit flavedo optatamque recuperavit sanitatem.

Ad finem Mensis januarii iterum delapsa est: parum tunc bilis evomuit, pulsus erat celeris, aderant capitis dolor, oculorum gravedo, colorque sub oculis cæruleus, urina saturatior, licet vulgo pallida sit, aliquando etiam colore æmulans *Caryophyllum Hortensem*, sedimentum deponens subalbidum, salibus in superficie natantibus. Sequenti die sat bene se habuit, iners quamvis & desidiōsa.

Primo Februarii Medici duo celebres accersiti præscripserunt *Rhei* scrupoli unum, adjunctis gra-

nis 5. *Salis Absynthii*, bis in septimana assumendum, intermediis vero diebus, *Salis Absynth.* dosim bis de die: *Aquam Bristoliensem*, cui identidem instillatæ fuerunt *Spiritus Nitri dulcis* guttæ octo. Horum usu sanitatem recuperasse visa est. Undecimo Martii subsequenti *Succos Antiscorbuticos* ad unc. unam bis interdium assumendos commendarunt, purgato prius corpore *Rheo & Sale Absynth.* Quod bene cessit ad vigesimum usque ejusdem Mensis, cum denuo ægrotare incepit: tunc alvinæ fœces multo pure & sanguine refertæ erant, sub oculis color ad nigrum vergens apparuit, nares frequenter scalpebat. Bolus sequentem Medentium consilio sumpsit *Calomelan.* gr. v. *Rhei pulv.* gr. xv. *Syr. Violar.* q. s. f. bol. unde sursum & deorsum purgata convaleuit: postea *Æthiop. Mineral.* & pulv. e *Chel. Cancr. simpl.* scrup. ss. omni nocte exhibuerunt cum tribus Julapii sequentis cochlear.

℞. *Aq. Ceras. Nigror.* unc. vj.

Pæon. composit. unc. j. ss.

Margarit. pp. scrup. ij.

Sacchar. Alb. drach. ij.

M. F. Julap.

Vigesimo nono ejusdem mensis bolus e *Calomel.* & *Rheo* repetitus eundem præstitit effectum ac antea.

Insequentis Aprilis octavo in febrem incidit violentam, vomitu, dorsi doloribus, & variolarum symptomatibus, per 24. horas concomitatam: remittente febre, haustum cum *Sale Absynth.* & *Syr. Alb.* superius præscriptum adsumpsit. Urina referta erat arenulis rubicundis quæ filamentis, vel pilis ipsi innatantibus, adhærebant. Rediit sæpe, incertis tamen periodis, eadem malorum caterva:

flavescit facies declinante morbo : temperamento gaudet sanguineo.

Enixe rogant Parentes ut sententiam tuam de ægræ statu quantocyus aperire digneris.

R E S P.

ACcepi, legi, perpendique summa cum cura historiam accuratissime conscriptam de morbo, quocum conflictatur valetudo illustrissimæ Puellæ: dein id, quod ex ea collegi, libere ita profero, ut sapientiorum judicio prorsus submittam.

In Regione hepatis, & vesicæ biliferæ, amurca spissa & calculi hærebunt, his iter in duodenum bili intercipitur; hæc ideo detenta, aggesta, vasisque repletis molesta, irritat sollicitatque naturam ut ope febris & vomitus, turgens fel per vasa Jecoris retropellat in venam cavam, misceat Sanguini, edat Icterus; sic pro tempore liberare videatur amabilem ægram: ubi vero regenerata copia bilis vasa appellet, eadem renascitur malorum series, eodem transitura modo, sicque per vices itura redituraque donec radix extirpata fuit.

Sane nisi sapientia providetur, tandem metuentum, ne toties geminata violentia rumpantur fatali eventu viscera, aut lethali tandem sanguinis per affusam bilim resolutione, hydrope extinguatur infans.

Remedio erit creber usus olerum aperientium in jure carniū incoctarum: Apium, Brassica rubra, Chærophillum, Cichoreum, Endivia, Petroselinum, Scorzonera, Sisarum, Tragopogon, tum maturi bene succulenti fructus, Rubi idæi vel sylvestris Fraga, Cerasa, Grossulariæ, Mora, & quicquid

quid horum; serum lactis recens, de bobus recenti verno gramine pastis hausti, si melle purissimo diluto ad suavem usque saporem dulcius temperatur, usus erit mirifici: quum nil aliud efficacius, simulque mitius fundat coactam materiæ duritiem, temperet Bilim, expediat meatus, laxet alvum, ducat in debitas naturæ vias fellis inversum iter.

Interim tenelli corpusculi mollia abdominalia hypochondria & præcordia imprimis, mane & vespere per dimidiatæ horulæ spatium perfricanda omnino pannis asperiusculis, calidis, siccis, leni quidem motu, sed per omnem gyrorum varietatem assidue mutato; faciendum hoc vacuo ventriculo, observandum religiose.

Quin etiam oportebit carpento rudius per strata viarum concutiendo movere corpus, horæ ante prandium, cœnamque quotidie.

Pro Remediis internis imprimis suadeo, si usus obtineri potest a tenella ætate, ut quater quotidie fumeret Unc. j. Decocti ad literam A. descripti, paulum calide; id vero fieret mane, hora ante jentaculum, meridie hora ante prandium, vespere hora ante cœnam, deinde decima vespertina, si tum iterum evigilat aut suscitatur. Hoc tutissimum equidem sed & efficacissimum simul est quod habeo; si autem impetrari nequit, ut his utatur, coacti tunc ad vicarium B. licet haud ita laudatum ire cogemus. De illo autem bibat cochleare I. sive unc. omni trihorio, medicamenta quidem commendata debebunt in continuatum usum protrahi per bimestre spatium: enimvero alte est radicans morbus, acri proin medela eget, dum interea tamen tenellæ ætatis & fabricæ ratio, lenia
po-

postulat & mitia valde auxilia, quare usus diurnitate compensanda blandorum necessitas.

Faxit Deus, his cedat profus, aut rectoribus malum.

A. ℞. *Radic. Recent. Apii*
Bardanz
Graminis
Fœniculi
Petroselini ana unc. j.

Scissæ & contusæ digerantur in aq. Pluviat. vase clauso non ebulliendo p. horam; tum adde

Aceti Aceri ex Vino drach. vj.

Sal. Tartar. op. drach. fs.

Ebulliant simul spatio sem. horæ, tum

Decocti unciis xiv. admisce.

Syrup. s. rad. aperient. unc. j. fs.

B. ℞. *Aq. stillat. Rutæ unc. xj.*

Sal. Polychrest. drach. j.

Tartar. Vitriol. drach. fs.

Vitriol. Martis gr. xij.

Syr. s. rad. aperient. unc. fs.

M.

XIX.

Generosa tuum implorans consilium colica vexatur hysterica: initio paroxysmi languet, frigent & rigescunt extrema, pulsus tremulus, durus, tum flatibus distenditur ventriculus, ibique dolor acutissimus, per diem unum aut alterum fixus hæret: ingesta qualiacunque eo temporis spatio, ne vel minimum caloris excitant sensum.

Me-

Medicamentis nervoso generi dicatis utitur, horumque nullum tantum levaminis adfert, quam castoreum Volatilibus junctum, & aromatica calida. Appetitus aliquando auctior est, hunc sequitur hypochondriorum tensio, rodens ventriculi dolor, appetitus abolitio, animus dejectus, pulsus vacillans, quæ omnia diarrhœa superveniente desinunt: redit dein appetitus, quem enarrata vulgo sequuntur symptomata. Pulsus ut plurimum, celer & durus; inæqualis vero ab improvisis gaudio vel timore.

Quos peperit infantes eodem fere malo afficiuntur: a quinto ætatis mense hæctica laborant febre, per totum dentitionis tempus perseverante, & adeo voraces sunt aliquando, ut cibos eo-usque ingurgitent donec hos iterum rejicere cogantur: nunc Diarrhœa nunc vero vomitionibus torquentur. Sudoribus nocturnis, tussi, & respirandi difficultati obnoxii sunt: hoc vitæ stadium superarunt duo natu majores, natu autem minima insuper afficitur maculis aliquando erisipolatosi, aliquando crystallinis per totam cutem erumpentibus, ichorem albidum fundentibus. Omnium tandem pulsus celeris, & temperamentum calidum est. Sequentibus usi sunt solummodo medicamentis, Rheo, scilicet vinis medicatis purgantibus, pulveribus testaceis, cortice, vel forma syrupi vel externe abdomini admoto, & identidem Diacodio: ad eruptiones tandem purgantia e calomel. & uugent. Piperin. Balæi, adhibita sunt; aqua, cui argentum vivum incoctum erat, inserviebat gelatinis, quibus vescebatur, conficiendis.

RESP.

BEne examinavi argumentum epistolæ , cui re deliberata repono ; me vereri ne quid obstru-cti lædat officinam bilis , & ejus liberum iter ad intestinâ intercipiat , unde impediti fellis exacerbatio , accumulatio , tandem irritatio violenta , inde acutos dolores gignit .

Ideo resolutio hujus materiæ , apertura vasorum , & dein lenis propulsio offensæ requiri videtur ad sanationem , habita simul ratione debilitatæ fabricæ nervorum , & promptæ perturbationis systematis nervosi .

Si igitur deglutiret omni trihorio diei , singulis vicibus , tria de catapotiiis A. semper superforbendo unc. ij. de apozemate B. hæcque viginti & octo dies ea lege continuaret , multum ausim sperare boni ; maxime si pariter corpus idoneo exerceretur motu .

Parvulis vero crediderim maxime profore si modice roborantibus remediis pugnaretur adversus imbecillitatem viscerum & humorum calidam acrimoniam : ideoque apte laudo acta jampridem , iisdemque ultra utendum prorsus suadeo : quale quid foret Medicamen C. si inde scil. unc. fs. exhiberetur ter interdum vacuo potissimum ventriculo , hora nempe ante jentaculum , prandium & cœnam .

A. ℞. *Gumm. Ammoniac.* drach. ij.

Corac. gr. x.

Sapon. Venet. drach. iij.

Terebinth. gr. v.

M. F. Pil. ſing. gr. iij.

5. Rad.

B. ℞. 5. *Rad. aperient.* ana unc. ij.
Sal. Polychrest. drach. j. ℥s.
Tartar. Vitriolat. drach. j.

Cum aq. decoctis spatio fem. horæ adde
Raf. Lign. Santal. Citrin. drach. iij.
Semin. 4. calid. min. ana drach. j.

Stent in infusione fere fervida sine ebullitione, vase clauso spatio horæ, dein Decocti ℞. jv. exhibe.

C. ℞. *Cortice Capparid.* unc. j.
Cinnammom. unc. ℥s.
Tamarisc. drach. v.

Rhei drach. ℥s.

Semin. Anisi drach. jv.

M. f. pulvis tenuis qui cum
Aq. stillat. Melisse.

Hydromellit ana unc. vj.
 infundatur.

XX.

Octodecim abhinc annis, frigori hyemali annor. 1715 16. sæviente, æger, cujus statum descripturus sum, de uvulæ relaxatione conquestus est: hanc initio neglexit, postea vero, cum somnum & deglutitionem impediret, gargarismata, vomitoria, purgantia &c. in usum frustra adhibuit.

Perseverabat etiam idem malum ad annum 1721. faucibus partibusque adjacentibus exulceratis: tunc ad hydrargyrum confugiens sat magnam ejus copiam interne assumpsit, & externe adhibuit, nullo alio insequente effectu per quinque primas

mas hebdomadas , nisi diarrhoea , solo astringentium Medicaminum usu cohibenda : variata tandem medicorum consiliis mercurii exhibendi methodo , secutus est ptyalismus copiosus per quatuor septimanas , disparuere vel minima exulcerationum indicia , uvula relaxata remanente . Ope tandem gargarismatum astringentium , vesicatoriorum , & fontanellæ perpetuo fluentis , postquam etiam a morbillis convaluerit æger , Uvula ad naturalem rediit statum . Initio anni 1722. nullum in faucibus percepit malum . Per totum ægritudinis tempus , noctes fere totas scribendo vel legendo , vigiles ita ducere solebat , ut exinde somnus admodum brevis & irrequietus sit .

Mense Martii 1726 , absque vel minima tussi , incidit in sputationem fere continuam : qua perseverante , cutis color immutari cœpit , deperitque carnosus corporis habitus : ab usu tabaci , quod forma pulveris magna assuetus erat sumere copia , per annum penitus abstinuit . Mense augusti rus se contulit , ibique juxta regulas a medicis præscriptas vitam per aliquot septimanas duxit : equitatio autem ipsi impossibilis erat , ob sævum hæmorrhoidum dolorem , quo dire cruciatur a sex circiter annis : Sputatio , thoracis Strictura , tussis , expectorationis difficultas , Sudores versus auroram erumpentes invalere . Ad finem Septembris natale solum , in partibus septemtrionalibus Scotiæ fitum , petiit : discedentem immanis ani & abdominis invasit per sex dies dolor ; sedes per id tempus nullæ , urina pauca , tenesmus continuus : circa finem Octobris Edinburgum rediit , sævientibus iisdem malis : fistula in ano apparuit , quæ sectio-

ne aperta, magnam materiei saniosæ copiam effudit. Tunc dolores per corpus vagi ingruere, tussis, sputatio, & sudores aucti sunt. Ad finem Decembris circa mediam noctem magnam cruoris, partim coagulati, partim fluidi copiam evomit: post venæ sectionem ter celebratam, gradatim discessit sanguinis sputum, remanente materiei flavæ expectoratione. Per annos 1727, 28, 29, 30, 31, 32. æstate sanguinis sputum, hyeme vero tussis magis infestabant.

Anno 1733. plurimos & violentos paroxysmos sputis sanguineis passus est: & ab initio Novembris ejusdem anni ad medium fere subsequenti veris sudoribus & diarrhœa cruciatus est.

Sævit adhuc dira tussis, cujus longos mane præcipue patitur paroxysmos, unde vires multum deiciuntur. Ichor e fistula fluit ad quantitatem unciarum duarum 34. hor. spatio. Decimo quinto Mensis Maii rediit iterum violentum sanguinis sputum, brevibusque datis induciis, perseveravit per duos menses: paroxysmum præcedit pressio & stricture thoracis, posteaque Sanguis purus & rutilans sæpissime levi tantum cum tussicula ejicitur: tussis, expectoratio difficilis, Sputum spissum, albidum, læve, sudores nocturni, ichoris tenuis saniosi per fistulam effluxus, vires exhauriunt. Tardescit corpus, remaneat licet appetitus: raro fit: pulsus mollis, & æqualis, naturali tamen ceterior, urina coloris plerumque citrini est, in cuius medio nubecula suspensa apparet, post sanguinis vero sputum turbida fit: aquæ injectum sputum, fundum non petit: in alterutrum latus decumbere potest: ambulatione vel equitatione fatiga-

tigatur, attamen neque his, neque opio somnus conciliari potest, e contra enim horum usu minus placide requiescit: respiratio ut plurimum sat libera est, aliquando licet ab uberiori aëris inspiratione de thoracis dolore queratur.

Venæ sectio, emetica & purgantia lenia, pilulæ pectorales & balsamicæ e *Gum. ammon. Bals. colur. Pisselæo indico, & Spermate ceti*; *Pilul. Matthæi, e Styrace: Laudan. liquid. Syr. diacod. Cortic. Peruvian. decoct. Styptic. Eaton. Syr. urtic. Heder. terrestr. Sem. lini theæ* instar: Lac muliebre, equinum, serum lactiscapri: diæta e lacte vaccino, equitatio, ager rusticanus, sunt remedia ad hoc usque tempus in usum vocata.

Jam vero, perseverante sputo sanguineo, post venæ sectionem celebratam, decocto utitur sequenti.

℞. *Radit. alth.* unc. i. *fs. Symphit.* drach. ij. *fruct. tamarind.* unc. iij. coq. in aq. fontan. ℞. vi. ad ℞. iv. sub finem coctionis adde *Flor. tussilag. unc. fs. rad. glycyrrhiz.* unc. i. coq. parum & immoto operculo refrigescat; colaturæ adde *Nitr.* scrup. ij. capiat unc. iv. omni bihorio donec sanguinis sputum penitus cessaverit.

Tabellis e pulv. *diatrag. S. R. Edinburgensis*, usus est.

Sputo sanguinis cohibito, ℞. una sequentis decocti quotidie utitur. ℞. *Radic. alth. Glycyrrhiz. ana* drach. ij. coq. leni calore in aq. fontan. ℞. j. *fs. ad ℞. i.* adde sub finem *Fol. heder. terrestr. Flor. tussilag. ana,* drach. i. colatura detur usui.

Ad Ventriculi incommoda sublevanda, pulvere vel infuso *rhabarbari* utitur: jentacula sunt ex po-
tu

tu *theæ*, *coffea*, aliquando vero, sed rarius, e *chocolada*, cum paucis panis gelatina ribesiorum vel aurantiorum illito: prandium autem e pullis, pis, cynaris, fabis junioribus cum cyatho uno vini Xerani vel Gallæciani: cæna denique e pede vitulino & paucis aceto, vel e jure ex pullo, pedibus vitulinis & rasura cornu cervi confecto: vel denique ex ovo sorbili, vel duorum ovorum vitellis in vini Gallæciani haustu.

Consulunt tandem Medici ut a vino & liquoribus spirituosis penitus absteineat, ut diæta lactea, & equitatione crebra utatur.

R E S P.

Malum videtur ortum ex tussi diuturna frequenti, valida, quæ tenerrima vascula pulmonis quassat rumpitque. Efficat vero geminatio causæ, ut debilis cicatrix facile solvatur, & ita quidem toties repetendo malum fere evasit naturale. Metuendum porro ne tandem succumbat his debilitata vita; unde summa ope nitendum quo malum avertatur, prohibeatur reditus.

Mittatur sanguis quater in anno mense Aprili, Julio, Octobri, Januario triduo ante plenilunium ad unc. ix. Potus quotidianus esto ex lactis parte una, aquæ tribus cum paucis melle. Cibus ex farinosis vegetabilibus, omni modo paratis, & fructibus horæis, maturis, pane, lacte, cremore lactis; somnus largus in alta ædium parte sicca: deglutiat omni trihorio diei tres pilulas A. sumat statim desuper tepide unc. iij. decocti B. omni vespere hauriat potionem C. una vice ante somnum.

Omnia hæc continuanda spatium anni, si fieri potest;

est ; si tanto tempore caveri potest redivus Hæmo-
ptoes , magna spes est reconvalescendi . Id faxit
Deus .

A.   ℞. *Balsam. Peruv.* drach. fs.
       Catechu puriss. drach. j. fs.
       Gummi Arabic. drach. j.
       Mastiches drach. j. fs.
       Olibani
       Sarcocollæ ana drach. fs.
       Mannæ Calabrin. unc. fs.
 M. F. Massa unde formentur Pilulæ gr. iij.

B.   ℞. *Flor. rec. Alth.*
           Symphit. ana unc. fs.
       Flor. rec. Alt.
           Verbasci ana m. j.
       Rad. rec. symphit. drach. iij.
           Liquirit. unc. ij.
       Sem. rec. Papav. alb. unc. fs.
           Plantag. drach. vj.
 Cum aq. decoct. spatio horæ ℥. iv. exhibe.
 C.   ℞. *Aq. Stillat. Flor. Rhæad.* unc. j.
       Syrup. Alth. drach. ij.
           Diacod. drach. j.
       M. F. Haustulus .

G

XXI.

Boerhaavius in prima hac epistola cum nullam
fecerit fistulæ mentionem , iterum consultus
sequens dedit responsum .

RESP.

R E S P .

Historiam tristem miserabilis morbi denuo cum cura evolvi, atque adeo equidem implicatum ex variis malum deprehendo. Invenio tam bona remedia, atque exquisitam adeo medendi rationem adhibitam, ut rectiora iis excogitare aut prioribus a me datis vix possum superaddere: Videtur corpus ita advesci sputo sanguineo, ita labefactatum, ut ad minima novi sanguinis incrementa solvatur. Interea tamen fistulæ evacuatio videtur levare pulmonem, ut metuendum prorsus sit, ea perlanata, pectus pejora passurum.

Faciunt perpensa hæc incommoda, ut haud ita planum sit dare remedia quæ hæc omnia juvare queant: Quum tussis, hæmoptoe, fistula, dolor coxarius, tumores, singula varia postulent. Ad tussim optimum censeo ut primum utatur omni bihorio diei æger unc. ss. balsami A. superbibens unc. unam decocti B. Idem quod erit ad lævigandam asperitatem in Trachea, in Bronchiis ubi cicatrix toties solutarum arteriarum videtur irritationem tussiculosam imprimis excitare; eo facit & tumescens a novo generato sanguine locus, quem etiam meliorem inde futurum spero: sane expedietur expectoratio, attenuabitur blande spissior materies, quin & disponet corpus ad somni illecebras admittendas, quæ Mæconii usu non potuerunt conciliari: Tumori vero videntur diligenter adhibenda quæ ocyus maturant, quo amissa cito materies avertatur ab interioribus, atque simul interiora hunc exitum nacta, se interne repurgent, unde plurimum solaminis provideri potest.

Jentacula præscripta satis videntur convenire, Canarini unc. un. ter in die haud creditur nocitura. Carnes albas modice sumptas de vitulo, pulvis, cuniculis, agnis, piscibusque testaceis, ratione debilitatis, profore puto, nec nocituras. Cætera committenda censeo sapientiæ familiarium & præsentium Medicorum qui prudenter satisque feliciter periculosum morbum tractaverunt: profecto mei distantia, temporis longitudo, inter datas litteras & responsum receptum, efficient sæpe minus opportunam sententiam.

- A.   ℞. *Balsam. Peruv.* gutt. v.
       Ol. Amigdal. dulc. rec. unc. ℥s.
       Syrup. Diacod. drach. v.
       Vitelli ovi rec. drach. ℥s.
           M.
- B.   ℞. *Rec. Flor. Altheæ*
       Rhoeados
       Verbasci
       Hyperici ana unc. ℥s.
       Fol. Alth.
       Scabios. ana m. ij.
       Rad. Fœnicul.
       Glycyrrhiz. ana unc. ij.
       Sem. contus. Papav. alb.
       Plantag. ana unc. j.
- Cum aqua decoct. p. horam ℥. iij. exhibe.

- XXII.

ANnum jam ago 38. usque ad tertium ætatis annum a febre vix unquam immunis eram, qua

qua recedente pustulæ & squammulæ furfuraceæ genua præcipue occupabant, adveniente vero febre disparuerunt, hac vero cessante de novo eruperunt; sicque alternatim sese excipiebant: grandior autem factus, febrique minus obnoxius, perfecta videbar gaudere valetudine: serpsērunt interim squammulæ furfuraceæ ad crura, cubitos, & brachia. Cum autem virilem attingi ætatem ad ulteriorem mali progressum prohibendum purgantia mercurialia quotannis, debitis intervallis, per decem annos assumpsi; sed absque successu. Irrepsit enim malum ad femora, faciem, dorsum, digitorumque pedum & manuum extrema. Cum nullam, præter pruritum, percepi molestiam, Jurisprudentiæ operam dedi, genioque indulgebam, comedendo indiscriminatim quæcunque apponebantur: a longo tamen tempore ab usu cerevisiæ, carnisque suillæ, sicut & a nimis salitis & conditis cibus abstinui. Trigesimo ætatis anno varia, medicorum consilio, adhibui medicamina, qualia sunt *Nasturtium aquaticum*, *Cochlearia*, *Raphanus rusticianus*, *Salia volatilia* & plurima alia calidiora *antiscorbutica*; sed eorum usu vires acquisivit malum.

Parentibus aliunde natus sum sanis: fratres & sorores optima gaudent valetudine, excepta cutis asperitate.

A duodecim annis animadverti urinam sæpius saturatam, in fundo turbidam, sedimentum rubicundum deponentem, aliquando vero limpidam. Vestram super his quamprimum exopto sententiam.

RESP.

EXpendi malum, & meditatus consulo, ut velis periculum facere hujus methodi, spatio sesquimestri.

1. Quotidie mane & vesperi, cures probe perfricandam cutim, ubi malum adest, pannis e rudiore lana contextis, calidis, siccis, supra accensi sulphuris fumum detentis & eo adhuc fumo imbutis.

2. Vites pinguia valde, tum & aere, fumo, sale siccata; sumas vegetabilia, farinosa, olera, fructus horæos bene maturos, carnes albas recentes, & fluviatiles pisces; pro potu cerevisia tenuiore utaris & paucò vino albo gallico.

Hora ante jentaculum, prandium, & cœnam deglutias quinque pilulas simul A. & bibas statim super his unc. v. de liquore medicato B.

A. ℞. *Flor. Sulphur.* drach. iiij.

Myrrh. drach. j. fs.

Rhei drach. j.

Terebinthin. drach. j.

M. F. Pil. sing. gr. iiij.

B. ℞. *Recentifs. Acetos Pratens. cum toto* M. j.

Gramin. cum toto M. ij.

Taraxac. cum toto M. j. fs.

Rad. Oxilapathi drach. fs.

Coque in feri lactis recent. q. s. per semihoram; dein liquoris per pannum pressi unc. xv. quotidie recentes exhibe.

XXIII.

Respirandi difficultate a quatuor circiter annis laboro; hanc comitatur tussis, per horam vel semihoram perseverans; paroxysmum autem brevi solvit expectoratio libera & copiosa. Exercitatio corporis valida, potus liquoris generosi, præcipue cerevisiæ, usus tabaci, minimum frigus susceptum aut demum aeris subita refrigeratio, non solum insultum inducunt, sed & augent etiam, imo dormientem excitant. Si ab actione procedat malum, tum primum invadit immanis capitis dolor. Mitescit quidem malum hac hyberna tempestate; quod acceptum refero *duodecim guttis Olei Sulphuris per campanam in aquæ frigide cyatho* omni nocte hora somni assumptis.

In juvenili ætate motibus spasmodicis obnoxius eram: jam vero annos natus sum 27. malumque prælens hyeme magis quam æstate infestat. Viget denique appetitus & quoad cætera bene valeo.

R E S P.

Sati: magna dosis videtur adhibita fuisse *Ol. Sulph. per campan.* Morbus videtur esse Asthma convulsivum, si vero sequens præscriptum per sex septimanas successive sumatur, spero ægrum levamen accëpturum.

℞ *Gumm. Ammon.* drach. ij.

Balsam. Peruv. drach. j.

Croci drach. fs.

Trochisc. de Myrrh. drach. iij.

M. F. *Pilulæ* gr. iv.

E +

Su-

Sumat iij ter de die , vacuo ventriculo , superbibendo uncias ij. sequentis .

℞. *Aq. Stillat. Fœnic.* drach. j.

Oxymell. Scillitic. unc. ij.

Syrup. 5. Rad. aperient. unc. ij.

M.

XXIV.

Domina annos jam nata 36, morbillis decimo sexto ætatis laborabat . His febr's hectica , huic vero fere sanatae , tussis sicca , thoracis dolor , purisque identidem expectoratio ad hoc usque tempus perseverans , successit . A nuptiis celebratis tussis ferocius sævit . Tuum igitur rogo consilium .

R E S P.

Quam potui intelligere historiam morbicum quo conflictatur Domina , ex paucis descriptis , & responsis quæ accepi a Domino , crediderim ut sequitur .

1. Morbum hunc ortum duxisse a subitanea refrigeratione corporis prius calefacti , unde ligamentis , membranis , & tendinibus musculorum nata cum dolore rigiditas & in musculis pulmonum quoque nimia contractio , difficilisve explicatio , imprimis acriori aere .

2. Igitur in musculis Rheumatismi speciem in pulmonibus asthmatis sicci , tussiculosi efficere .

3. In toto corpore debilitatem simul peccare .

4. Metuendum ne ætate incremente augeat malum ,

lum, præcipue quando menstrua penitus desinent, ideoque opus omnino esse amoliri hoc malum.

5. Igitur semel in mense triduo ante plenilunium, applicetur inter scapulas vesicatorium ex cantharidibus, relinquatur in loco horas duodecim, dein aperiatur cito, saneturque; id ita tribus mensibus successivis fiat.

6. Interim toto medio tempore fricetur pars dolens, & frictu constanti mane & vesperi, pannis asperis, calidis, siccis, satis diu utcunque fortiter.

7. Quin & exercitio ambulationis aut vestitionis in Rheda utatur perpetuo, quo magis eo rectius.

8. Interim bimestri spatio successive deglutiat omni mane ter ʒ. pilulas A, hora septima, octava & nona, semper superbibens unc. ʒ. calidas potus B.

A. ʒ. *Gumm. Ammoniac.* drach. ʒ.
Bulb. Avi recent. drach. ij.
Castorei gr. vj.
Galbani drach. ʒ. fs.
Opopanac. drach. ij.
Terebinth. drach. fs.

M. F. Pilul. gr. iiij.

B. ʒ. *Rad. rec. Bardan.*
 ʒ. *Radic. aperient.* ana unc. ij.
Sal. Prunell. drach. ij.

Decoque cum aqua spatio semihor. lib. iv. admisce

Mellis Narbon. unc. iiij. .

XXV.

Generosa delicatioris corporis texturæ, tonitru & fulgure subito perterrita, vix sui compos erat per aliquot hebdomadas, metuens scilicet supremi Numinis iudicium, postea autem melancholica & iners, dein vero hysterica evasit. Passio exinde ferocior facta, ter in mense dire affligit: neque ab ea penitus immunis unquam reperta fuit ægra.

R E S P.

EXaminavi malum descriptum, unde sentio illud pertinere ad Epilepsiam Sympatheticam quæ ducit originem ex plexu nervoso magno epigastrico; hinc turbato horum nervorum ordine, cerebrum affligi videtur, imo sensorium commune per plures horas opprimi penitus.

Est quidem id mali genus sanatu difficile, quia fere sine materie actiones cerebri affilit, veluti ex insidiis, obruitque qualiter solent summi affectus animi in deviis abripere perterritos.

In spem curationis hæc suadeo.

1. Semper emplastra epispastica A. cavis pedum applicata gerenda noctes diesque, excepto solo tempore balnei pedum.

2. Quatriduo ante novilunium & plenilunium omni vespere, hora ante ingressum in lectum, pedes immittendi balneo aquæ simplicis calidæ, dein pannis asperis, calidis, siccis, perfricandi; id itaque octo vicibus peragendum quolibet mense.

3. Prima die illius quatridui matutina sexta assumi

fumi debet pulvis B. vacuo ventriculo , cavendo illa die ab omni acido ; eadem die vesperi hora quinta uno haustu potanda potio C. id ergo bis quolibet mense peragendum .

4. Cæteris semper diebus ter in die vacuo ventriculo hora antejentaculum , prandium , cœnam , deglutientiæ sunt pilulæ tres D. semper superbibendo unc. j. vini medicati E.

5. Corpus frictione , ambulatione , equitatione exercendum , quo plus eo rectius : somnus vesperi , mature capiendus , mane magis matutine surgendum .

6. In cibo potuque consulenda consuetudo , potiusque indulgendum aliquid quam severe prohibendum , modo dura digestu evitentur . Leydæ 17 $\frac{1}{4}$ 32.

- A.   ℞. *Camphor.* drach. fs. solut. in
       Terebinth. drach. j.
       Emplast. de Melilot. unc. ij.
       Galban. opt. pur. unc. j. fs.
       M. S. A. pro Emplastris ad Alut.
- B.   ℞. *Cinnabar nativ.* gr. iij.
       Saccar. perlat. gr. vj.
       Scammon. gr. vij.
       Stib. diaphoret. gr. xvj.
       M. F. Pulvis tenuissimus.
- C.   ℞. *Aq. stillat. Flor. Tilie.*
       Lavendul.
       Majoran. ana unc. j.
       Spirit. Matricalis drach. j.
       Tint. Opij gutt. xiv.
       Succini gut. x.
       M.

- D.   ℞. *Aſæ foetida* drach. ij.
Bals. Peruvian. drach. fs.
Camphora drach. ij.
Myrrha drach. ij.
Terebinthin. drach. fs.
M. F. Pilul. gr. iij.
- E.   ℞. *Cortic. Magellan.*
Sassafras.
Tamarife.
Capparid.
Cinnamom.
Citrei ana unc. fs.
Lign. Agalloch. drach. ij.
Santal. citrin. drach. iv.
Lapid. Hematit. drach. j.
Limatur. Mart. drach. vj.
Rad. Angelic.
Caryophyllat.
Contrayerv.
Serpentar. virgin. ana drach. j.
Semin. Angelic. Celer. Dauc. Cretic. Fœ-
nicul. ana drach. j. fs.
M. F. Pulvis crassiusculus; dein cum vini Rhe-
nani ℔. vj. in F. S. A. vinum medicatum.

XXVI.

VIr procerus, corporis habitus macilenti, 50. circiter annos natus, per plurimos annos in Indiis vixit occidentalibus, inde autem in Angliam reversus ibi per decem proxime præteritos annos remansit, sobrie & temperate vivens, opti-
ma-

maque valetudine gaudens ; tussi tamen catarrhosa, quam frigus susceptum excitabat, pluribus ab annis laboravit, sæpeque interdum magnum phlegmatis copiam excreare solebat usque dum morbus quem jam descripturus sum invasit, cessavit enim exinde phlegmatis excretio.

Sesquianno abhinc iterum ad Indias abiit Occidentales. Post paucos vero menses elapsos revertentem in Angliam catarrhus corripuit ; nihilominus statim atque terram tetigit, veredos conscendens per tres dies, domum rediit, ibique duobus diebus requiescens, neque de catarrho aut itineris tædio conquestus est.

Mense autem Augusti proxime subsequente singultus, adhuc perseverans, invasit.

Cardia ita aliquando constringitur, ut liquidorum vel solidorum deglutitio impediatur : sequitur singultus & phlegmatis crassi, vitæ copiosa rejectio : post hanc evacuationem, modo enormis non fuerit, sat bene videtur se habere : si vero diutius perseveraverit, sensum molestum, excoarctationis quasi in thorace, spirituumque dejectionem post se relinquit.

Attamen non semper adeo severe affligitur : quoties enim tanta cum cautela deglutire conatur, ut cibos ad satietatem capere possit : nulla de ventriculo querela : nullus unquam vomendi adest conatus : excretiones omnes naturales rite procedunt, insensibili excepta perspiratione : pulsus languet : marcescit corpus : exhauriuntur vires. Equitatione vel deambulatione quotidie corpus exercet : mens ipsi alacris & hilaris est, nisi ingruente paroxysmo, qui semper a deglutiendi conatu incipit.

In

In hujus status principio vomitoria ex Ipecacuanha septimanatim repetita, pilulæ gummosæ, tinctura Helvetii, Rheum, Kina kina, elixir vitrioli, pluraque alia stomachica, sicut & diætâ apta, frustra in usum vocata sunt. Ad Bathonienses se contulit fontes, ibique per tres menses aquarum potu, sapone Veneto, cinnabare Mercurii alcoholisata, speciebus diambriæ, variisque aliis sub auspiciis medicorum absque levamine usus est. Inde reversus, consilio Medici hic celeberrimi, sequentia a tribus usurpat septimanis.

℞. *Tinctur. sac.* unc. i. *spir. lavendul.* drach. ss. m. f. haustus, omni nocte hora somni sumendus.

℞. *Conserv. absynth. roman.* scrup. i. *pulv. Ari,* gr. xij. *limatur. chalyb. opt.* gr. viij. *spec. diamb.* gr. iv. *fyv. cortic. aurant.* q. s. f. bolus sumendus mane & quinta pomeridiana, superbibendo Aq. Spadanæ haustum, quam bibat etiam pro potu. Nil vero solaminis ab eorum usu percipit, quare tuum consilium, omni qua decet urbanitate petit.

R E S P.

Meditatus opinor morbum a summa glandularum ventriculi & intestinorum laxitate oriri, unde tam copiosa phlegmatis collectio & per superiora tandem rejectio.

Præscriptis medicamentis aptiora, vix possibile est excogitare.

Usum tamen sequentium suadeo: sumat omni mane jejunus quinque pilulas A. hora sexta, sexta cum dimidia, septima, sesquiseptima, octava, sesquioctava, toties semper superbibendo unc. ij. succi B. recens, in hunc finem, quotidie pressi:
sic-

sicque periclitetur sesquimestri spatio. Leydæ 17to 36.

- A.   ℞. *Aloes lotæ puriss.* drach. fs.
Bilis recent. Lucij piscis gr. xv.
Croci gr. xij.
Myrrh. drach. j.
Sapon. Venet. drach. iv.
Terebinth. gr. ix.
       M. l. a. f. *Pilul. singul.* gr. iij.
- B.   ℞. *Herb. recentiss. Anonid.* m. j.
Boragin. m. ij.
Cochlear. m. j.
Diapens.
Eyng.
Fenic. ana m. fs.
Gramin. m. iv.

Bene lotas, scissas, tere cum aq. pluvix q. f.
 Dein preme magna vi prælo, ut sint quotidie Suc-
 ci recent. unc. xij.

 XXVII.

Æ Gra temperamenti sanguinei annos nata 36.
 & quæ duodecim in lucem edidit infantes,
 octo abhinc annis febre correpta fuit quotidiana
 per quatuor fere menses: per id tempus de dolo-
 re capitis acuto præcipue conqueſta eſt: cortici ta-
 men ceſſit febris, poſt ſe relinquens dolores rheu-
 maticos, eruptioneſque ſcorbuticas, adhuc perſe-
 veranteſ, mitioreſ vero poſt uſum ſuccorum an-
 tiſcorbuticorum, quos vere & autumno præſcripſi-
 ſti; febris dein incerteſ intervalliſ ægrotanteſ in-
 vadere ſolebat, quam frigus ſuſceptum, vel eva-
 cua-

cuationes nimix, post partum (v. g.) uti tribus abhinc annis accidit, excitare solebant, quæ *cortice, rad. serpentar. theriaca, & sale succini* semper fugata fuit.

Mensis Julii 2. ann. 1735. post partum admodum difficilem, in quo infans transversim in utero situs erat, doloribus, tribus postea diebus, evanescentibus, in febrim incidit superiori descriptæ simillimam; corticem autem tunc exhibere nefas putabatur.

Post mensem elapsum dolorem in thoracis latere dextro, punctorium cum pulsu duro & respirandi difficultate percepit: repetitis autem venæ sectionibus, & vesicatoriis brevi sanata fuit: rediit iterum febris, eodemque modo ægram affligebat ac initio dictum est, hoc tantum cum discrimine, quod dum aerem spiret, sensum doloris molestum, & quasi quid grave & pendulum in thorace foret, experiri soleat: unde adhæisionis cujusdam metus nascitur.

Mensis Augusti 20. postquam fursum & deorsum purgata fuit; electuario e *cortice, theriaca, serpentaria virginiana, sale succini, & syr. caryophyll.* Sicut & infuso e *cortice peruviano, cort. aurant. gentian. serpentaria, semin. cardamom. min. Flor. chamomill. & croco* usa est. Horum ope evanuit febris sub finem Septembris: remansit tamen corporis, præcipue abdominis, inflatio, quæ recedentis febris symptoma judicabatur. Thoracem vero nexilem brevi post induenti, ita protuberavit & intumuit abdomen, ut septimum graviditatis mensem agere dixisset.

Huc usque evacuationes menstruæ rite procedebant,

bant, abdominisque tumor adeo enormis apparebat ut graviditatis ne vel minima erat suspicio. Menses statuto tempore, circa medium scilicet Octobris, redituros frustra speravit; substiterunt quippe per decem dies: aderant tum vertigines, nauſeæ, vomituritiones, aliaque graviditatis signa, quæ usque ad nonum inſequentis Januarii perſeueraverant. Per totum illud temporis ſpatium, bolum e *calomel.* hora ſomni, ſequenti vero mane, inſuſionem purgantem, vel *pulver. Corachin.* undecies aſſumpſit, diebus vero intermediis pil. e *gum. ammoniac. galban. ſapon. ſal. tartar.* devorare ſolebat: horum ope imminutus eſt tumor: Decembris tamen decimo nono maſſam duram ſub umbilico percepit: hæc initio profunda videbatur, mole autem gradatim aucta ad ſuperficiem perrepiſit. Medicis hinc orta eſt graviditatis ſuſpicio, quamvis menſes, ſtatutis periodis, fluere non deſiſſerint: horum quidem eruptionem ab elapſo menſe Octobris in hunc uſque diem, præcedit, per duos dies, aquæ, coloris fuſci, evacuatio, menſtruus autem fluxus quamvis aliquando ſuſſiſtere per diem unum vel alterum acciderit, debitis tamen periodis riteque coloratus redire ſolebat.

Januarii nono ægritudo & vomituritio, de quibus ſuperius, ceſſaverunt: motusque quaſi plumæ, in medio maſſæ, bis tactu perceptus eſt: increvit de die in diem maſſa ad duodecimum Aprilis; aquæ tunc, parturientibus uti evenit, erupere, & per duos dies, parva licet quantitate, effluxerunt. Tum, inſtantis quaſi partus dolores ingrue-
re, verſus maſſam non vero deorſum tendentes, & maſſam ſtringentes, perſeuerare per horas duo-

decim, & quotidie, per binas septimanas, massa minime decrefcente, rediere: appropinquante menftruorum tempore ſævire iterum inceperunt dolores deorfum pellentes, aquarum tamen expulſione copioſa imminuti: Junii 26. maſſam, ovi gallinaei magnitudine, tugurio involutam, abſque dolore extruſit; hujus ſubſtantia, poſt macerationem in aqua, nihil aliud videbatur eſſe, præter Membranam ſanguinem grumofum continentem, & vi a parte quadam uteri, cui adhærebat, avulſam: omnia inſequuta ſunt ſymptomata, partum ſequi ſolita: allevatur abdomen, quando mammæ turgent lacte; hoc autem viam per uterum brevi ſibi quærit.

Julii 21. eadem rediit malorum caterva, tresque protruſit maſſas humore lacteo repletas.

Auguſti 18. majori copia quam antea aquam fuſci coloris demiſit.

Septembris 11. poſt ſimilem fluxum, abſque dolore emiſit iterum maſſam, cui ad latera adhærebant maſſulæ duæ albidæ, nucis avellanæ magnitudine, & figura renes æmulantes. Eodem die magnam quantitatem membranularum albidarum, rubrarum, nigrarum cum urina reddidit.

Præterea notatu dignum eſt ægram, a ſex menſibus, diarrhæa, ſingulo ſeſquimeſtri ſpatio recurrente, affligi; unde quindecies de die alvum deponit; ſponte autem, poſt duos treſve dies, deſinit: alvus alias adeo ipſi aſtricta eſt, ut non niſi ope mannæ, vel cremoris tartari ſolvatur. Perſeverat adhuc tumor, mollior quidem, at non imminutus.

Quos aſſumit ſat bene digeriſſe cibos, quamvis eorum appetentia non vigeat.

A tribus mensibus Sicera pro potu communi utitur. A mense etiam Octobris, quotidie libras duas Aquæ Spadanæ, ad hunc usque diem, ebibit.

Maculæ scorbuticæ, non amplius, sicut in initio, succis antiscorbuticis cedunt, sed eodem modo cutim defœdant.

R E S P.

Historiam mali perpendi, unde censeo duplicem concurrere morbum, quippe malum obstructa in abdomine viscera tumorem producere, qui tamdiu adeo manifeste apparuit; & præterea docent omnia quod in cavo uteri hæreat malum illud quod vesiculas generat membranosas superficiæ matricis adnatas, succis uterinis plenas, vario tempore inde avulsas, tumque nisu latis violento expulsas. Crebrum quidem id sexui, & eo quidem difficilior, quod uterus semel vergens in productionem harum ampullarum novas regeneret, omnesque humores maternos consumat in alimenta harum vesicularum. Molestissimum curatu deprehenditur quoniam fabricam degenerascentis uterinæ structuræ vix arte emendare possumus, ut ut omnia tentemus. Reminiscor laborum quos exantlavi ad superanda beu frustra sæpe hæc mala! si tamen arte non providetur, plurima sane inde metuenda erunt. Quare omni ope niti decet ut tempestive præsens tollatur, avertatur futurum.

Quare optimum habeo hæc adhibere quæ sequuntur. Primo, Aere sicciore coque tepescente utendum in parte ædium elatiore, austro exposita, inter tabulata lignea.

Secundo, somno utendum pleniore, inchoando

vespere ante nonam , sexta vero matutina evigilando , in lecto semper bene sicco , inter ficcata bene stragula .

Tertio , Mane statim a peracto somno totum abdomen , qua id molle , diu sed leniter perfricandum pannis laneis , asperis , calidis , siccis . Perfrictio hæc strenue converti debet in omnes versus , sursum , deorsum , per latera , in orbem , in orbis contrarios , omni prorsus modo . Postquam hac frictione ita peracta spatio quadrantis horæ omnes meatus rite aperti , tum panniculum de Unguento A , debet oblini toti ventri , atque nova perfricatione adigi in cutim , ut evanescat prorsus ; omne hoc opus repetendum vesperi antequam somnus capeffatur : atque in sedula quidem observatione hujus perfricationis princeps centeo adjumentum adversus hoc mali .

Quarto , Quotidie hora ante prandium corpus acriter satis exercitandum est vectione , cursu , cum equo , facta dum viscera cibus vacua : idem quoque exercitii genus repetendum vesperi , post digestionem præcipue peractam , ut ita juvetur vis naturæ quo se liberet feliciter excusso onere ; sed & toto præterea diei decursu actiuosa vita esto , peragendo negotia , quæ corpus magis fatigent quam animum lassent .

Quinto , pro Potu communi recens mulsa optima , addito vini Gallici albi pauxillulo ; hæc enim pulcherrime solvit & aperit , præcipue quidem si maceris pauxillum incoxit simul . Cibi ex farinosis vegetantibus atque oleribus mollioribus tum carne recenti & fluviatili pisce petendi , læpe sumendi , copia autem minori simul .

Sexto, Omnia hæc dum ita peraguntur, erunt etiam diligenter adhibenda remedia interiora quæ blande & efficaciter fundunt solvuntque tenacitatem glutinosæ amurcæ quæ impacta hæret in iis vesiculis, ea tamen lege ne vascula impleta rumpantur, sed ope eadem conserventur potius; summa quippe patientia opus ad hæc, ne ultra lædantur vascula. Optimorum hoc specimen esto. Sumat mane jejuna hora sexta tres Pil. B, sorbeat ocus post tres uncias de potu C, id repetatur hora septima, oëtava, nona. Eodem modo quo XII. Pilulas ita totidem uncias consumat quotidie, sic pergat agere donec vernus calor salubres virentium herbarum succos largiatur, quibus dein sapienter uti oportebit ad expugnandum ulterius morbum.

Fontes spadani æstiva tempestate boni erunt.

Scripsi Leydæ 17 $\frac{1}{2}$ 37.

- A. ℞. Unguent. Aith. comp. unc. fs.
 Martialis unc. j. fs.
 Nervin. unc. j.
 O. ei Stillat. Lign. Rhod. gut. vj.
- B. ℞. Aloes purif. drach. fs.
 Bn. b. Ari recent. drach. j.
 Croci optim. gr. ix.
 Galbani drach. j. fs.
 Myrrha drach. j.
 Sap. Venet. drach. iij.
 Terebinth. gr. vj.
 M. F. Pilul. sing. gr. iij.
- C. ℞. Rad. rec. consc. & contus. Anonid.
 Cichorei
 Erngij
 Fœniculi

Petrofelini ana unc. ij.

Sal. Polychrest. drach. ij.

Tartar. Vitriolat. dr. j. ss.

Decoctis cum aqua spatio $\frac{1}{2}$ horæ adde

Semin. recent. contus. Angelic.

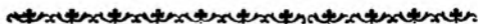
Anisi

Carvi

Fœniculi ana dr. iij.

Ebulliant iterum parum, dein Decocti lib. iv.
admisce

Syrup. 5 Rad. aperient. unc. ij.

XXVIII.

VIr eximie, immodico ita mensium fluxu laboro, ut erecta stare nequeam: tenues adeo sunt, ut indusium, vel lintea parti applicata, vix tingant.

Grumos etiam sæpissime egero. His ita debilitatur corpus, vitesque exhauriuntur, ut lecto quasi alligata sim: & ni levamen quantocyus adferre digneris, brevi de me actum erit: faciei color, chartæ epistolaris masticatæ colore nullatenus differt: tabescit etiam corpus.

Medicus familiaris vini Gallæciani, & rubri gallici, sicut & jusculorum nutrientium, ut vocat, usum præscripsit; accusans, nescio quam frigiditatem vulvæ meæ, quamvis optime norit me plurimos, summo licet semper cum labore peperisse infantes.

Quinquagesimum jam ago annum, habitus corporis sum laxioris, potius delicatioris.

RESP.

RESP.

Succincta morbi historia considerata, metuo ne humores omnes corporis, per uteri canales debiliores & laxiores elabendo, hydropem inducant. Consultum foret corpus quotidie pannis laneis, *flannel* dictis, perfricare.

Dietæ exsiccans instituenda: cibus e carnibus assatis esto, cum vini gallæciani vel rubri haustu; pro potu vero communi lac vaccinum cui cinnamomum incoctum fuerit, commendo. Exulent potus theæ & coffeæ, sicut & cerevisiæ tenuioris.

Omni trihorio diei, a mane scilicet usque ad vesperam, deglutiendæ sunt tres pilulæ A. semper superbibendo cochleare i. vini medicati B. sicque per sex hebdomadas pergendum in spem salutis.

A.   ℞. *Gumm. Ammoniac.*

Ase fœtid. ana drach. fs.

Balsam. Peruvian. gut. vj.

Bol. Armen. drach. j.

Camphor. gr. vj.

Catechu drach. ij.

Lap. Hematit.

Mastiches ana dr. fs.

Sarcocoll. drach. j.

Terebinth. gr. xv.

M. F. Pil. sing. gr. iij.

B.   ℞. *Cortic. Capparid.* unc. ij.

Cinnamom. unc. iij.

Citrei flavi unc. ij.

Lign. Santal. Citrin. dra. iv.

Limat. Mart. recent. unc. ij.

Nucis Myristic. drach. iv.

M. F. Pulvis unde f. s. a. cum
Vini Rhenani pint. vj. Vinum medicat.

XXIX.

Mulier quadragenaria, corporis habitus obesi & repleti, duodecim abhinc annis, subito valde perterrita fuit: sequenti die colica flatulenta affligebatur: brevi tamen, vulgari methodo cessit malum; quotannis tantum rediens mense Julii vel Augusti: a duobus autem annis dolor dorsi, hypocondrii sinistri, borborygmi, spirituum dejectionis, syncope, ægram per aliquot menses, fere absque intermissione, discruciauerunt: post equitationem, urinam nigricantem, nullum sedimentum deponentem, reddiderit.

Hyeme prægressa sæviit iterum per quosdam menses malum: urina, per id tempus, pauca, sedes parvæ, tenesmo licet vexabatur continuo. Paroxysmo hoc finito, calculos exiguos, arenulasque rubras egressit. Post balneorum ex aqua tepida, & aquæ Pyrmontanæ usum, urinam albescentem, sanie rubida refertam, demisit. Panni lanei, decocto calente chamæmeli imbuti, lumbis circumducti, & ventriculo applicati multum solaminis attulerunt.

A duobus mensibus vespere quotidie redit malum diris hypocondrii sinistri & dorsi doloribus stipatum: per totum paroxysmi tempus frigescit corpus: haustus vini Xerani tepidi, decubitus in
gra-

grabatulo ad focum, frictiones cum pannis laneis calidis, levamen adferunt, somnus irrepit, sudores erumpunt, & expergefacta copiose urinam absque dolore, licet quodam cum ardore, demittit. Dolet caput, caligant oculi, alvum raro deponit: fluxus menstruus, licet dolorificus, statutis tamen redit periodis: in sævo paroxysmo ventriculus inflatur & contenti cibi vomitu rejiciuntur: plures in lucem edidit infantes, nullos tamen a septem præteritis annis. Medici nostrates vomitoria ex Ipecacuanha, enemata, pilulas gummosas, salia volatilia, chalybeata, & opiata varii generis, præscripserunt: eorum etiam consilio abdomen fasciis semper circumvolvitur.

R E S P.

EXcussi historiam qua describitur morbus Dominæ & re rite expensa censui, quod triplex imprimis malum concurrat; videtur enim obstruentis quid in systemate cœliaco & mesenterico obsidere vias, unde expedita hujus prohibetur actio: adest simul in nervorum syntaxi nimis mobilis agilitas & denique renum quoque officina Lithiasi laborare creditur. Sanationi vero ex se satis difficili nihil magis obstat, quam contrariorum simul requisitorum repugnantia & necessitas.

Erit ideo temperandum ita auxilium ut ferri queat a singulis atque universis tamen prodesse. Consulo igitur tantum motus corpori conciliet quantum ferre poterit; nihil enim magis exigitur ad omnia. Quin & necessarium quoque erit mane & vesperi abdominis mollia bene perfricare pannis asperis, calidis, siccis, quo haud aliud majus

majus juvamen fert ad flatum atque oppressi ventris mala.

Vellem etiam commendatum usum remedii A. ea quidem lege, ut inde caperet drachmam unam quater interdium; mane hora ante jentaculum una, iterum ante prandium hora, tertio quinta pomeridiana, denique ultimo hora ante cœnam, sumatur ex oblato, statimque super sorbeantur unciaz binæ de apozemate B. De victu præcipere quid gnaris nil attinet; id serio suadeo ut nona vespertina cubans matutino surgat, parum interdium quiescat. Hæc ea quæ hyems admittit consilia. Vere autem adspirante, major a salubri herbarum vernantium succo spes. Interim laudata modo erunt usu continuato adhibenda sesquimestri priusquam cerni queat quæ in votis est emendatio. Leydæ 17 $\frac{1}{2}$ 36.

A. ℞. *Croci* gr. xv.

Curcumæ drach. fs.

Lap. Cancror. drach. j.

Mannæ Calabrin. unc. j.

Mastiches drach. fs.

Rhei drach. j.

Succi Glycyrrh. inspissat. unc. j. fs.

Terebinth. drach. j.

M. s. a f. massa pulvere Liquorit. inspergenda.

B. ℞. *Rad. Bardan.* unc. iv.

Eryngii unc. j.

Fœniculi unc. iij.

Parietar.

Scabios. ana m. j. fs.

Cum aq. font. decoct. per horam adde

Agri-

Agrimom. Beton. Meliss. ana m. ss.
 Ebulliunt iterum parum, dein lb. iv. exhibe.

XXX.

ANnum jam ago 36. obesa, non tamen robusta; ex quo bis pepererim, septies aborta sum; cui malo præcavendo multa variaque astringentia medicamina adhibui; unde obstructions natas esse puto. A quinque annis utero non concepi: a tribus vero annis menstrua vaga sunt & incerta: duobus abhinc annis febre, vomitu & diarrhœa laboravi, qua sanata, balneis & aquis Bathoniensibus per tres menses usa sum: diu antehac colica frequenter infestabat: pleuritis etiam invasit, cui sanandæ, detractæ fuere uncix sexaginta sanguinis spatio quadriduo; cui reparando haud breve sufficit tempus: en obstructionis, ni fallor, initium.

Mense Decembris præterito, perculsa summo terrore in icterum incidi: actum tunc de me fuisse arbitrabantur Medici: convalui tamen; at menses penitus substituerunt. Bathonienses consuluerunt aquas; ab harum autem potu intumuit corpus, nec mihi, utpote hydrope laboranti, congruere existimabant: balnea semel experiri volenti, deperit artuum usus & motus.

A purgantibus per aliquot menses assumptis detumuit abdomen: nervos a diuturniori eorum usu debilitatos percipiens ab iis abstinui: sicque pedentim redintegratæ sunt vires, & sanitas ab octo jam mensibus restaurata est. Nitida & succulenta

videor: somnos dulces capio: viget utcunque appetitus, flatibus licet discrucior: mente Februarii prægresso fluxerunt menses, exinde vero cessaverunt, iterumque incipit abdomen intra & ventriculum tumor perdurus, quasi utero gestarem, ventris autem infimæ partes, omnes molles sunt: vesperi tument aliquantum malleoli: sitis quamvis non urgeat, perplacet mihi tamen potus sicera: urinam congrua quantitate reddo, alvumque placide bis terve de die depono.

Si a conspectu mei rectiorem fore sententiam tuam arbitreris, libere dicas, & trans mare currens ad te veniam.

R E S P.

Historia morbi attentius perpensa sequentia commendo.

Cibus esto exsiccans, potus vero sicera, vel cerevisia primaria. Corpus, quantum ferre potest, exercendum. Vesperi hora nona decumbendum. Mane & vesperi, abdomen, præcipue ubi tumor apparet, semihoræ spatio fortiter perfricandum pannis laneis, probe siccis: inde boni multum sperandum.

Omni trihorio diei deglutias velim tres pilulas A. semper superbibendo cochlearia duo liquoris B. si hæc religiose observentur trimestri spatio summa spes est reconvalescendi.

A. ℞. *Aloes optim.* drach. j.
Bulb. Ari Recent. drach. ij.
Ol. Stillat. Junip. gutt. x.
Sapon. Venet. drach. iij.
Terebinth. drach. ls.

Trochisch. de Myrrh. drach. ij.

M. F. Pil. gr. ij.

B. ℞. *Aq. Stillat. Rectificat. Junip.* ℥. ij.

Rob. Baccar. Junip. drach. iv.

S. l. Pol. chrest. drach. ij.

Spir. Junip. drach. ij.

Tinct. Contrajero. drach. vj.

M.

XXXI.

Dilecta mihi filia annos undecim nata , pro-
cera , non autem obesa , postquam variolas &
morbillos passa est , optima gaudebat valetudine ad
octavum usque ætatis annum : tum vero febre ter-
tiana , ineunte vere , correpta fuit , quæ Corticis
pulveri ter cedens , rediensque toties , ad mensē
usque Augusti perseveravit , penitus vero cessavit
post ului corticis cum vino Xerano infusi : pro-
ximo iterum reuit vere : vomitoriis vero , & in-
fusione Florum chamæmeli brevi fugata : tertia de-
mum vice verna tempestate invasit , vomitoriis &
corticis rebellis ; cessit autem sex cochleariis succi
petroselini , cui spiritus vini cochlearia duo admix-
ta fuere , quæ quotidie per septimanam assumpsit .
Tumuit deinde facies , ita ut labia aperire vix po-
terat ; blandorum autem purgantium ope tumor
post mentem evanuit .

Mente Man serum lactis caprini commendarunt
Medici . Ruri autem , a frigore intenso forsan ,
odontalgia crudeli divexata fuit : collecta in gin-
givis materies ad suppurationem ducta , viam sibi
fecit

scit infra maxillam; parte vero brevi sanata, sero lactis caprini ad mensem usque Augusti usa est. Domum denique revertentem idem invasit malum, aperturam in eadem parte nactum. Mercurii doses quinque assumpsit & purgantia quædam lenia, rursusque pars feliciter persanata est. Novissime tandem sub maxilla intrumuit glandula, mobilis adhuc neque parti adhærens; oculus lateri eidem correspondens valde inflammatur, & tumefactus est, doletque mane magis quam vespere. Venæ sectio, purgationes repetitæ, fontanella in brachio secta non juvant. Glandula non nisi tactu compressa dolet; Dentes de quibus conquesta est, carie tentantur.

R E S P.

Quo intentiore animo morbum Domicillæ excutio & perpendo, eo magis videtur mihi, quod crebræ tertianæ verna tempestate reversæ, induxerint cacochymiam sanguini quæ cortice peruviano suppressa quidem non sanata fuit. Hinc etiam fixata radice anniversaria jam ad vicem tertiam febris. Creditur & hinc etiam humores serosos, glandibus proprios lentescere atque vergere in coagula circa partes, ubi imprimis ipsæ hærent glandulæ, ad oculos, genas, maxillas. Inde jam universum corpus male afficitur vagis variisque doloribus.

Hac rerum conditione optimum fore judico, ut omni ope conemur viscidum lentorem humorum attenuare, obstructa vasa expedire, sicque emendare firmatam dudum ægritudinem, quæ assidue repullulat. Eo proposito commendatum velim ut quo-

quotidie mane vacuo ventriculo instituaturs frictio abdominis pannis laneis, siccis, calidis, semihoræ spatio: quo tollantur viscerum obstructions. Dein Tempora, Facies, Cervix, Collum, Maxilla, loca circa aures pariter fortiter & diu perfricanda similibus pannis. Corpus omni motus genere exercitandum est, ambulationis, saltationis, aliisque; quo magis, eo quidem consultius, ut ea ratione sanguis motu musculorum incitatus promptius agat. Quum vero semper perferre in his casibus Systema Hepaticum affectum pateret, imprimis necessarium erit concretam ibi materiem fundere atque in exitum deducere. Id præstat solvens herbarum succus quotidie sesquimensis spatio potatus. Igitur mane quotidie post frictionem peractam bibat hora septima, octava & nona, singulis vicibus tertiam partem de succo A. quotidie recente, qui ut melius operetur, sumat vesperi cubitum itura tres ℥il. B. Toto autem tempore quo bibit succos oportet leni sed assidua deambulatione exercere corpus, ut in usu acidularum fieri consuevit. Vesperi mature omnino cubandum neque frigori vespertino exponendum corpus quin & somno indulgendum pleniori.

Cibi faciles concoctu, solidiores tamen, ter in die usurpandi. Jentaculum ex pane biscocto, mane post ultimam dosin succi: prandium & cœna ex modo dictis, vitanda tantum ea quæ aere siccata, indurata fumo, aut multa muria condita sunt. Fructus horæi bene maturi mitesque, olera mollia, herbacea, lac recens, serum lactis quandoque proderunt. A prandio & a cœna conferet pauculum vini bibere ad robur præstandum ventriculo. Leydæ 17¹/₄ 36

- A. ℞. *Recentifs. Agrimon.*
Bellid. Pratens.
Cherophyll.
Endivia
Fumarie
Graminis ana M. j.

Minutissime scissis & contulis exprime succum prælo quem omni mane recentem exhibe.

- B. ℞. *Aloes purifs. gr. xv.*
Borac. gr. vj.
Cremor. Tartar. gr. fs.
Sal. Polychrest.
Tartar. Vitriolat. ana. gr. vj.
Terebinth. gr. iij.
 M. f. s. a. Pil. Sing. gr. iij.

XXXII.

DOmnia Nobilis, delicatioris corporis texturæ 41. annos nata, numerosæ prolis mater, a pluribus annis dira vexatur tussi, expectoratione copiosa, ab hæctica tamen immunis. Negotia domestica alacriter peragit.

Quinque abhinc annis septimestrem peperit infantem, exinde vires debilitatæ sunt & valetudo labefactata. Sequenti anno mensium fluxu immodico correpta fuit: convaluit tamen, & tussis videbatur postea imminuta. Sesquianno abhinc diarrhœa, sudores, appetitus prostratus ingruerunt, tussisque sævior invaluit: ab his tamen malis brevi liberata pristinam videbatur recuperasse sanitatem: tussis licet mitior, corpus tamen marcescit.

Verè proxime elapso, frigidiori aeri nimis exposita, dolorem in capite, cervice, & brachio dextro persensit. Emetica, vesicatoria, fofus emollientes & attenuantes, friftiones cum pannis laneis ficcis, multum levaminis attulerunt; remanet autem in brachio adhuc aliqualis dolor. Ab aliquot feptimanis cibos male digerit: nocte præcipue pejus se habet: duritiem quandam, & motum quasi embryonis nunc in hac, nunc in illa abdominis parte percipit: alvum raro deponit: dolores vagos & fugaces in cervice & thorace experitur: Tuffis autem mane solummodo molefta.

Catamenia fere evanuerunt: horum quicquid remanet, coloris est nigricantis, nunquam urget fitis nisi nocte dum ægritudines & calor inquietant: a laxitate nimia gingivarum, in alveolis fuis vacillant dentes.

Vomitoriis frequenter utitur. Horum ope magnam phlegmatis vifcidi copiam, cum levamine rejicit. Corpus domi continuo exercet, & cælo favente equitat.

R E S P.

MEtuo valde ne malum Dominæ pendeat a debilitatis vifceribus, hinc turbata prorfus coftione, unde lenta pituitæ accumulatio & actio- num vitalium impedimentum. Princeps ad hæc remedium cenfeo, fi mane vacuo ventriculo hora feptima, octava, nona, in lecto fumeret fingulis vicibus quinque Pilulas A. & ftatim biberet fuper his uncias xv. lactis calidi, mifti cum æquali portione Aquæ Spadanæ de fonte Pouhon. Eo perafto abdomen univerfum perfricandum leniter

quidem, sed spatio tamen quadrantis horæ pannis asperis, calidis, siccis. Dein exercitatio equitationis commendatur, quo crebrior eo quidem melior. Brachium affectum & Cervix similiter perfricanda erunt; proderit etiam semel in hebdomade vesicatorium applicare brachio affecto, id modo horis duodecim ibidem detinere, tum statim consolidare, atque id ita repetere post octo dies usque in quartam vicem: Hæc ea sunt quæ meditatus potui ad hanc rem proferre. Faxit Deus ut profint. Leydæ 17° 36.

A. ℞. *Balsam. Peruv.* drach. fs.

Bulb. Ari drach. j.

Curcumæ drach. fs.

Myrrhæ drach. j.

Opopanac. drach. j. fs.

Sap. Venet. drach. iij.

Terebinth. drach. fs.

M. F. Pil. gr. iij.

XXXIII.

JUvenis annos circiter quatuordecim natus, temperamentum sanguinei, ab initio Augusti ultimo elapsi, raucedine, tussi, & dyspnœa laborat. Malum originem duxisse a frequenti natatione, & mora diuturniori in frigida, æstate prægressa, arbitramur. A longo jam tempore, adeo sæviunt tussis & asthma, ut noctes fere integras sedens ad focum ducere coactus sit. Accersitus, tredecim abhinc diebus, potionem præscripti purgantem, quæ validius licet operationem exercuit, inde tamen

levamen percepit; tabellas pectorales, & linctum deinde exhibui. Decimo tertio hujus mensis Dn. K. Medicinæ Doctor ad ægrum advocatus sequentia commendavit. Mittatur sanguis e brachio ad uncias vij., vel viij., crastino mane applicetur Emplastr. Epispastic. magnum inter scapulas vesperi; & bibat ex aqua & lacte p. æ. Mistis ℞. *Pilul. Ruf.* drach. fs. *Pulv. Milleped.* drach. i. *Succi Radic. Scillæ recens pressi*, *Ol. Chemic. Anisi* ana gutt. vj. *Sal. Volatil. Succin.* scrup. fs. *Oxymell. scyll.* q. s. f. pil. magnitud. commun.; quarum capiat iij. omni nocte hora somni, superbibendo unciam i. vel unc. j. fs. decoct. pectoral. Ab unica harum pilularum dosi adeo violenter alvum ter deposuit, ut ab earum ulteriori usu abstinere consultum duxit Medicus; ab epispastico etiam abhorruit æger, ejusque applicationem sinere noluit. *Lohoch Fullerii* commune addito *spermate ceti*, præscriptum denique, & V. S. die lunæ præterita iterum celebrata fuit. Peripneumonia laborare ægrum judicavit medicus. Paroxysmi jam mitescunt, nec adeo feri sunt; quod rejicit phlegma concoctum videtur, ejusque quantitas imminuitur. An febris symptomata sit vel hectica statuere nequeo; pessima heu vereor!

R E S P.

Metus est ne diuturna natatione (quæ in historia præmitti debuit sed omissa fuit) in frigida, nervi Diaphragmatici læsi sint in sua functione; hincque malum asthmatis. Id vero vitii genus haud facile percuratur postea, quod manifestum vel inde habetur quod validis adeo remediis perstat malum rebelle & pertinax.

Crediderim periclitandum esse sedulo, an Equitatio valida, quotidiana, diuturna, vacuo ventriculo facta, adjutura sit; ego sic cum fiducia sentio. Hinc eam pro palmario remedio commendo; interim nervis amica laudanda. Quare suadeo capiat omni trihorio tres pilul. *A.* superorbens ocus uncias ij. liquoris *B.* quæ omnia trimestri acta spatio multum boni promittunt. Deus ratum velit.

A.   ℞. *Ase fætid.*

Bdellii

Castor.

Galban.

Myrrh.

Opopanac.

Ol. St llat. Succin.

Sal. Volatil. Succin. ppti ana dr. j. ss.

Terebinth. gr. xv.

M. F. Pil. gr. iij.

B.   ℞. *Aq. Stillat. Melissæ.*

Rutæ

Rosmar. ana unc. vj.

Tinct. Succin. unc. ij.

Myrrh. dr. iij.

M.

XXXIV.

Nobilis sexagenarius, a sex vel septem annis motibus spasmodicis in uno faciei latere affligitur; accedit etiam dolor in maxilla peracutus, & copiosus salivæ effluxus: perseverat paroxysmus per dies aliquot, pluresque horæ spatio patitur inful-

sultus : per hebdomadas quasdam ab iis omnino immunis est æger : lectæ sunt , in dorso & inter scapulas , fontanellæ duæ adhuc fluentes , plurimæque assumpsit cephalica & antispasmodica medicamina , avulsique sunt omnes dentes in eodem latere . Sed omnia hæc frustraneo peracta sunt cum successu . Viget appetitus , neque ab assumptis cibo & potu male se habet .

R E S P.

Consideratio attenta Mali descripti facit ut partem consultissimum fore si nobilis æger hæc faciet .

1. Vesperi semihora ante somnum instituat balneum pedum ex aqua simplici , dulci , postea partes frotas liccatas perfricet pannis lanis ; deinde dormiat .

2. Mane semper caput lavet aqua frigida ; deinde & illud curet perfricandum .

3. Biduo ante lunam novam & plenam bis adeo in mente sumat mane hora sexta pulverem A. ut purgetur satis fortiter ad eradicandum malum ; eo die se domi contineat , vivat sobrius .

4. Cæteris diebus mensis sumat quotidie ter in die hora ante jentaculum , prandium , & cœnam tres pilulas B. novem ita quotidie , superbibendo unciam 1. de liquore C. Hæc ita peragat per tres menses in spem levaminis a minaci malo .

A. ℞. *Agaric.* gr. viij.

Resin. Jalapp. gr. v.

Scammon. gr. vij.

Turbith. Mineral. bene ppti gr. j.

Sacchar. purifs. gr. vj.

M. F. Pulvis tenuis diu terendo in mortario vitreo .

- B.   ℞. *Gumm. Ammon.*
Aſæ Fœtid.
Bulb. Ari Recent.
Sap. Venet.
Myrrh.
Succin. ppti
Terebinth. ana drach. j.
M. F. Pilulæ ſing. gr. iij.
- C.   ℞. *Aq. Stillat. Sambuc.*
Majoran.
Rofmarin.
Rutæ
Salviæ
Spir. Meliffæ ana unc. ij.
Tinct. Caſtor.
Succini ana drach. ij.
 M.

 XXXV.

FÆmina nobili ſtirpe oriunda quæque annum jam agit quadrageſimum, optimi aliunde corporis habitus, niſi quod febris sæpe repetitis multum debilitata, levibus poſtea nervorum morbis aliquatenus obnoxia remanſit.

A decem circiter annis alvum deponere nequit niſi ope laxantis medicaminis: neque Medici noſtrates huic incommodo adhuc mederi potuerunt. Fœces nunquam induratae ſunt, alvumque absque dolore exonerat; quamvis per tredecim aliquando dies, libere & laute licet comedat, alvus maneat pertinaciter aſtricta, nullam inde perſentit moleſtiam,

stiam, præter repletionem & somnolentiam quandam. Cephalalgia hæreditaria divexatur; hanc frigus susceptum, vel minimus in non naturalibus error excitat; incipitque aliquando statim ab alvo exonerata, quæ excretio, tunc solummodo, placide & absque molestia peragitur; sequitur aliquando levis diarrhœa. Observavit insuper ægra, quamvis per plures dies alvum non deposuerit, dolorem capitis non invadere illo tempore potiusquam alio. Dispositionem hanc ab avo traxisse suspicatur: is enim cephalalgia per totum vitæ curriculum laboravit, alvo autem libera fruebatur: e contra avia a cephalalgia immunis, astrictione alvi cruciabatur. Jam,

Quæritur an a defectu *facultatis expultricis*, vel a defectu motus peristaltici intestinorum pendeat malum? an malum proprie dici possit, *constipatio alvi*; cum ægra neque macilenta sit, neque vinis austeris, aut diætâ astringente unquam usa sit, aut morbis, astrictiorem alvi inducentibus, quales sunt *passio iliaca*, *colica Piætonum*, unquam obnoxia fuerit? an non fibræ intestinorum musculares debilitatæ sint, a nimia scil. Distentione: quod fieri sane aliter nequit, cum ægra copiose & liberaliter licet comedat, per tredecim tamen dies alvum non deponat? an sphinçter ani culpandus sit.

Notandum denique est minimam purgantis dosim sufficere ad laxandam alvum, neque ægram enemata diutius quam par est, retinere, ultimo tantum, quod e decocto florum chamæmeli & oleo compositum erat, excepto.

RESP.

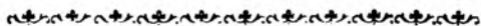
RE perpenſa, opinor nihil mali in eo quod rariuſ deponatur alvus, nihilque inde metuendum; Robur inteſtinorum, expedita venarum lactearum ora, perſpiratio liberalior, hanc corpori conditionem laudabilem ſane nec turbandam temere per medicamenta effecerunt. Id omnino liquet vel inde, quod a copioſo alimento, rara alvi excretionem, non gravis ventri tumor, durities, moles, pondus adſit. (a) Cæterum provectior ætas certo id de quo jam Domina conqueritur, mutabit. Unicum quod tuto commendare auſim, erit ut ſumat mane hora ſeptima, ſemihora poſt, hora octava & ſeſquioctava unciam unam de ponne hac per ſpatium ſex hebdomadam.

A.   ℞. *Aq. Stillat. Cichor.*
Fumar. ana unc. vij.
Mannæ optim. unc. j.
Sal. Prunell. drach. j.
Syrup. Cichor. drach. j.
Pulp. Tamarid. drach. x.

M.

XXXVI.

(a) Hocce Symptoma explicuit Boerhaavius exemplo ab illis hominibus deſumpto qui loca ſub Æquatore jacentia petunt; hi enim triplo plus ſolito comedunt, uterum autem rariffime ſolvunt. Idem Britanniſ in Italia peregrinantibus ſæpius accidit.

XXXVI.

Læta, si valetudo, heu! nimium labefactata
 sineret ipsa ad te confugerem: ex literis au-
 tem, & ex iis quæ viva voce sciscitanti tibi enar-
 rabit Dominus quem ad te mitto, de morbo cum
 quo jam confictor iudicium & medelam te ferre
 posse spero.

Ad vigesimum usque ætatis annum sat prospe-
 ra fruebar sanitate: sæva tum correpta fui febre,
 cui debellandæ, magnam assumpsi *corticis* copiam;
 exinde vero ad hunc usque diem *Menses* penitus
 substiterunt: inde etiam diutina insultuum hyste-
 ricorum series, quos mæror immodicus auxit. A
 diuturnitate morbi, & ab evacuationum omnium
 naturalium totali suppressione corpus valde ema-
 ciatum esse facile conjicies; (a) ciborum nihilo-
 minus viscidorum & gravissimorum appetentia per-
 petua est, (b) quos brevi post iterum vomitu
 reji-

(a) Cum hanc partem epistolæ legeret Boerhaavius
 demiratus plurima sciscitabatur de frequentia urinæ
 reddendæ, de alvi excretionem, de fæcum colore, con-
 sistentia &c. Quibus responsum est semel in octiduo ve-
 ficam & alvum levare solitam esse; urinam esse stra-
 minei coloris ac foetidam; fæces pernigras esse ac foæ-
 tere; ante semiannum subalbidas læpius excrevisse,
 nunquam vero ex illo tempore nisi febre quadam quæ
 recurrit satis vehemens post sex menses; nigras fæces
 esse duras, albas e contra solutas ac fluentes. Vicem
 harum excretionum nunquam supplet sudor; ægræ enim
 crasis est sicca ac hæctica.

(b) Nullum erat edulii genus tam durum aut gra-
 ve quod non comedebat ac magna quidem quantitate;

reicio : quod etiam accidit post assumptos cibos concoctu faciles : in thorace & visceribus abdominis dolor continuus discruciat : ad stomachum durum quid ac nodosum percipio . Medici familiares morbum dicunt esse atrophiam nervosam a glandularum totius corporis obstructione ortam . Ciborum aviditatem , suspicor famem esse caninam , quamvis dicant eam procedere a depravatis ventriculi succis , quos quidem valde acidos esse ipsa experior . Statum meum funestum esse vereor , & ni opem cito ferre poteris , spem omnem abjiciam .

R E S P.

OMni qua poteram animi attentione , historiam morbi singularis meditatus & demiratus repono ,

Vero simillimum esse vim digestivam ventriculi & viscerum validissimam esse ; unde nutritionis materies ita attenuatur ut per vasa interna facile pellatur , brevique post per diaphoresim dissipetur ; hinc in iisdem visceribus humorum acrium accumulatio , ingestorum iterum cita digestio , partiumque nervosarum , statim atque materies digerenda deficit , corrosio .

1. Ita-

vix vero semihoram retinuit quin per vomitum rejiceret sicque de novo esuriret . Potulenti quid interdum diutius restabat , minima vero quantitate omnisque vini aut spirituosi expers ; aliter enim statim evomebat . Nullus tumor externe apparet , strictius potius corpus videtur , ac Ægra duri quid & compressi ad stomachum sentit . Medicamenta quam plurima incassum tentavit ; sola V. S. sæpe ac parva quantitate instituta parum sublevavit : hæc vero dudum omissa est præ summa qua laborat debilitate .

1. Itaque consulo ut nobilis ægra, tribus successive diebus, cum regimine sumere velit vomitorium A.

2. Omni trihorio diei deglutiendæ sunt tres pilulæ B. statim supersorbendo Uncias duas decocti C. calide, incipiendo quarta die sicque quotidie pergendo.

3. Omni mane post somnum, abdomen universon perfricandum semihoræ spatio pannis laneis calidis, siccis.

4. Omni vespere, sedeat ita ad focum, facie ab igne averfa, ut incalescant partes ubi renes siti sunt, tum harum partium cum pannis laneis, instituaturs frictio lenis, dein unguento D. inungantur opime.

5. Consultissimum erit pane biscocto, communis loco, ad pastus vesci.

6. Potus optimus erit aqua pura, cocta & melle ad gratum saporem temperata: nil enim efficacius excrementorum duritiem emollit.

Hæc sesquimestri spatio sedulo peracta, salutifera fore puto.

Leydæ 17to 37.

A. ℞. Rad. Ipecacuan. scrup. ij.

F. Pulvis qui infundatur vase clauso tota Nocte cum Vin. Gallic. Alb. unc. ij. Mane liquori colato admisce.

Oxymell. Scillitic. drach. iv.

B. ℞. Aloes Succosrin. drach. j.

Gumm. Ammon. drach. ij.

Myrrha drach. j. fs.

Sapon. Venet. drach. iv.

Sperm.

Sperm. Ceti. drach. j.

Terebinth. drach. ss.

M. F. *Pilulæ.* gr. iij.

C. R̄. *Flor. Alth.* p. iij.

Fol. Alth. m. iij.

Rad. Alth. unc. ij.

Cum aq. Decoct. per horam. adde

Sem n. Contus. Anethi

Angelic.

Anisi ana unc. j.

Mellis optimi unc. ij.

Stent iterum vase clauso per horas duas in digestionem fere fervida, sine ebullitione tamen. Dein ℞. iv. exhibe.

D. R̄. *Unguent. Martial.*

Nervin. ana unc. j.

Ol. Scorpion. drach. iv.

Vitelli Ovi. drach. j.

M. S. A. F. *Linimentum.*

XXXVII.

JAM quinquagesimum quintum ætatis annum adimplevit Nobilis æger, qui a septem circiter annis vomitu correptus sanguineo, magnam rejecit sanguinis coagulati copiam, imò & per sedes egressit. Temperamento sat laudabili, ad id usque tempus, gaudebat; ideoque opipare temper vixit, carnibus succulentis velcens, vino liquoribusque spirituosiss, lævissime ad ebrietatem usque, nimis libere utens. Brevi cessavit sanguinis vomitus, atque per annum fere integrum sat bene valuit:

Juit: tum vero dolor & distentio hypochondriorum invaluit, quibus misere, per duos aliquando dies, discruciat; flatibus autem sursum vel deorsum erumpentibus ab iisdem liberatur; redit attamen a sex annis bis vel ter in septimana, idem malum: urina quoad quantitatem & qualitatem optima videtur: alvum autem omni triduo vel quadriduo, imo semel tantum in hebdomada, & tunc parce admodum, deponit. A ventriculi flatulenta distensione, sicut & ab alvo astrictiore malum omne pendere putat: ad hoc autem incommodum sublevandum, Elixirio ulus est purgante. Rheum etiam masticare solebat, plurimaque alia ejusdem generis medicamina assumpsit, sed absque levamine; quamvis enim initio opem ferre videantur, statim atque eorum actio cessat, effectus quoque desinit. Appetitus vagus & incertus est: aliquando enim si forte fortuito plus solito comedat, ventriculus flatibus distenditur, neque sublevatur donec contenta vomitu rejiciuntur. Animadvertit insuper æger *penem* nunc ad unum, nunc vero ad alterum latus, absque dolore tamen, retrahi, agitatio quævis sive corporis vel animi violenta, malum invehit. A diuturnitate morbi marcescit corpus, ab astrictione etiam alvi tument & dolent hæmorrhoides.

R E S P.

CAsum descriptum attente consideravi, unde consultissimum fore credo si Nobilis æger vellet sequentia tentare. Vaqueo ventriculo quater de die sumat quinque simul Pilulas ad litteram A. descriptas, hora ante jentaculum & prandium, quin-

ta pomeridiana & hora ante cœnam : post has ocius superbibat uncias tres decocti B. exercitia moderata valde proderunt . Hæc vero in usum trahenda per sex ad minimum septimanas in spem meliorum .

A.   ℞. *Balsam. Peruvian.* drach. fs.
Mastich. drach. ij.
Myrrh. drach. ij.
Sap. Venet. drach. iij.
Succi Glycyrrh. inspissat. drach. ij.
Terebinth. drach. fs.
           M. F. Pil. gr. iij.

B.   ℞. *Flor. Altheæ*
Consolid. maj. ana. p. ij.
Fol. Altheæ
Parietar.
Scabios.
Virg. Aur. ana. m. ij.
Rad. Glycyrrh. unc. j.

coque in aqua communi per semihoram - dein Decocti lb. iv. per pannum pressas exhibe .

XXXVIII.

ANno ætatis septimo Nobilis ægra febre , tuffique feroci Phthifim minitante laboravit : post sex autem menses convaluit : dein vero Chlorofis invafit , qua durante , chartas furtim ita devorare solebat , ut inde vires multum dejectæ fuerint : aptis tamen medicamentis relevata , licet non penitus fanata ab omnibus ægritudinibus fuit . Decimo tertio ætatis anno mane cum furgeret , fyncope

cope correpta in terram decidit , ibique immota per aliquod tempus remansit , antequam ad se rediisset .

Quatuordecim postea diebus erecta alterum insultum passa est , statim atque paroxysmo corripitur , deperit omnino visus , atque eodem instanti decidit , sub finem vero paroxysmi luctatur quam maxime , spuma circa os apparet , sensusque & memoria , non nisi du post loquelæ usum recuperatum , redire solent , de capitis perturbatione , artuumque dolore , quasi verberibus cæsa fuisset , per duos postea dies conqueritur ; motum in abdomine insolitum per sentit , fœcesque ipsa invita aliquando excernuntur : nulla instantis insultus signa percipit ; redeuntque paroxysmi incertis periodis ; semel aliquando bimestri spatio , ter aliquando intra quatuordecim dies , nunquam vero bis eodem die invaserunt .

Sæpissime etiam manus ita convelluntur ut nihil retinere possit ; tum pro momento , perit sensus omnis , nullus autem insequitur paroxysmus . Accedunt tandem per intervalla , strangulationes hystericae , lipothymia , nervosique affectus . Menstrua semel in mente , incertis tamen diebus , & quantitate nimia erumpunt .

Sequentia adhibita fuere medicamina . *Sal jovis , visc. quercin. extract. & tinctura hellebor. nigr. Radix & Tinctura valerian. sylvestr. Castor. Sal. succin. Limatur. stanni , Gum. ammoniac. Galban. Crocus. fontanellæ a pluribus annis fluente , balnea e frigida : sed omnia hæc effectu desiderato caruerunt .*

R E S P.

Diligentissime perpendi casum descriptum; unde opinor insultus ortos esse a defectu & penuria spirituum animalium post sanatam febrem; & cum optima quæque tum generica tum specifica frustra adhibita fuere medicamenta, rectiora iis invenire molestissimum erit: serio tamen sequentium usum commendo.

Omni trihorio diei sumat nobilis ægra cochleare unum vini medicati A. immediate ante pastum: sicque pergat bimestri spatio: exercitatio interim corporis multum proderit.

A.   ℞. *Cortic. Tamarisc.* unc. iij.
           Cinnamom. unc. ij.
           Limat. Mart. rec. unc. ij. ℞s.
           Radic. Contrajerv. drach. ℞s.
           Serpentar. Virginian. drach. j.
           Pæon. Mar. drach. iij.
           Valerian. Sylvestr. drach. iv.
           Semin. Dauc. Cretic. drach. vj.

M. F. Pulvis grossus unde f. s. a. cum. Vin. Rhen. generosi ℔. j. ℞s. Vinum Medicatum.

XXXIX.

Hypochondriacus qui sexagesimum secundum ætatis annum superavit, hepatis, splenis, ventriculi, melenterii, uno verbo, viscerum omnium obstructione laborat; tanta insuper copia humores acidi & acres in ventriculo accumulatur a triginta jam quatuor annis, ut inde respiratio difficilis

cilis & anhelosa fiat : pruritus per totam cutem tantus est , ut ad hunc sedandum , unguibus scalpere ad sanguinis usque effusionem cogatur : doloribus rheumaticis , licet non valde exquisitis , per unversum corpus , sicut & alvo astrictiore divexatur . Tota hæc malorum series ægrum jam 34. annos afflexerunt . Morbum male tractatum fuisse vel inde patet , quod non nisi a quatuor mensibus medici hic celeberrimi invenerunt causam omnium malorum nil aliud esse præter enormem illam copiam humorum acidorum qui in ventriculo scaturiunt ; ante illud tempus ad Asthma tantum attendentes , huic mederi conabantur , minime cogitantes asthma symptomaticum solummodo fuisse ; catarrhis præterea valde obnoxius est æger : statim atque iis corripitur , coryza per tres vel quatuor dies laborat ; quarto plerumque die supervenit asthma , ab humorum nimia spissitudine ortum .

Silentio denique prætermitto infinita propemodum symptomata malum hypochondriacum sequi solita , adeo dira , ut Medici Lovanienses una voce fateantur , ægrum ni robustissimo valuisset temperamento , jam dudum fato functum fuisse .

12. Octobr. 1735.

R E S P.

EXpendi casum summa cum cura ; unde censeo materiem atrabiliarem , scorbuticam , terrestrem ubique dominari , hinc vitcerum omnium præcipue chylopoieticorum obstructio . Magna autem si adfuisset acrimonia , huic per tot annos resistere minime potuisset æger . Omni itaque ope in-

H

ten-

tendendum ut impacta viscida materies attenuetur, vasa aperiantur, & humores lente quidem & prudenter deorsum ducantur. Temperandum interim acidum prædominans.

Deglutiat igitur æger quater de die, hora scilicet ante jentaculum, hora ante prandium, quinta pomeridiana, & hora ante lecti ingressum, tres pilulas ad literam A descriptas, super sorbendo calide uncias tres liquoris B.

Hypochondria & abdomen omni mane perfricentur pannis laneis calidis, siccis, spatio semihoræ.

Corpus autem exercendum ambulatione vel vestitione, quantum vires & cœlum ferre permittunt, id vero vacuo potissimum ventriculo faciendum.

Hæc sunt quæ hac anni tempestate, medicamentis contraria, commendare ausim, quæ religiose observata multum boni promittunt: quod faxit Deus.

- A.   ℞. *Corall. Rubr.* drach. fs.
       Lap. Hemat. drach. j.
       Limat. Mart. drach. j. fs.
       Opopanac. drach. fs.
       Sapon. Venet. drach. iij.
       Terebinth. drach. fs.
           M. F. Pil. gr. iv. circiter.
- B.   ℞. *Rad. Bardan.* unc. iv.
       Eryngij unc. iij.
       Fœnic.
       Gramin. ana unc. ij.

Conscifs. & contus. macera tota nocte in aq. commun. s. q. - dein mane per semihoram decoctis adde

Rasur. Lign. Santal. Citrin. drach. ij.
Sassafras unc. j.

Ebulliant iterum parum, tum ℥. iv. admisce
Mellis Massiliens. unc. iv.

XL.

Mense Aprilis anni 1732. fœmina annum agens quadragesimum sextum, dum chartis pictis luderet, paralyſi linguæ & brachii dextri correpta fuit; harum partium in instanti deperiit motus & usus, in cervice quoque quid grave & moleſtum perſenſit: nil præterea incommodi percepit: hilaris quippe negotia domeſtica, uti antea ſolebat, peragere potuit.

Venæ ſectio initio celebrata fuit, atque emeticum exhibitum. Medici noſtrates Galli, ſicut & unus Anglus non infimæ notæ, conſuluerunt Aquas & Thermas Borbonienſes; interim donec tempeſtas opportuna his uſurpandis inſtaret, ſequentia adhibita fuere remedia; guttæ nimirum paralyticæ dictæ; ſinapis cum lacte & vino albo parata; decoctum lignorum, & tinctura cum ſpiritu vini facta; pilulæ ex alla fœtida, aliaque ſimilia, quorum ope loquelæ uſum aliquatenus recuperavit.

Ad Borbonienſes ſe contulit fontes, multumque levaminis ab uſu Aquarum & Thermarum accepit: partes autem affectas fontibus ſupponere noluit, cum autem perſanata non fuiſſet, ad eodem fontes abiit iterum mense Septembris, ibique partes affectas fontibus ſuppoſuit, aquisque & balneis uſa eſt; convaluit exinde, atque per tres annos nil

incommodi percepit præter capitis stuporem: huic autem malo vesicatorium bis capiti applicatum levamen attulit. Mense Junii præterito, post vexationem aliqualem, insultum de novo passa est; at non periit linguæ usus, voces enim proferebat, aliquatenus tamen indistinctas; torporem etiam ad latus percepit; post lectam autem saphænam, & emeticum exhibitum melius se habuit, at non perfecte sanata, quare tertia vice Borbonienses petiit fontes mense Septembris, unde denuo multum solaminis percepit: remanet tamen capitis stupor, & linguæ spissitudo quædam. Dolorem quem in pede per tempus persensit, ab arthritide provenire judicarunt Medici Parisienses; evanuit jam dolor ille.

Sinapi, guttis paralyticis, tinctura lili, & tinctura assæ fœtidæ alternatim utitur, remanet autem adhuc capitis & linguæ stupor; rediit tamen usus dextræ manus.

A minimo malo mire perturbatur: res angustæ domi itinera ad fontes Borbonienses sæpius conficere vetant. Quater quotannis, invito Medico Anglo, de quo supra, sanguinem e pede mittendum curat. Vomitoria facile fert, atque uncia una semis mannæ alvum sufficienter movet: delicatioris corporis texturæ est, nervisque gaudet facile mobilibus. Colicæ, absque diarrhœa, a cunabulis obnoxia fuit. Tuum, & quoad diætam & quoad medicamina, consilium verecunde petit.

R E S P.

OMni mense sumat bis purgans A, tribus scilicet diebus ante novilunium, tribus itidem diebus

bus ante lunam plenam. Cæteris vero mensis diebus, hora ante jentaculum, prandium & cœnam deglutiat tres pilulas B superbibendo unciam unam liquoris C. Caput omni mane frigida perlavandum, omni vero nocte pedes immittendi sunt balneo aquæ simplicis tepidæ, spatio semihoræ.

Corporis exercitatio omnimoda quo major eo melior. Lectum petat hora nona, surgat diluculo, negotiaque domestica ad meridiem usque peragat, tempus vero pomeridianum curis vacua, absque sollicitudine transigat, in his sedulo perseverandum per sex hebdomadas.

A. ℞. *Cinnab. Nativ. Hungar.* gr. vj.

Massæ Pil. Fœtid. gr. ix.

Pil. Rufi gr. x.

Sal. Polychrest. gr. iij.

M. F. *Pil. N°.* ix.

Sumantur una vice.

B. ℞. *Ase Fœtid.* drach. fs.

Castor. Siberic. gr. ix.

Galban. drach j. fs.

Myrrh. gr. xv.

Olei Stillat. Rosmar. gutt. x.

Sal. Volat. Succin. gr. vj.

Terebinth. gr. iij.

M. F. *lil. sing.* gr. iij.

C. ℞. *Aq. Stillat. Lavandul.*

Majoran.

Rosmarin.

Rutæ

Salviæ ana unc. iij.

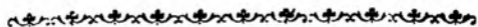
Spir. Rosmarin. drach. v.

Tinctur. Succin. drach. j.

M.

H 3

XLI.

XLI.¹

Historiam morbi quidem pertinacis puellam nobilem infestantis, jussu parentum ejus nobilium boni quiddam ex salubri tuo consilio expectantium, considerationi tuæ transmitto. Ne vero te diutius interpehem historia ita se habet. Nobilis ægra tres annos¹ mensesque novem nata habitus gracilis corporis & delicati, sanis parentibus orta, sed ut passim creditur postremis tribus lactationis mensibus a nutrice non admodum sana lactata, in mense quarto ætatis febrem equidem vehementissimam perpeffa fuit; qua depulsa scabies humida cum pruritu vehemente & tumoribus quibusdam, unus quorum in pectore prope axillam suppuravit & diu materiem purulentam reddidit; Nobilem ægrotam spatium trium vel quatuor mensium vexavit; sed mense Decembri 1733. currente tum ætatis mense septimo ablactata, salubri diæta & bono regimine a scabie liberata & sanitati restituta fuit. In mense Octobri 1734. quando sola obambulare potuit, quodam die tibia tabulato sinistra incubuit & geniculum allisit. Viginti quatuor horis plus minus elapsis geniculum intumuit cum inflammatione & dolore vehemente, sed hisce cæterisque molestis symptomatis, partem affectam calido spiritu vini Camphorati & similibus lavando sublatis, ægrotata usum articuli ex parte recuperavit. Currente tamen hyeme sequente articulis infirma fuit. Intumescentiæ quoque in parte interiori femoris sitæ super musculos gracilem & sartorium interdum etiam in poplite inter-

ten-

tendines flexores aderant. Remedia ad tumescencias tollendas & articulum corroborandum sed incassum adhibita fuere varia, ut *Spir. Vin. Camphor. Sp. Aq. Hungar. Camphor.* nempe

℞. *Vitriol. Roman.*

Boli veri ana dr. j.

Camphor. drach. fs. f. Pulvis subtilissimus & injiciatur in Aquæ Fontanæ bullientis Lib. i. Fiat Aq. Camphor. turbida.

Acetum cum aqua frigida mistum & aquæ frigidæ lavacra. Mense maio 1735, postquam Emplastro de Minio cum Sapone ad duodecim dies vel eo circiter geniculum circumvolutum fuisset tumor magnitudinem ovi largi gallinacei ichore contento plenus in parte interiore femoris vix latitudine duorum pollicum supra articulum genu juxta latus superius musculi sartorii aderat, quo tumore in parte decliviore scalpello inciso, larga quantitas ichoris tenuis & sanguinolenti effluxit.

Vulnusculum ope digestivi & emplastri spatio duarum hebdomadum vel eo circiter cicatrice fere obductum erat, sed fluxu inflammatorio parti accedente, ultus ope turundulæ spongiosæ patefactum rursus fuit, & ulcusculum (cujus cavitas latitudine pollicis unius cum semisse juxta musculum sartorium sursum extendit) liquore deterfivo ope siphonis quotidie lavabatur, turundulæ spongiosæ linimento digestivo & pulvere Mercurii præcipitati rubri frequenter officio ulcusculi, (sed interdum præcipue) immittebantur, & plumaceolæ lintæ eodem digestivo litæ nocte imponebantur. Per idem fere tempus ad fluxum inflammatorium (cui ab origine mali pars affecta obnoxia fuisset) præca-

vendum, femur latitudine trium digitorum supra
 orificium ulcusculi Emplastro Defensivo circumvo-
 lorum fuit. Hac methodo ulcusculum ad quatuor
 vel plures hebdomadas tractabatur, & tum pure
 melius concocto in quantitate quoque valde dimi-
 nuto, turundulæ ablatæ fuere & ulcusculum ope
 ligaturæ compressivæ circiter finem Julii sanatum &
 cicatrice obductum fuit. Ægrotā nullum medica-
 mentum, nisi æthiopem mineralem in parvulis do-
 sibus bis quotidie sumsit, cujus usum toto autumno
 sequente continuavit. Per idem etiam tempus ti-
 bias & femora ad ulteriorem corroborationem in
 aqua frigida frequenter immerisit, & mense Julio
 sine ullo vitio in partibus affectis antea manifesto
 fuit. Articulus tamen genu sinistri, dextro paulo
 grandior erat; sed ad finem usque Decembris nul-
 lum ei malum accidit, nisi semel in mense No-
 vembri a lapsu pedis subito in tabulatum cubiculi
 tibia sinistra nimis protensa, inflammatio & intum-
 mescentia cum dolore in exteriori parte genu sini-
 stri juxta articulum cito apparere ad partem affe-
 ctam. Spiritu vini calido lavando inflammatio cæ-
 teraque symptomata molesta spatio sex dierum eva-
 nuere, & nobilis puella solo obambulare ut antea
 ad diem usque vigesimum tertium Decembris per-
 sistit, quando sine ullo lapsu vel alia causa mani-
 festa (uti modo narrabatur) retractione tibiæ sini-
 stræ subito observata genu ejusdem tibiæ inspicie-
 batur, & tumor parvus indolens, tactui cedens,
 ejusdemque fere coloris cum cute externa in inte-
 riore parte genu & inferiorem partem rotulæ in-
 terjacens detegebatur. Aderat quoque retractio mu-
 sculorum flexorum tibiæ; tibiam flectere sed vix

extendere , digitos plantarum vero pedis vix tabulato imponere neque sola obambulare ægrota potuit .

Remedia primo adhibita Tumori ; Sp. vin. calidus Sp. vin. Camphor. Tendines quoque masculorum flexorum in poplite ad eorum rigiditatem præcavendam vapore aquæ calidæ madefacti posteaque oleo lumbricorum inuncti erant . In principio mensis Januarii 1736. aliis Medicis de hocce morbo in consultum ineuntibus tumorem in exteriori parte genu sequenti methodo conabantur discutere .

Primo, Articulus affectus panno linteo quadruplicato Minderi spiritu calido madefacto ter quotidie circumvolutus fuit . Secundo , omnis motus tibie prohibitus & quies injuncta . Tertio , Æthiops mineralis bis quotidie in parvulis dosibus & semel in hebdomade pulveris purgantis Rhei optimi gr.x. Aquilæ Albæ. gr. ij. sumsit : hæcce methodus bimeltri spatio observata fuit accurate , quando pustulæ plurimæ inflammatoriæ cum dolore & intumescencia in anteriori parte genu affecti apparuerunt . Dolor & pustulæ cito evanuerunt , sed tumescencia ejusdem naturæ cum tumore supra descripto infra patellam extitit , articulus quoque grandior evasit . Currente mense Martio ægrota tibiam rursus movere permittebatur ; articulus tum aqua frigida vice spiritus Minderi cum nullo levamine lavatur ; mense aprili aqua frigida prohibita : genu spiritu vini Camphorati unc. vi. sp. sal. arom. unc. ss. lavatum fuit : currente mense maio tendines in poplite oleo palmæ vice olei lumbricorum ungebantur . Per id etiam tempus ægrota vinum mille-

millepedum bibit, sed vix ulla in morbo mutatio. Mense junio articulum melius movere & tibiam paululum extendere cum difficultate, etiam sola obambulare observatur ægra; tumescencia in genu tamen aderat.

Per id tempus ægrotæ serum lactis caprini bibit, sed nullum medicamentum interne sumtum aut externe nisi oleum palmæ tendinibus in poplite applicatum fuit. Initio mensis Julii urbem Moffatam in Australi Scotiæ regione sitam curriculo advecta, Aquas ibi medicinales nativo sale Polychresto scatentes trimestri spatio bibit, totum corpus ægrotæ bis in hebdomade & articulus genu affecti semel quotidie aqua ista moderate calida lavabatur. Currentibus mensibus Julio & Augusto majorem usum articuli quotidie recuperavit, sed mense Septembris ad tumescenciam in genu (nequaquam diminutam) tollendam, genu Zythogala alumine facta ad quosdam dies lavabatur, sed tum, uti mihi narratum fuit, immobilitas articuli cum impotentia ambulandi Tibiamque extendendi cito cæpit recrudescere. Mense Octobri ob acris illius regionis tempore hyberno intemperiem ægrotæ domum vehebatur, ex quo tempore vix ulla in morbo alteratio, qui impræsentiarum ita se habet.

1°. Tumor fungosus indolens tactui cedens vix quarta parte latitudinis pollicis unius excedens superficiem in exteriori parte genu sinistri inferiorem rotulæ partem & externam epiphyssin tibiam interjacens: rotula mobilis sed tumescencia ejusdem naturæ fungosæ obducta.

2°. Tumescencia in interna epiphyssi tibia sita.

3°. Tu-

3°. Tumescentia in lateribus & anteriori parte genu sita.

4°. Manifesta retractio musculorum flexorum tibiæ. Tumescentia quoque tendines illorum in Poplite interjacens, sed adhuc nullum adest signum suppurationis in poplite aut genu.

5°. Tibia emaciata sed nec dolor, nec decoloratio in tibia aut genu; tibiam flectere sed neque extendere vel plantam pedis tabulato imponere potest. Nullum remedium anteriori parti genu impræsentiarum adhibetur, sed tendo-flexores in poplite oleo lumbricorum quotidie unguuntur. Nullum remedium internum nisi infusum Sarsaparillæ & ligni Sassafras quotidie sumit. Interdum quoque infusum Rhei Optimi in V. Gallic. albo (cui infuso ab annicula aut eo circiter assueta fuisset) bibit. Reditus ad Moffat præsentem vere propter aquas medicinales constituitur. Diæta ab infantia salubris & bonæ digestionis, juscula scil. Hordeacea, Avenacea, panis Triticeus & similia, non vero pisces, lac aut cibus oleaginosus, vel aromatis conditus ægrotæ permittuntur. Potus ordinarius, cerevisia tenuis bene fermentata. Excepto supra descripto morbo nobilis puella bona valetudine fruitur, satis alacris, bene dormit, appetitus & digestio bona, excretio alvi regularis. A descriptione hujus morbi liceat quærere.

1°. Morbi Diagnosim, Prognosim, & methodum medendi.

2°. Numne ab extensione tibiæ impossibili linimentum Haversianum in crassitiem tendit, indeque anchylosis metuenda?

3°. Numne a tumescentia epiphysios, partes
ex-

externæ tegumenta scil. carnosæ, membranosa cellulosa, vel os affici videntur?

4°. Ab analysi chymica aquæ Moffatæ medicinalis, numne hæc aqua ad morbum tollendum conducere videtur, & etiamsi suppuratio tumoris in genu metuenda sit, numne lavatio tumoris cum aqua ista calida suppurationem prohibebit?

R E S P.

LEgi, perpendi, intellexi morbum nobilis puellæ atque inde acerbe dolui, quia morbus ille gravis & curatu difficillimus. Læta fuit articuli fabrica genu ibi loci, ubi ligamenta, periosteæ, tendines, cryptæ Haversianæ fere nuda facile offendi possunt; labem impressam longe facilius retinent, sanari vix queunt unquam. Quam enim omnes hæ partes membrana cellulosa intercurrente separata, atque hinc lubrica mobilitate agiles inter se maneat, ita quoque si membrana hæc semel suppurata fuerit relinquit semper hinc inde sinuosa volumina, quibus detentus ichor nova semper mala facit recrudescere, dum interim quoties membrana eadem consumpta mox tendines ligamenta & cæteræ membranæ quam artificissime concreta inter se, sicque mobilitatem prorsus tollunt: quo quidem casu flexores semper extensoribus longe prævalent. Quod malum augetur magis dum simul fungosi tumores ni degenerantibus cryptis ex riantur, ipsoque incremento partem impediunt & omnia vicina trahunt in contagium; præcipue tamen articulo jam immobili, etiam in ipsis ejus cavitatibus metuenda erit linimenti Haversiam ulterior incrustatio exitura in anchy-

chylosim immedicabilem. Moliri oportet ideo sanationem morbi dum recentior, dum ætas puerilis spem facit reddendæ flexilitatis; præcipue hæc suadeo.

1. Mane & vesperi loca affecta diu & molliter perfricanda sunt pannis asperiusculis, calidis, siccis, spatio quadrantis horæ, cavendo ne nimis forti frictione inflammentur partes, statim a frictione hac femur & crus in directum quantum fieri potest extensa ita locanda sunt supra vaporem Aquæ calefactæ, ut halitus undique adpellat ad juncturam genu, atque lintea cera incrustata sic circum ponenda, ut coerceatur fumus calidæ ad eundem undique articulum; id itaque continuandum ea lege semihorio rite curando, ut semper calida teneatur aqua, ut vapor fieri queat: postquam hoc peractum siccatae partes rite extendendæ, flectendæque læpe satisque fortiter quantum id sine periculo effici poterit. Postremo Emplastro A. ad alutam extenso circumdando, quod applicatum semper maneat, tantummodo tollendum mane & vesperi dum balneum vaporis adhibetur.

2°. Omnia hæc commodissime fieri poterunt Aquis Moffetanis sic usurpatis.

3°. Oportebit machinam construere quæ femur & crus lento gradu disponat ut jaceant in directum, qualem quam quis facillime huic negotio idoneam excogitet; aliter enim flexo poplite diu & semper, sensim contractio in flexuram ingravescit tandemque in rigidam penitus contracturam vertitur.

4°. Dum hæc ita peraguntur simul conferet largior usus herbarum B. lenissimarum ex iis quæ antiscorbuticæ appellantur, modo id a tenella ata-

te obtineri poterit . Atquæ hæc quidem ea sunt quæ adversus urgens malum opponenda arbitror : illa vero tanto sane confidentius commendo , quo eadem magis cerno affinia haberi illis quæ jam a medicis feliciter & prudenter peracta . Illis fortunatum eventum secundet Numen . Leydæ $\frac{2}{1}$ 36.

A. ℞. *Emplast. de Melilot.*

Mucilagin. ana unc. j.

Galban. lectiss. drach. v.

Ol. Infus. Castor. drach. j.

M. exactissime pro Emplastr. ad alutam extendend.

B. ℞. *Recentiss. Agrimon.*

Beton.

Cherophyll.

Melissæ

Veronic.

Virg. Aur.

Urticæ ana q. s.

Minutissime conscissæ parentur instar potus *The*, ut inde bibat unc. ij. ter de die vacuo Ventriculo.

XLII.

Generosa Domina Vidua decentibus virtutibus ornata , quadraginta octo annorum per vitæ decursum satis sana nisi quod aliquot retro annis colicæ Hystericæ subinde sit obnoxia . Anni fere integri proxime elapsi decursu ipsi destiterunt menses , laboriosus interim ingravescit fluor albus non sine virium dispendio ; aliquot ante præteritos menses Dominam invasit dolor periodicus atrox qui adhuc durat ad os sacrum & femur dextrum

comitante simul in hypogastrio cruciatu admodum dolorifico instar parturientis cum uteri pressione ad inferiora . Nullus externe apparet tumor nec in femore nec abdomine, ingens tamen vexat ardor ab osse sacro ad os Pubis. Uterus manu exploratus tumidus sentitur & durus, qui paroxysmi tempore prolabitur in sinum pudoris, tunc simul vulvæ latera relaxata: cessante dein dolore ad naturalem uterus redit situm. Pudendi labia cum nymphis excoriantur; cæterum continue stillat ichor subcruentus non tamen graveolens. An ab utero an a vagina vix liquet symptomatis supra-recensitis: Bis quotidie laceffitur Nobilis Domina, adoritur enim dolor circa horam nonam matutinam simul & vespertinam qui per horulam ingravescit, dein mitigatur ab Opio hora somni assumpto: durat malum in meridiem quod matutina hora invaserat. Mitto tibi, vir Celeberrime, consulendi gratia casum supra descriptum, de quo tua cogitata mihi transmittas vehementer cupio; utinam te coram frui & consulere detur. Omnia fausta tibi Discipulus olim tuus, tui Observantissimus precatur.

29. Dec. 1735.

R E S P.

LÆtus accepi tuas, quoniam intelligo inde recte te valere, medicinam exercere feliciter atque mei esse memorem. Intenta cogitatione expendi literarium argumentum, neque absque dolore vidi Nobilem Dominam schirrofi Uteri maligna sane diathesi laborare, quippe carcinomatosi
quid

quid habet. Ortus mali, locus affectus, sympto-
mata, ætas, materies rejecta nimis id confirmant;
fit inde ut sensus distendentis mali perpetuum te-
nesmi impetum faciat & conaminis parturientis spe-
ciem quæ urget uterum deorsum paritque cætera.

Censeo balnei Semicupii usum profore, quo de-
purentur emollianturque partes & aperiantur la-
cunæ mucosæ plenæ, sicque eliciatur præsens mate-
ries infessu emollientium: Ubi vero horum ope eo
respectu melior uteri conditio, tum roborandas
ejus partes puto vapore incensi Thymiamatis A.
quod pauca copia prunæ inspersum in flammam
volatilem abit, divaricatis parum femoribus exci-
piendum inferiore corpore dum eo determinatur
per pendula vestimenta. Interea semel in hebdo-
made, mane, jejuna bibat purgans B. una vice &
vesperi hora quinta potionem soporatum C. uno hau-
stu. Cæteris diebus hebdomade sumat ter in die,
vacuo ventriculo, tres pilulas D. cum uncia po-
tionis E. frigidæ.

A. ℞. *Mastich.*

Oliban.

Styrac.

Lap. Calamin.

Succini ana drach. v.

M. F. Pulvis pro Thymiamate.

B. ℞. *Lap. Cancr.* drach. fs.

Hematit. gr. iij.

Rhei gr. x.

Scammonei gr. viij.

Stib. Diaphoret. gr. xvj.

M. F. Pulv. tenuis.

- C. ℞. *Aq. Stillat. Cinnamom.* drach. j.
Tinct. Opij gutt. x.
Spir. Nitri Dulc. gutt. x.
Syr. Violar. drach. ij.
 M.
- D. ℞. *Gumm. Ammon.* drach. ij.
Balsam. Peruv. drach. fs.
Croci optimi gr. xv.
Galban. drach. ij.
Rhei drach. j. fs.
Succi Cathechu dicti drach. ij.
Terebinth. drach. fs.
 M. F. Pil. gr. iij.
- E. ℞. *Aq. Stillat. Salvia*
Mentha
Ruta ana unc. iv.
Spir. Mentha
Tinct. Succini ana drach. j. fs.
 M.

XLIII.

Generosus quidam septuagenarius equitans duo vel tria millia passuum dolore cum prurigine molesta circa os sacrum sed imprimis ad glandem penis correptus est, superveniente dein mingendi conatu; unde & urina copiose evacuata est, sed post pauca minuta talis sed inanis sequitur conatus cum dolore penetrantissimo, nec prius removente vel remittente quam movere desierit, sæpe quoque thrombos cum urina minxit: quandoque duas tertias partes ejus constituens atque hujusmo-

di urinæ sanguinolentæ unc. xij. simul emissas vidi: olim erat referta tenuibus rubellis arenulis.

R E S P.

Metuo calculum in rene, in vesica vix, licet ingratus sensus caput penis afficiat: solent quippe eadem mala produci a cruce intra vesicam coacto, nullo lapide ibidem hospitante. Remedium erit omni bihorio diei deglutire drach. fs. de condito A. semper superforbens uncias duas Apozematis B. Hæcque debent continuari religiose per decursum sesquimensis. Eodem tempore cavendum ab omni acri, calefaciente, irritante, nimisque movente. Quare & animus quoque sedetur. Si hæc faciat, magna spes est malum illud hisce remediis mitificatum iri. Aspiret Deus.

A. ℞. *Balsam. Peruvian.* drach. fs.

Cathechu drach. j.

Mannæ Puræ unc. j.

Mastich.

Oliban. ana drach. ij.

Pulp. Cassiæ Recent. unc. fs.

Succi Glycyrrh. inspissat drach. vj.

M. F. Massa bene permista.

B. ℞. *Flor. Althææ* p. iij.

Fol. Althææ m. fs.

Parietar. m. ij. fs.

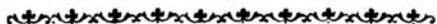
Rad. Glycyrrh. unc. j. fs.

Hyperici cum toto m. ij.

Coque in Aq. fontan. per semihoram; dein per Pannum expressis lb. iij. admisce.

Sal. Prunell. drach. j.

M.

XLIV.

Domine, quinquagesimum jam ætatis annum implevi & fluores per biennium penitus cessaverunt; qui antea dum valetudine fruebar satis benigne & usitate semper profluxerunt; sed postea torrens & ardens in utero fuit dolor, qui stranguriam & Hæmorrhoides dein mihi intulit. Membra tumefacta calida & integre sunt sicca; in lecto meo pessime habeo, unde fit ut somni dimidia horæ parte diutius non protrahantur. Quaque septimana non pari ratione me invadit dolor; sed nunquam unam intermittit horam quin semper me affligat. Frequenter Medico consulto alvus purgatione citus, & missus sectione venæ sanguis. Cujus nimia diminutione Hydrops cum minimo corporis labore ventre & cruribus me minatur. Jam pridem ad meas perveniens aures te artis medicinæ præclare esse peritum has tibi mitto litteras opem tuam infelici meo statui implorare. Quæ sum vestra humillima etsi ignota serva.

R E S P.

Intente consideravi animo ægritudinem quam epistola describit, atque meditatus conclusi mecum quod sanguis acer atque vergens in atrabiliarium obsidet vasa in Hypogastro & Pelve locata, præcipue quidem circa Uterum, vesicam & intestinum rectum: verendum videtur ne hic sensim tumores oriantur maligni schirrosi sæpenumero malum habentes exitum. Qui ut caveantur mihi quidem aptissimum censetur ut Dna. mane ubi de lecto sur-

gat, sedeat in balneo aquæ calidæ ita ut aqua sedentis in vase pedes, crura, femora ad Hypogastrium usque attingat; maneat in ea per semihoram, dein in calido cubiculo ante ignem vel Hypocaustum, deterisæ siccatis illæ partes perfricentur pannis calidis siccis ex lana. Vas id commode fit si habet longitudinem ab osse sacro ad plantas pedum; latitudinem corporis Dnæ & altitudinem sesquipedis ita ut insidere queat femoribus & cruribus horizontaliter exporrectis. Interim largiter erunt interne assumenda quæ lenire queant acria humorum, resolvere spissa, & vasa expedire ab iis quæ eadem obstruunt.

EO conducunt quam plurimum catapotia A. si inde sumantur tria omni trihorio diei incipiendo mane hora septima, continuando in septimam vespertinam, & semper superorbendo unc. iij. de Apozemate D. Deinde victus siccior simul ex assis, pane biscocto, paucio vino Lusitanico: & exercitia corporis præcipue commendanda.

Omnia vero hæc sesquimensis in usum protrahenda prorsus puto, priusquam desiderio respondere queat eventus. Quem fortunatum velit Deus. Leydæ 17 $\frac{2}{3}$ 36.

- A.   ℞. *Lap. Hemat.* drach. j.
       Mastich. drach. j. ss.
       Opopanac. drach. j.
       Rhei drach. j. ss.
       Succi Glycyrrh. inspissat. drach. iij.
       Terebinth. drach. ss.
       M. F. Pil. gr. iij.
- B.   ℞. *Rad. elect. Bardan.*
       China

Eryng.

*Eryng.**Sarsaparill.**Scorzoneræ* ana unc. j. fs.

Fraſta, ſciſſa & contuta coque in Aq. dulc. q. ſ. per horam; dein adde

*Rad. Elect. Fœnic.**Glycyrrh.* ana unc. j. fs.

Ebulliant iterum per 7. minut. dein Decocti lib. iv. admisce *Sal. Polychreſt.* drach. ij. & exhibe.

XLVI.

Nobiliffima Domina triginta annos nata matre & avo materno ſcorbuticis, Parentibus aliter ſat ſanis orta, ingenio acerrimo, nervis deliciffimis nimis mobilibus prædita, dolorem acutiſſime perſentit. Innumeros a Scorbuto & male affecto hepate morbos perpeſſa, conſilium Celeb. Boerhaavi) expetit. Annum agens duodecimum variolas confluentes peſſimæ indolis vix ſuperavit, poſthac Bilis vomitu, dolore ventriculi *anxia* ex inappetentia per annos afflicta. His vix debellatis ſcorbutus peſſimus cum dentium vacillatione, gingivarum putredine, eroſione, crurumque ulceribus ſædis invalſit: qui uſum Aq. Moſſeteniſium & antiſcorbuticorum fere omnium illuſit. Cum de ea fere conclamatum eſſet, ad ſalvationem ope Mercurii conſugitur & probo quidem eventu. Redierunt vero brevi ſymptomata hepatica & ſcorbutica.

Ineunte anno 1726. matrimonium contraxit; abortum paſſa multum debilitata eſt; gravida de-

nuo lecto præ uteri ejusque ligamentorum doloribus acerbis affixa vix sætum retinuit dum in utero gestaret, & post partum omne malum sedem pristinam in hepate deseruisse uterumque occupasse videbatur. Post multos a puerperio menses, e lecto eximi nequit præ doloribus uteri horrendis, cum dislocationis ut aiebat sensu ex debilitate; summa cum macie confecta erat. Aderat interim tumor in uteri parte sinistra digito in vaginam demisso palpabilis, qui diuturno usu Decocti & Pilularum quarundam evanuit. Debilitas, dolor & dislocationis sensus diu restarunt: Thermas Anglicanas sine fructu adiit, longioris tamen itineris beneficio symptomata hæcce sensim evanuerunt. Exeunte autumnio anni 1729. malum vetus denuo recruduit, doloribus ventriculi horrendis, imprimis si alvus non responderet, discruciatum est. Ineunte hyeme tumor Ovum Anserinum mole æquans, in dextro hypochondrio eam regionem attingens ubi Jecur Pyloro incumbit se palpandum distincte præbuit; in quo nunc dolor pungens nunc gravitatis sensus percipiebatur: aderant ructus nidorosi, rancidi, quos putredinem vocavit. Dolor in Pylori regione plerumque fixus manebat; inter scapulas haud raro & subinde per totius ventriculi ambitum infestabat; ad omnem tussendi aut plenius inspirandi conatum male muldebatur. Haud raro sternum aut Diaphragma deorsum explicare tentanti respiratio intercipiebatur: vix ulla aderat febris stomachi ægritudo nausea vel ad vomitum propensio. Usu decocti & Pilularum &c. non solum symptomatum sævities, sed & tumor imminuebatur. Temporis favore rusticatione exercitiis for-

te & feri lactis caprini potu menses æstivos & autumnales vix molestos habuit ; in urbem reduci ingruente hyeme omnia recidivam minitabantur , sed Prophylacticis temporius adhibitis hyemem non adeo incommodam transegit . Ineunte vero Februario hujus anni in Rheumatismum , hic tunc temporis epidemicum incidit : hujus reliquæ cum scorbuto omnium forte malorum fonte conspirantes doloribus atrocioribus crurum manuumque , imprimis vero genuum & cubitorum pessime mulcarent . Aderant tum maculæ crurum maxime purpureæ ; cum quibus tumores plerumque pertinaces nodorum majorum ritu elevabantur qui soli fotui antiscorbutico cedebant . Nondum in integrum restituta spe auxilii ab acidularum aliarumve usu imprimis a Cl. Boerhaavii consilio Patriæ valedixit . Menses fere inculpabiles plerumque debite satis fluxerunt . Medicamenta per tot morborum decursum ex fonte Boerhaviano maximam partem deprompta usurpavit innumera , attenuantia nimirum , resolventia , eliquantia , evacuantia , roborantia , Antiscorbutica , Antiæterica , Pilulas , Decocta , Infusa , Julapia , Cataplasmata , fomenta , emplastra , scuta ; succosexpressos , serum caprinum , Aquas nostrates Moffetenses sale Nativo Polychresto divites , Bathonienses apud Angios , Pyrmontenses & Spadanas huc delatas , cum præscriptorum multitudine numeratim non recentenda . Forsan tamen abs re non erit , Celeberrimi Viri cum venia , ea quorum usu ad incitas redacta sæpius revixit , indicasse . Pilulas aliquot majores bis terve in die deglutivit , ex Sapone , Myrrha , Opopanace , Balsamo Peruviano , pulvere Rhabbarbari & Succini ,

cum oleis chemicis Menthæ & Cinnamomi confectas; quibus addebatur Aloes quoties plus detergendum erat; superbibit decoctum lignorum in quo infusa erant semen Dauci sylvestris, Mentha cum Croco Anglicano, addito vino Hispanico & Millepedum succo. Infusum Pulveris Ipecacoanhæ vomitum optimo cum fructu movet. Elixir proprietatis cum aceto paratum cum duplo syrupi de Rhamno quantitate Tincturam purgantem constituunt.

Intentiones nobis fuere obstructa & impacta leniter solvere & eliquare, soluta abstergere, vasa Renalia cutisque spiracula patula reddere & retinere, vires denique sustentare.

R E S P.

MORBUS acri, tenui, scorbutico fero sanguinis imprimis oritur; hinc ossibus visceribusque dolor fere erodens: accedit mobilissimi agilissimique corporis fabrica tenerrima, & acutæ quoque bilis efficacia, quin & arthritici quid tormenti interspergi videtur, unde malum complicatum, sævum, minax, atque summam in tractante Medico prudentiam requirens.

1°. Aer liber rusticanus conducet; nimis calidus vitandus.

2°. Cibi ex oleribus, fructibus horæis maturis, carne recenti, pane, lacte; potus ex aqua spadana æquali lacti mista.

3°. Exercitia corporis assidua quidem, sed valde moderata.

4°. Somnus largus valde.

5°. Bal-

5°. Balnea aquæ dulcis ad pedes & crura quotidiana.

6°. Bibat omni trihorio diei unc. j. succi A. quinquies interdum.

7°. Vesperi cubitum itura, bibat unc. j. potus B.
A. ℞. *Acetot.* m. j.

" *Becabung.* m. iij.

Cherophyll. m. j.

Cochlear. m. fs.

Puris, Lactis, Tufis exprime succum addendo feri lactis q. s. omni mane exhibeantur succi pressi unc. vj.

B. ℞. *Aq. Still. Cortic. Aurant.*

Cinnamom.

Citreor.

Melissæ ana unc. j.

Mixæ Cydoneorum unc. j. fs.

Spir. Embryonis drach. iv.

Syrup. Violar. drach. vj.

Tinct. Succini gut. x.

M.

 XLVI.

FÆmina illustris plusquam Sexagenaria sana vegeta dolorem nephriticum nunquam perpeffa, a decennio jam Urinæ difficultate laborare cæpit: procedente tempore sensim aucta hæc *durovia* cum dolore lancinante circa finem emictionis. Sæpe recurrit hoc malum, intervallis tamen sat longis distinctum, ita ut per menses aliquot molestia immunis sæpe persisterit ægrota. Tandem vero præter

ter *δυσουρία* accedebat quoque mictio sanguinolenta, præcipue post deambulationem aliaque exercitia. Omnia sensim ingravescebant symptomata, inter quæ non minimum doloris exhibebat Tenesmus seu inanis desidendi cupiditas simul acurina reddita est. Intervalla sanitatis breviora fiunt, levioribus de causis ingruit malum intolerabile. Quærit ægrota quibus medicamentis demulceri possit tam horribilis dolor, quemque potissimum viætum instituere debeat.

R E S P.

EXaminatio attenta mali descripti facit, ut constet quod asper lateat in rene calculus qui motu vel pressu sanguinem vasis eliciat, fibrasque nervorum in principio ureterum faciat dolere atque continuitate harum in vesicam usque excruciet partes.

Acrida, nimis repletia, humores exagitantia vitare quidem oportet quam sollicitissime, mitia vero parva simul copia capta, sedantia sedulo adhibenda; potus ex recenti lactis sero cum paucio melle pro communi optimus; cibi ex farinosis, vegetabilibus, oleribus mitioribus, fructibus horæis prorsus maturis: Jure carniæ, carne recenti, ovis, lacte sunt.

Ex medicamentorum supellectile sumat mane hora septima, octava, nona, decima, ventriculo prorsus vacuo, drach. ss. simul de condito A. superbibens semper post quaslibet doses unc. iij. de Liquore B. calido. Hæc quidem ea lege continuanda erunt per decursum sex hebdomadum ut periculum fiat, an calculus, malorū omnium suspe-

suspecta causa, minui aut molliter expelli queat, quod Deus factum velit.

A. ℞. *Croci Optim.* gr. xv.
Curcum. drach. fs.
Mannæ drach. x.
Pulp. Cass. drach. vj.
Rhei drach. j.
Succi Gl. cyrrh. inspissat. drach. vj.
Terebinthin. drach. j.
 M. F. Massa.

B. ℞. *Flor. Rec. Altheæ*
Sambuc. ana unc. fs.
Fol. rec. Alth. Pariet. Scabios. ana m. j.
Rad. Rec. Gramin. ana unc. ij.
 Cum aq. decoct. per $\frac{1}{2}$ hor. adde
Rad. Rec. Glycyrrh. unc. j.
Sem. contus. Anisi drach. vj.
 Ebulliant iterum parum, dein
 ℞. iv. exhibe.

 XLVII.

Nobilis ægra novem annos nata, cujus pater adolescens Scrophula laborasset, a sexto ætatis anno ad octavum, pruritus (parvis tantum interpositis intervallis medicamentis obtentis) & eruptiones cutaneas perpessa fuit. Hisce tandem abactis, tumores circa collum, faciem, glandulasque corporis, variis in locis, molles, pallidi, orti sunt cum debilitate & inertia totius corporis. Domi semper fere vitam sedentariam agit; *ibè* & Cibus farinaceis maxime usa est; mane præcipue

cipue & vesperi magno calore occupatur, usque ad gradum 96 vel aliquando centum, cum inappetentia & urina pauca, pallida, aquosa.

R E S P.

DEbita cum cura dum contemplor historiam satis exactam mali descripti, credo peccare imprimis hoc in corpusculo Cacochymiam, vergentem in spissitatem facile coagulabilem, ad vasa minorā, præcipue ad glandulas; id docet vitium cutaneum prius, mox tumores lenti, jam forte systema internum iisdem laborans.

Remedio erit quotidiana univertæ cutis & fortis satis perfricatio, diu satis instituta, quantum ejus corpusculum commode ferre poterit. Tum exercitatio sedula & continuata ad sudoris instantis levissima prænuncia, vacuo imprimis ventriculo instituta ante jentaculum prandium & cænam proderit; somnus largior in lecto siccissimo, elatiore ædium parte meridiei exposita, vesperi nona inchoandus. Cibus ex iisque modice attenuant, facile digeruntur; Cerealia, farinosa bene fermentata; panis biscoctus; olera tenuiora, Cichorea, Brassica rub. Beta, Spinachia, Caro recens, assa alba aut elixa, cum oleraceis herbis. Potus proderit qui paratur de aqua mulsa admixta & quarta parte vini Albi dulcis. Deglutiat vero omni trihorio diei tres pilulas A. superbibendo semper unc. iij. Decoct. B.

Hæc graviter prosecuta Domicella levabitur, sub arte & auspiciis sapientissimi Medici, cui salus ejus commissa est. Id faxit Deus. Leydæ. 17²⁹/₃ 37.

- A.   ℞. *Gumm. Ammon.* drach. j.
Bulb. Ari recent. drach. j. fs.
Croci gr. xij.   "   "   "   "
Galban.
Myrthæ ana drach. j. fs.
Sap. Venet. drach. iij.
Terebinth. drach. fs.
M. F. Pil. gr. iij.

- B.   ℞. v. *Rad. Aperient.* ana unc. ij.
Conscissas & contusas coque in aqua per semihoram, tum adde *Sal. Absinth.* drach. j.

Sem. iv. *calid.* *Min.* ana drach. ij.

Ebulliant iterum parum vase clauso, dein ℞. iv. exhibe.

XLVIII.

Nobilis Domina annum ætatis quadragesimum tertium agens, corporis habitus gracilioris, negotiis domesticis exercitata, secunda fruebatur valetudine; donec ante elapso quinque annos cum esset gravida, febre continua violenta est correpta, quæ calidiore regimine fuit tractata, tamen post aliquod tempus convaluit: postea partu difficili enixa est fœtum; tempore partus dolore excruciebatur fere intolerabili in dextro abdominis latere juxta ossis Ilei regionem qui, fœtu in lucem edito, statim evanescebat. Diebus a partu elapsis duobus, totali urinæ suppressione fuit correpta, quam excepit febris continua, præcedente paulo mitior; ab hoc tempore abdomen intumescere deprehendebat, graviditatem adeo mentiens, ut artis obste-

tricandi peritissimi consulti gravidam esse pronunciare non dubitaverint : sed temporis diuturnitas intumescentiam morbosam demonstrans, suavis Medicorum rus petens lacte vescebatur : sed intumescencia indies augebatur omniaque in peius ruebant.

Tandem abdomen mirum in modum undique æquabiliter tumefactum est & durities jam quædam sub costis inferioribus dextris tactu se prodit . Cl. Boerh. consilium humillime petit : &c.

R E S P.

OMni re rite examinata atque perpensa, censeo malum quo Matrona laborat esse duplex ; in abdomine vel in omento, aut in crepidine jecoris inferiore scirrhusa est durities ; & aquæ præterea in vesica collectio, ut videtur . Utrumque pertinax & arduum curatu in corpore hujus ætatis & matre tot enixa liberos.

Ad sanationem requiritur ut sustineantur vires, materies fundatur & ut fusa per alvi imprimis vias educatur. Hæc efficiantur frictione abdominis ante focum diuturna, & tam forti quam corpus ferre queat ; inunctione deinde frictione adjuncta ; tum usu medicaminum præscriptorum quotidiana, ea tamen lege, ut quam prudentissime observetur, an forte materies soluta incipiat moveri, quod nausea, vomitus, tormina alvi, diarrhæa, anxietas docet, tum enim opus erit minus urgere, donec iterum motus requiescat quando denique instandum erit, eadem rursus methodo.

Faxit Deus, his restitui valetudinem in integrum.

Leydæ. 17 $\frac{1}{2}$ 36.

Ol.

- A. ℞. *Ol. Stillat. Juniper. gut. vj.*
Pil. Rufi drach. ij.
Sal. Polychrest.
Tart. Vitriol. ana drach. fs.
Terebinthinæ gr. vj.
 M. F. *Pilul. gr. v.*

Capiat iij. hora septima matutina, hora octava & sesquioctava, superbibens vasculum *Theanum* mixturæ sequentis,

- B. ℞. *Aq. Stillat Junip. ℥. j.*
Rob. Junip. unc. iij.
Spir. Junip. unc. ij.
Tinct. Myrrha unc. j. fs.
 M.

- C. ℞. *Unguent. Arthanit.*
Martial.
Nervin. ana unc. fs.

M. F. Linimentum, quo inungatur abdomen bis de die ante focum & postea tegatur molli aluta.

XLIX.

JUENIS generosus annum agens vigesimum tertium præteriti anni mense Augusto, tenuis cerevisiæ ampullam æstuans epotabat & vix duobus vel tribus diebus elapsis confusio totum corpus occupabat, dejectio spirituum & vertigo cerebri perpetua; ægritudo stomachi valde turbati ventiructatione secuta per duodecim horas simul manere solet sine intervallo; præterea stomachus laborat tumore. Juvenis pro horum malorum remediis applicuit se Medico qui pro hysterico morbo captans,

tans, vomitorium & guttulas hystericas præscripsit. Ægritudo ut putabat paululum diminuta est, sed ructatio venti & spirituum dejectio remanserunt. Alvus admodum attrita est. Juvenis est pulchræ & floridæ crasis, paululum vero emaciatus. Olim sanitate perpetua fruebatur, sed ægritudo qua nunc laborat negotio vel societati imparem reddit. Tua Præscripta & Regimina hujus juvenis gratia, Medice Celeberrime, maxime desiderata sunt.

R E S P.

Æ Stuans dum frigidam tanta bibit copia fecit ut sanguis circa latissima præcordiorum vasa subito frige factus coiverit, hinc impeditis jam visceribus atque obstructis omnia mala quæ tam difficulter iterum sanari queunt. Oportet uti victu molliore ex jure carniùm, oleribus culinariis lenioribus, fructibus horæis bene maturis, farinosis, cerealibus, cerevisia tenui. Abdomen quotidie & mane diu fortiter perfricandum pannis asperis, calidis, siccis, exercendum ambulatione, equitatione, uestione corpus; quo plus, eo melius.

Somno autem liberius indulgendum erit. Interea utendum medicamentis quæ blande solvunt atque attenuant, neque tamen nimium exagitant sanguinem.

Cui quidem proposito consultum velim ut sumat ter in die vacuo ventriculo hora nempe ante jentaculum prandium & cœnam tres Pilulas A. semper superbibendo unc. iv. Decocti B. arque ea quidem omnia continuet sex hebdomadas spe levaminis quod opto.

Leydæ 17 $\frac{1}{2}$ 39.

Borac.

- A. ℞. *Borac.* drach. j.
Croci gr. vj.
Curcumæ drach. j.
Rhei drach. j. fs.
Sap. Ven. drach. v.
Terebinth. gr. xij.
 M. F. Pilul. gr. iij.
- B. ℞. *Rad. Anonid.*
Bardan.
Eryngij.
Fœnic.
Gramin. ana unc. ij.
Sal. Absinth. drach. j.
- Cum Aq. decoct. spatio sem. horæ ℥. iv. admisce.
Syrup. v. Rad. aperient. ana unc. ij.

L.

VIR DOCTISSIME

SENTENTIA vestra in subsequente avide exoptatur ubi rem quam ample ut mihi repræsentatur manibus vestris transmitto. Anno 1731. Virgo tenera annos agens viginti ab equo cecidit in os temporale sinistrum; inde contusio magna, (nulum autem vulnus sequebatur) cum dolore acuto & perpetuo. Paucis exinde diebus Medicus accersitus V. S. peracta emeticum & catharticum propinavit, Epispasticum vertici, & cucurbitulas humeris applicavit. Nullum autem doloris levamen sequebatur. Tres post menses alter Medicus fotum & linimentum loco dolenti adhibuit, nullum suc-

cessit levamen. Cucurbitulis rursus applicatis dolorem pro tribus vel quatuor mensibus divertebant. Assumpto frigore cum Tussi rediit dolor fixus in eodem loco.

Aquæ Bathonienses epotæ cum pilulis fœtidis pro tempore relevabant, & rediens dolor cum frigore fere semper cucurbitulis cedebat pro paucis septimanis.

Mense Majo proxime præterito aquæ calidæ Thermales in partem exantlatæ, spongia interposita, dolorem aggravabant; V. S. autem in jugulari & pede cum pilulis prædictis pacem pro quinque mensibus dedit. Dolor cum hyeme reversus miseram huc usque adeo cruciavit ut nullo fere somno, nisi a sumptis opiatis, indulgeret. Pulvis Sternutatorius mercurialis naribus assumptus salivam maxime movebat, nullo autem succedente levamine. Tempori affecto incumbens dolorem auget; nullum apparet inflammationis signum, neque dolor minuitur aut augetur a tactu vel pressione. Dolor fixus est in parte qua sutura Coronalis desinit & sese extendit usque ad aurem, unde suspicor causam esse in membranis nervosis futuras percurrentibus, sed iudicio vestro potius submitto. Tui cultor observantissimus ad rogos usque.

R E S P.

FAcit consideratio morbi credam metuamque simul ne vis illata ossi effecerit ut Tabula vitrea cranii in loco læso, in festucam introrsum elata fuerit. Vereor inde fixum acutum internum dolorem non acerbescere ad pressionem extrinsecus applicatam, sed intendi fortiter ab omni causa, quæ

quæ contenta cranio fortius huic acuto fragmen-
tulo applicat; si hoc verum, non sane mirum vi-
detur quod contumax malum rebelle pugnet ad-
versus optima medicamenta, solis tantum abdu-
centibus a cerebro leniendum. Hinc etiam vix
aliud medelæ invenio quam si plenitudo & impe-
tus a capite deorsum verti possit. Id excitatio Hæ-
morrhoidum forte optime efficit. Pediluvia quo-
tidiana vespertine instituat, partes siccatas fricet,
emplastra A. plantis pedum apposita gerat, noctes
diesque, tempore balnei tantum ponenda; sumat
mane jejuna pilulas tres B. Indat alvo quotidie
semel glandem C. oleo illitam. Hæc continuet
mensis spatio in spem salutis quam Deus det! Vale
memor nostri.

Leydæ 17to 37.

A.   ℞. *Emplast. Oxycroc.*

Galban. ana q. s.

Ut extensa ad alutam dent Emplastra ad pedes.

B.   ℞. *Boracis* drach. j.

Aloes puriss. drach. j. ss.

M. risçæ drach. j.

Terebinth. gr. xv.

          M. F. Pilul. gr. iij.

C.   ℞. *Aloes* drach. j.

Mell. ad crassitiem cocti drach. iij.

Sap. Venet. drach. ij.

          M. F. s. a. Suppositoria gr. vj.

L I.

Nobilis Domina, boni habitus, eximix staturæ & optimæ temperiei, insigni temperantia & vita omni modo bene acta clarissima, fecunda fuit & Geminorum Mater, felix tamen semper puerpera, semper sanissima, nisi quod cum alvum, (uti sanissimis accidit) obstructam habuit excreta dura & rotunda fuerint: ex diuturnis valde constipationibus in Ileum bis vel ter nisi purgantibus liberata, fere incidisset.

Ineunte vere hujus anni Nob. Dña sexagesimum tertium suæ ætatis tum agens annum, primo ventris inferioris repletionis & distentionis sensu laborare incipiebat, & tum quidem pro primo tempore urinæ quantitatem minui observabat, sed ne alios perturbaret, hæc nova suppresserat & ad finem Martii iter quadraginta miliarium duobus diebus equo perfecit & vix quinque requieverat dies quin aliud sed brevius iter fecit: at nunc morbus adeo urgebat ut invitis gemitibus Maritus primo noctu detexerit illam (extra omnem fidem patientissimam) ægrotare. Conquesta est de immani dolore ad dextram abdominis partem, a costis brevibus ad os usque innominatum istius lateris; dolor autem hic a lecto augebatur & adeo intensus erat, præsertim circa spinam ossis Ilei ut ne vel minimum tactum ferre posset; interim autem intumuit abdomen, urina quoque in minori redita fuit quantitate; quæque excernebatur crassa erat cum sedimento contrito rubro lateri simili, eodem tempore pulsus inæqualem & depressum ha-

habuit & spirituum suppressione maxime laborabat . Hæc omnia per tres vel quatuor sæviebant dies , & iterum mense Aprili ad suam rediit domum ubi paucis diebus , iisdem iterum sed auctis afflictæ est symptomatis ; sed hisce nunc accedebant , nausea , ad vomendum conatus , Cardialgia & *ἀνροπεξία* quæ in primo paroxysmo non adfuere . Vicefimo sexto Aprilis iterum talem novum sed adhuc sæviorem habuit paroxysmum , tum vero imprimis spiritus animales afficiebantur , qui adeo suppressi erant , ut nulli fere videbantur : sed & nausea & dolor quoque augebantur & quod omnino notandum est , dolor ab abdominis dextra parte mutabat sedem & dextrum occupare videbatur femur , sed cito ad pristinum reversus est locum .

Medicamenta ultimo hoc stadio exhibita fuere 1°. Lene emeticum & postea alternis vicibus doses binæ *Tincturæ Hieræ Picræ* cum *Rhabarbaro* in solutionem Saponis cum *Tinctura Croci* ; & inde melius se habuit , unde postea Pilulas saponaceas cum vino medicato præscribere Medici .

Hæc prægressorum est historia , sic vero nunc se habet . Quam maxime extenuatum est corpus totum adeo ut licet naturaliter sit macilenta tamen nunc tantum est quasi skeleton prioris corporis . Abdomen tumidum valde & ad minimum quasi lib. vj. vel viij. continet aquæ , quæ labitur ad illud latus in quod recumbit , & manibus tractando facile est percipere serum ibi in magna factis quantitate esse collectum , vix in latus dextrum recumbere potest & ne vel minimum digiti attactum ad illam partem ventris inferioris ossi Ileo

proximam ferre potest. Nocte tument pedes, nullum prorsus habet appetitum nec digestionem; parum valde vel non omnino dormit, semper constipatam habet alvum, nisi adhibeatur remedium utcunque catharticum, uti *Tinctura Hieræ Picræ* cum *Rhabarbaro*, quo cum Euphoria purgatur nisi cum paroxysmo laborat, & tum nil prorsus agunt cathartica, unde ex prægressis metuunt Medici aliquam in Intestinis concretionem, cum antea ex suppressa alvo periculum incurrebat Ileii. Metuunt quoque ne dextrum Ovarium vel ipse uterus sint affecta (ex dolentibus partibus vicinis) sed an hæc ita sint nec ne scire cupiunt; vel an systema, uti metuunt, Lymphaticum sit labefactatum. Restat ut moneamus quod accuratissima instituta indagine, totum systema Hepaticum sanum videatur; nullam neque sitim (hoc tempore) vel febrem habet; urina in satis magna quantitate nunc excernitur & coloris straminei, cum levi surfuraceo sedimento. Conveniunt inter se Medici quod dum adveniat consilium Celeberrimi Boerhaavii sequenti modo tractetur.

1°. Singulis noctibus partitis vicibus capiat *Rhabarbari* gr. xv. masticando.

2°. Mane & post meridiem sumat Pilulas ex *Sapone Veneto* Nuce Moschata & *Cardamom. min.* cum vino Diuretico amaro.

3. Omni tertio mane capiat *Tincturæ Hieræ Picræ* cum *Rhabarbaro* ac bis vel ter alvum moveat.

4°. Frictionibus cum Equitatione utatur vel in Rheda vehatur.

Ægra ipsa putat se morituram, imprimis vero vel cum Pater ejus Ascite mortuus est.

RESP.

R E S P.

MOerens volvi historiam tristis malis quocum Nobilissima conflictatur Matrona; dolui quippe sapientum consilia sperato usque carere eventu: Diffido absens peregrinusque adferre meliora. Parendi necessitate meditatus, quæ scribam hæc habeo. Fere metuo radicem mali fixam in Cæco & Colo quo ex Ilii cavo dextro dura semper recrementa sustinere neque absque ingenti molimine olim sursum enixa fuerunt. An hinc forte coacta dilatata attrita hic susceperunt schirrosi quid quod jam in malignum vergat? sane ratio malorum, atque apparitionum successiva vicissitudo, haud prorsus repugnare forsitan videretur. Utique talia huic loco infesta videre memini, quibus Alvus senior, duriora scybala, vel & malo more diu voluntarie suppressa fuerat. Quin & toties tum turbatum Renem in officio atque fistulas laticis impeditas humores aquosos alvo ingerere videram; Rei ambiguum præsentis Medici facile interno-scent. Ætas, Natura, ipse morbus supra usque victor & crescens intentant metum, urgent circumspeditionem ad præsens efficax tutumque remedium.

In Deliberationem mitti posse creditur, an non proferret pro potu communi uti sero lactis recentis cocto cum melle ad gratum saporem quo lente mollirentur viscera, liquecerent duræ fæces? Victus utilis ex oleraceis lenissime cientibus alvum, Beta, Cichoreum, Endivia, Lactucæ cocta cum recenti carniurum jure & recenti butyro: fructus horæi pænitus maturi, cremor lactis re-

cens, sæpe sed parca simul copia interdium. Car-
nes autem recentes elixæ potissimum ut & pisces
fluviatiles elixi. Clysmata ex decoctis Althææ cum
melle, unciarum modo sex singula quaque die
injicienda & quamdiu commode fieri queat reti-
nenda suadeo.

Omni trihorio diei tria de Catapotiiis A deglu-
tiri possunt semper bibendo desuper uncias duas
liquoris B. incipiendo hora matutina septima us-
que in vespertinam septimam. Si his mitescit
malum, ut tactum ferat, tum abdomen quidem
totum at potissimum locum affectum, mane &
vesperi vacuo ventriculo leniter diuque pannis ca-
lidis, siccis perfricandum suadeo. Ita quidem ut
quotidie per gradus frictio intendatur remittaturve
ut dolor concedit.

Interea vero molle generosum vinum quale Ca-
narinum, Hispanicum, Malvaticum sæpe parca
copia præbendum puto quo animetur vita.

Utinam hæcce aut rectiora sapientioribus de-
prompta salutem præstent meritissimæ Dominæ.

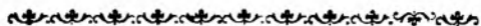
Leydæ 17²³/₆ 34.

- A.   ℞. *Gumm. Ammon.* drach. ij.
           Salis Polychrest. drach. j.
           Sap. Ven. drach. iij.
           Succi Inspissat. Glycyrrh. drach. ij.
           Tartar. Vitriolat.
           Terebinth. ana drach. fs.
           M. F. Pil. gr. iv.

- B.   ℞. *Becabung.*
           Cherophyll.
           Endivie
           Fumarie

*Graminis**Nasturtii Aquatic.* omnium recentiss.
ana unc. iv.

Minutim scissa, tusa terantur in Pulverem. Dein prælo per pannum Canabinum exprimatur succus quam fortissime. Cui si opus addatur seri lactis ea copia ut quotidie exhibeantur Liquoris unc. xj.

LII.

Nobilis Domina quinquaginta quatuor aut circiter annos nata, habitu corporis macilentato prædita, languida admodum & valetudinaria, a quindecim retro annis variis hysteriis affectibus, asthma, tussi catarrhali a minimo saltem percepto frigore, lymphæ etiam viscidæ nunc crudæ, nunc coctæ expectorationi diuturniori; febri quoque hæticæ ex levi qualibet occasione recurrenti, appetitui prostrato, aliisque Phthisin pulmonalem minitantibus symptomatibus obnoxia est. Hæc præterea constipata alvo, vitam degit maxime sedentariam, Equitationem in aere salubri frequentiore sæpius præscriptam abhorrens.

In prædictorum symptomatum sublevationem cathartica leniora tertio vel quarto quoque mense pro re nata repetenda, imo & ipsum ventriculum granis aliquot pulv. rad. Ipecacuan. cum infusione *flor. chamamel.* expurgandum suasi & *Pillulas balsamicas a Clariss. Mortono* in Phthisi scrophulosa laudatas præscripsi, superbibendo aquas Bristolenses, & præ Febris hæticæ sævitia majore
Tin-

Tincturam Cort. Peruv. cum herbis pectoralibus in aqua Fontana repetitis decoctionibus pptam, aquarum prædictarum loco substituendam curavi. Pro urgentia pariter asthmatis in Paroxysmo & pro tussis nimia ferocia & vigiliis inde sequentibus, aut sanguinis missionem cum cautela idonea celebrandam, aut paregoricum lenius pro re nata, præsertim nona vespertina præscripsi. Diætam quoque lacteam, vernali præcipue tempore imperavi; ut carnibus majori saltem copia vescatur inhibui, imo ut ab iisdem religiose prorsus abstineat, horis præsertim vespertinis, diligenter præcepi. Hilarum animum, exercitia Equitationis aut in Rheda vectationis frequentia, in aere rusticano aprico & salubri; immunitatem a negotiis & curis rei familiaris, artuum etiam & extremorum frictiones, pediluvia, vinumque vetus & purum Gallicum cum aqua Bristol. commixtum pro potu in pastu, dum carnibus vescatur, injunxi. Amygdalinam pariter emulsionem cum Hordei decocto, Ptilianam pectoralem, lac cum aqua Bristol. commixtum, serum lactis & alia hujus modi pro potu ordinario extra pastum, pro arbitrio haurienda, libens concessi. Ad tussim etiam demulcendam usum *Trochiscorum Balsamic. Pharmacop. Quincy*, superbibendo haustum decoct. Pectoral. alicujus appropriati, de tempore in tempus, variationis gratia, probavi. Cæterum in casu hoc chronico & difficili consilium expertissimi & eruditiss. Domini Doctoris *Boerhaavii* tummopere necessarium judico, cujus saluberrimis Præceptis morbus prædictus si radicaliter curari non possit, symptomata inde saltem reddentur mitiora, vitæque ægrotantis

tis non solum suavior, sed & symptomatum sævitiam præcavendo, longe protractior evadet.

R E S P.

EXaminavi rem, concinna morbi historia comprehensam; deinde vero dictavit mihi veri amor, scriberem in morbo dignoscendo tractandoque eam artis Medicæ peritiam adhibitam fuisse, ut sane quod corrigerem nihil, quod adderem parum admodum haberem: laudo acta, facienda proposita approbo, nec ultra adderem, nisi id efflagitari cernerem. Crediderim feliciter profore si Nobilis ægra velit periclitari quid boni factura sit hæc Methodus.

Mane bihorio priusquam surgat, bibat jejuna unc. iv. lactis mistas cum unc. vj. Aq. Spadanæ, de Fonte Pouchon dicto; idem repetat vespere hora sexta, continuet mensis spatio: sumat calide vel frigide pro lubitu.

His peractis prius, dein sumat omni trihorio diei tres Pilul. A. superforbens unc. iij. liquoris B. infusi & hanc deinceps curationem, altero iterum mense, prosequatur. Cæterum in victu suadeo, ut jam a Medico factum: utinam trimestri hoc id boni contingat, quod in tali casu pulchre profuisse novi.

Leydæ 17^{1/2} 35.

A.   ℞. *Gumm. Ammon.* drach. ij.
        Balsam. Peruv. gutt. vj.
        Croci gr. x.
        Sapon. Venet. drach. iv.
        Succi Liguorit. inspissat. drach. fs.
        Terebinth. drach. fs.

M. F. Pil. gr. iij.

Re-

B. R. *Recentifs. Agrimon.*

Betonic.

Chærophill.

Fenicul.

Hyssop.

Hederæ Terrestr. ana M. ¼

Minutim scissa, mista infunde instar Potus The cum
 aqua ut sint liquoris pro usu quotidiano unc. xv.

Cum duo sequentes (quos Cl. Boerhaavius in Nosocomio Leidensi tractavit) ad Chronicorum Classsem pertineant, visum est Librario illos hoc adjicere.

K A X E Ξ I' A.

Die Saturni, Septembris vicesimo primo, 1737.

Videtur Senem hunc 66. annorum qui hic
 jacet Καχεξία laborans.

Ineunte ætate Miles gregarius stipendia
 meruit, postea in filis lanæ ducendis vitam egit.
 Morbis acutis obnoxius, febrique tertiana Epide-
 mica olim fuit vexatus, posteaque delapsus est in
 Cacochymiam, exinde & in Hydropem materiem
 Leucophlegmaticam continentem; de quibus &
 olim utcumque liberatus fuit. Temperies pro vi-
 ro debilis est in atrabiliariam quodam modo ver-
 gens. Debilitas quoque senectute & præeunte Hy-
 drope aucta est: veruntamen paululum adhuc su-
 geret vigoris. Corporis autem situs malum dat
 signum:

signum : Dorso enim incumbens denotat quod corpori magna insit debilitas . Appetitus valde prostratus est , & ventriculi Intestinorumque fibræ tam debiles sunt , ut (quemadmodum in Lienteria) omnia per os ingesta illico per alvum ejiciuntur immutata . Sitis satis magna & potus non citius in os haustus quam per anum fluit . Hinc ratio patet cur Hydrops non auctus sit , & venter haud ita tumeat , Syntaxis Chylopoetica & Bilis , nimis sunt debilia ; iners enim bilis & laxæ sunt fibræ . Pulsus exiguus sed satis æqualis . Respiratio satis commoda , & inter dormiendum libera & satis lenta , sine strepitu . Lingua sicca , glabra , polita , nullus in ore adest fœtor . Calor moderatus ad extrema usque . Alvi fœces fœtent . Urina minus colorata , sed non putrida ; concussa , veluti iners saponaceum liquidum , spumam retinet ; nulla insunt innatantia ; nullum emittit fœtorem . Sputum fœtorem , uti videtis , dat nullum ; nullum pus , nullam biliosam materiem continet ; sed album , sed crassum est & iners . Hinc patet quod hoc sputum excreatum nihil sit , nisi inertis Pulmonis collectio : quia pulmo ad exantlandam hanc materiem toties exagitatus & defessus , ita labefactatur debilitaturque ut ad excreandum jam impos sit ; hinc colligitur in pulmone materies , ibi retenta coquitur & incrassatur , donec tandem hac materia ita gravatur pulmo ut tota thoracis vis ad hanc excreandam necessaria prorsus sit . Functiones Animales adhuc satis constant ; nisi quod ad musculorum motum tardior sit & impos . Habetis jam AA. quicquid ad indicationem vitalem spectat . Cibus sit ex pane biscocto , carne assa recente , aromate condita ; usu

vini interpellato . Pauperibus autem cerealia sic-
cissima , coctum hordeum cum aqua cocta suffi-
ciunt . Pro potu nullus meliorem edit virtutem
quam Mumma Brunsvicena . Si vero in re lauta
eilet æger , Austerum vinum Græcum adhiberi po-
tuit & Miva Cydoniorum &c. Ex stimulantibus
petuntur remedia ut ex aromatibus . Curatio the-
rapeuticis , blandis , purgantibus efficitur , illam-
que Tuffis irritationem opiatis mitigando ; solida
tandem roborando , humores corrigendo : quæ omnia
sequentibus obtineri possunt .

P U R G A N S .

Rx. *Rhei* gr. xl.

Scammon. gr. iv.

Lap. Cancror. scrup. j.

Syrup. Rosar. Solutiv. drach. ij.

Contritis acuratissime admisce

Aquæ still. Symbuc. unc. j. fs.

F. Haustus purgans , sumendus cras hora sexta .

S O P I E N S .

Rx. *Aq. stillat. Cortic. Aurant.*

Meliss. ana unc. j.

Aq. stomach. drach. fs.

Opti puriss. gr. j.

M. sumat x horas post acceptum purgans .

C O N F O R T A N S .

Rx. *Cortic Cinnamom.* unc. fs.

Wnteran. drach. ij.

Radic. Helenij

Imperator. ana drach. vj.

Semin Anpelic.

Cardamom Min. ana drach. v.

Cum tribus pintis Vin. alb Gall. F. Vinum Medicatum. Die lunæ bibat quater unc. j.

Die Mercurii 25.

Videtis symptomata jam meliora evasisse, vires meliores, lingua colore melior, magisque humida. Somnus tussi minus impeditus; appetitus, aliquantulum melior; Urina jam minus, sed diutius quam in sanitate spumam retinet. Phlegma quod altera lectione album, crassum & iners erat, hoc tempore nonnihil fluidius evasit. Tussis oritur ex materia crassa cryptulis pulmonum debilioribus effluente. Calor toto corpore æqualis. Diarrhœa seu Lienteria adhucdum manet quæ potibus calefacientibus & narcoticis erit adjuvanda. Ventriculus admodum debilis est hinc emplastro roborandus. In eadem ac priore Curatione Diætetica manendum.

℞. *Empl. Oxycroc.* q. s.

ad alutam extens. F. Scutum
Stomacho ilico applicandum.

℞. *Aq. stillat Fœnicul.*

Menthæ ana unc. ij.

Syr. Pap. alb. unc. j.

Opij puri gr. iij.

M. ut sumat $\frac{1}{4}$ Partem omni vesperi hora septima.

Septemb. 28.

Videtis ad minimum motum defessum esse, & instar cadaveris jacere. Ultima vice duo erant maxime notanda symptomata, debilitas ingens nimirum & Lienteria. Instauranda erant solida & prohibenda putredo. Utrebatur remediis sed exinde pejus se habuit; nam

nudius tertius videbatur esse defecturus. Præscripti ergo aliquid, scil.

℞. *Aq. Stillat Menth.* unc. v.

Lapid. Cancror. drach. iij.

Laudan. puri gr. iij.

M. omni bihorio cochl. j.

Ut possit paulo plus sisti alvus, intra 30. horas alvum non deposuit. Vires paulo firmiores. Medicamenta vomitu rejecit. Nihil in Diagnosi mutatur nisi quod summa sit in Intestinis laxitas. Post sumtum Opium melius se habuit; sed jam de vertigine conqueritur quod symptoma ab Opio provenit, qui quidem opii effectus vix precaveri potest.

℞. *Ol. Stillat. Cortic. Aurant.* gtt. vi.

Sacchar. drach. fs.

M. F. S. A. Elæo-saccharum, cui admisce

Mastiches, Thuris ana drach. j.

Succi Acaciæ inspissat. drach. iij.

Tartar. puriss. drach. j.

Conserv. Rosar rubr. unc. fs.

Syrup. Myrtin. q. s.

Ut fiat Conditum, sumat drach. fs. omni trihorio cum cochl. j. sequentis

℞. *Aq. stillat. Fœnicul.* unc. v.

Opii puri gr. iij.

M. pro vehiculo.

Octobr. 2. In nuperrimo consilio fuit conclusum eo debilitatis reduci ventriculum, ut vim medicamentorum ferre non potuerit, simul ac enim deglutita sunt, vomitu rejecerit: hoc adhuc perstat. Deprehendo hoc tempore pulsum valde debilem; alvi fluxus jam minor. Puto in prio-

priore Diagnosi persistendum esse . Tentaturi fumus an vinum vel aromata aliquid boni efficere possint . Sumemus itaque Aquam Stomachicam .

℞. *Aq. Stomach.*

Spir. Matricar. Burrhi ana unc. fs.

M. Capiat gutt. xxx. quater de die cum Vini Gallici albi unc. j.

Gratissimum est hoc remedium simulque corroborans .

Octobr. 5.

Ultimo consilio dictum fuit ægrum omnia per vomitum rejecisse ; hinc colligebatur virium summa debilitas ac metus ne sub senili Atrophia succumberet . Pulsus adhuc vix sentiri potest ; hinc patet quod nec cibo nec potu reficiantur humores , ut repleant vasa . Tussis quodammodo est amplior , liberior ; Lienteria restrictior , vomitus minor ; sed non multum superest virium . Persistendum erit in nuper præscriptis ; & *Emp. Stomach.* gerat . Quando frigus autumnale supervenerit debilior multo evadet , Lienteria pejor erit , sicque ad plures migrabit . Hoc ab initio mihi visum est .

Octobr. 9.

Functiones Naturales hoc tempore melius quam olim se habent & longe facilius ventriculus ingesta fert & concoquit , 24. horarum spatio tantum bis alvum deposuit ; signum quod ventriculus & intestina vires recuperarint paulo majores . Motus muscularis paulo instauratur ; respiratio satis commoda ; sine molimine tussis , olim admodum debilitans ; calor per totum corpus ad pedes usque satis æqualis . Pulsus tam debilis ut ventram mereatur explorationem , qui parvam sanguinis denotat copiam hinc & vires pro-

portionatās ; tanta enim deest copia ut sublevare posset arterias. Hinc manet adhuc eadem Diagnōsis quod nondum roborantur vires vitales. Prognōsis est, quod quamdiu a senectute, a cacochymia, & a cachexia debilitatur, vires, nisi novi regenerentur humores, appetente hyeme collapsuræ fuerint; bonis itaque cibis vires reficiendæ sunt quæ parva simul copia ingerendæ sunt, aliter concoquere nequiret. Quandoquidem autem tam parva sit in arteriis sanguinis copia, metuendum ne defecturum sit liquidum nervosum. Hocce malum, impendentis mortis signum, magnopere observant Medici: ab hoc enim provenit quod oculi evadant sordidi, pulverulenti; tale autem signum nondum se manifestavit, sensus constat. Pervigilium multum compescitur. Ultimo consilio indicationes erant, vias primas roborare. Epigastrium Emp. Stomachic. fovere, victu concoctu facile uti, Vinum quo infunditur Aq. quædam Still. Arom. bibere. Ex quibus hoc tempore se melius habet. Iteretur ultima mixtura eundem in usum.

Octobr. 12.

Admodum est in hoc homine mirandum; omnia fere symptomata urgentia compescuntur, grate appetit, digerit, detinetque tamdiu donec concoquitur materies. Natura tandem & arte superata sunt omnia molesta symptomata: Princeps fuit Tussis, hæc autem abest. Tussis erat tantummodo ab inerti materie pulmonem præ nimia debilitate ad expectorandum eliminandumque jam impotem redditum infarciēte. Sanguinis autem vitalis actio tam debilis ut vix sentiri possit; si respiret vix increfcit; si manum in pugnum colligat (quod fere semper sanguinis

velocitatem accelerare solitum est) vix sentitur. Hinc omnia excepto sanguinis circuitu emendantur. Otium vero quo plurimum gaudet Æger in causa est quare sanguinis circuitus haud augeatur. Si hic in re lauta fuisset, corpus in rheda vel equo foret leni motu excitandum & conquassandum. Cum autem res angusta domi sit, equitationi frictionem substituturi sumus. Ex lana igitur rudiore, calida, sicca, perfricentur ventriculi & intestinorum Regiones. Dixit Hippocrates partem quam nutrire vis moveto. Motus enim calorem producit; nutrimentum vero ad istas partes attrahit calor; sed ad hæc omnia valet frictio, ergo instituenda est. Somno frui debet pleniore, potum meracissimum & generosum vinum bibat. Tempestas miro modo serena calorque lecti omnia restituit. Debemus ergo in iisdem continuare. Lingua olim rubra, polita, sicca; hoc autem tempore humida, suisque papillis eminens & turgens.

Octobr. 16.

Hæc die heri decumbentem vidi hunc ægrum & sanguinem arteriis reddi inveni. Olim vix potui pullum sentire, hodie autem utcumque fortis est. Respiratio bona: haud magna quantitate sputum. Calor naturalis bonus est & æqualis. Linguae abest glabrities, & aliquid sibi humiditatis concitavit. Urina paulo plus in colorem stramineum vergens, signum quod vires sint jam majores. Hinc summa exhaustus licet debilitate tamen miro modo restituitur. Omnia enim pessima symptomata jam superata sunt, vid. Lienteria, virium prostratio &c. Ex memorata hætenus Diagnosi Prognosis promittit tantas recuperatum in vires quantæ in corpore lenescute & morbis æ-

vis tam fracto expectari queant; nam quod de integro rejuvenescat & vires in totum recuperet, spes superest nulla, præsertim cum anni tempestas votis obstet. Repetatur igitur ultima mixtura eundem in usum.

Octobr. 19. Æger multo melius valet; functiones omnes majores vires jam recuperarunt; hinc in iisdem continuandum.

Octobr. 26. Altero die pejus se habuit, hinc si congelatio fiat, mutabitur ægri status. Hoc tempore indicatio est corpus contra frigus muniendum esse. Per quænam igitur remedia? ubi nulla inest sitis vel æstus vel febris, aut alcali putridum, nihil melius antiscorbuticis applicatur. Hinc

Rx. Vin. Gall. Alb. unc. viij.

Elixir. Proprietat. drach. ij.

Spir. Carminat. Sylv.

Cochlear. ana unc. fs.

M.

capiat, vacuo ventriculo, ter in die, hora nempe ante Jentaculum, prandium & cœnam cochl. j.

Octobr. 30. In hoc corpore senili sanitatem haud possumus sperare meliorem: bene appetit, commode digerit. Si quæritis, dicit se optime valere. Videtis profecto in hoc ægro exemplum virium medicamentorum: omnia enim symptomata jam superavimus.

Novembris 6. Hicce homo præscripta tantum ter quaterve sumsit & satis bene se habuit quamdiu serena & calida mansit tempestas; tantummodo fuit curandum ut contra frigus se munit; sed jam relabitur. Satis videtur multum pro-

profuturum esse quod præscriptum fuit; sed oleum & operam perdimus. Debetis jam Auditores notare vires tempestatum in nostra corpora, monente summo nostro Hippocrate; præcipue enim se manifestant in corporibus senio & morbis prægressis confectis. Sigelu jam duret, intra paucos dies ad plures migrabit æger. Bona diæta, cardiaca & leniter movens proderit, nimis autem excitantia non conveniunt, augent enim tussim; nec nimis humectantia, quoniam olim hydrope laborabat; hinc lenia tantum exhibenda sunt.

℞. *Aq. Menth.* unc. iv.

Spir. Carminat. Sylv. unc. j.

Syrup. Papav. Alb. unc. ij.

Tinct. Croci

Succin. ana drach. j.

Sumat omni trihorio unc. fs.

Hoc remedium tantum proderit leniter stimulando & tussim compescendo.

Post tres dies placide expiravit Æger.

P A R A L Y S I S .

Septemb. 28. 1737.

Homo Leydenfis 61. annorum, temperie laudabili, tota vita vix ullum passus morbum incidebat elapso anno, mense Septembri omnium primo sine ulla manifesta causa prægressa in dolorem atrocissimum, constantem, in musculis crurum & femorum. Hoc malum ad motum muscularem promovendum omnino impotem reddidit, increvitque perpetuo, donec

circiter 15. vel 14. dies post mali initium incidebat in febrem acutam. Ita debilitabantur mentis vires & corporis, ut musculi tarsum, metatarsum & crura moventes, ad omnes motus impotes evaserint. Partes ad motum valde dolent & sub genua tam frigidæ sunt, ac in cadavere. Partes superiores adhucdum vegetæ sunt. Ante septem hebdomadas in ἀνω Στοιχῶν loci incidebat. Alvus adhuc sentit & monet; urinam vero nescius reddit. Latus dextrum motu caret & sensu totumque frigidum. Ingens circa os sacrum ad lumborum regionem exsurrexit tumor. Quodnam autem huic malo erit nomen imponendum? certe Paralytis; i. e. Musculorum motus impotentia. Observant Medici Practici, Paralytin vel ex solo motus muscularis defectu oriri; & tunc Nervorum Paralytin vocitabant: vel ex sensus defectu, tunc majorem Nervorum Paralytin: & tertio, quando calor deest, hanc dicunt esse Paralytin Conclamatam. In hoc ultimo statu arteriæ sanguinem non accipiunt, nec transmittunt, & tunc ut plurimum hydrops sequitur. Diagnos is est quod sit Paralytis completissima triplex cum tumore œdematoso propter humorum defectum. Vitium erat in nervis, ex nervis in musculos, ex musculis in arterias ivit. Quænam autem causa sensus aboliti? summus dolor prægressus. Docuerunt Medici (ut jamjam dixi) Paralytin a summo dolore prægresso conclamatam esse. Quid est dolor? est vel tensio nervorum vel dilaceratio quædam; hæc est ejus summus gradus. Hinc una vel altera ex hisce causis misero huic homini accidit. Morbus jam ascendit, sic ut musculus urinæ fluxum coercens paralyti-

lyticus sit; quod sane tristissimum est. Hoc enim significat quod causa jam ascendit in medullam spinalem sursum, quod a solo contuso osse sacro accidit: metuendum ne alius ascendat. Tumor se manifestat; sed Paralytis superveniens designat omnes nervos per inferiora esse obstructos: hinc huic homini dolor sentitur similis isti dolori qui homini sedenti ex compresso nervo accidit. Cætera in hoc homine bene se habent, color, linguæ humiditas, pulsus, perspiratio, omnia bona: appetitus quoque bonus. Concludo igitur quod morbus in hoc respectu fere habendus sit pro affectu infimarum partium Ischiatico. Diagnôsis ex originis & progressus modo nil boni promittit, magnum vero malum designat: En miserrimum hujus senis statum!

Prognosis. Metuendum est ex omnibus quod sensim medulla spinalis labefactata erit, & quod fiet tandem in ipso capite Parapoplexia ubi arteriæ nil vitale accipiunt, ubi venæ nil ad cor transmittunt, metuendum quoque est ne tumori gangræna, partibus inferioribus *νεκρωσις* inducatur.

Indicatio. Vires vitales sunt instaurandæ quantum possimus, hinc sæpe sed paululum simul bibat: omni bihorio vel trihorio aliquid fumat parca vero quantitate, ne istæ partes chyli adventu nimia quantitate obruantur, materie transmittendæ impotes. An hic convenient frictions? minime; quia nimis movendo istas partes, quibus materia ob sanguinis circuitus defectum stagnat, putredinem accelerarem. Optimum erit hoc in casu putredini adversissima sumere & quæ motum non faciunt, ut sal, vinum, & omnia ex vino pa-

rata . Huic quoque scopo optime respondent acida & omnium maxime acetum . Sic si muria & acetum & vinum ad partes istas applices , putredinem optime arceas . Quid vero erit interne applicandum ? an replentia ? minime ; molem enim augebunt . An stimulantia ? nequaquam . Ex prædictis diætæ ratio constat : nihil melius est quam omni bihorio levem cibum & potum dare , ut prius videamus si humores isti quid aliud indicent .

℞. *Aq. Stillat. Rorismarin.* ℞. ij.
Acet. Sambuc. unc. iv.
Spir. Theriacal. unc. ij.
Sal. Ammon. drach. ij.

M. Pro fomento cum pannis ab infimo pede ad medium crus applicand.

℞. *Aq. Stillat. Fœnicul.* ℞. j.
Rob. Sambuc. unc. ij.
Spir. Salis marin. drach. ℥s.
Cochlear. drach. j.

M.

Sumat Cochl. unum omni bihorio .

Octobris 2. Ad infimas partes adhuc quodammodo superest sensus , ascendendo autem acutior . Crus sinistrum cadaveris instar riget . Tumor adest œdematosus . Dno potissimum urgent symptomata . Est intumescencia præternaturalis ; alterum est excoriatio & inflammatio quæ futuram notant Gangrænam . Esto sane horrendus hicce circa vertebrae & os sacrum tumor , si movere posset corpus & ejus situm mutare multum spei foret ; sed dum semper dorso incumbit , vasorum orietur suffocatio , ex suffocatione inflammatio , & ex inflammatione excoriatio . Nuperrime ex hy-

pothesi credebam quod mirus iste tumor commercium forte haberet cum medulla spinali, quod notat Paralyfin superfuturam. Tumor tactui satis mollis est. Credibilis opinio est impeditum nervei fluidi transitum in causa esse. Quæritur an aperiendus sit hicce tumor? an maturandus? minime: nam constitit experimentis quod si tales tumores aperiuntur, moriantur ægri: hoc docet spina bifida: & si adeo excrescant ut mox rumpantur, aqua pura exit & mors sequitur: si vero maturentur, accelerabitur putredo. Puto ex hisce manere nuper datas indicationes viz. ut systema nervosum leniter foveamus & ab impendente gangræna defendamus. Nuper præscriptorum effectus fuit quod haud peior sit morbus. Quid vero ad triste symptoma? nullum sane erit remedium si corpus in isto situ maneat: si vero illæ partes per aliquod tempus essent a compressione liberæ, vasa se expandent & spes foret major quod se brevi quodammodo restituerent. Quod proximum est. Emplastrum Diapomphol. applicabimus & cerussa partes inspergemus ad inflammationem tollendam: pulcherrimos sane effectus sæpissime inde vidi. Nulla fomenta liquida jam applicari debent quia partes excoriantur. Therma quoque artificiale erit applicandum. Iteretur die saturni præscriptum interne sumend.

Rx. *Empl. Diapomphol.* unc. ij.

Exhibe.

Rx. *Ceruss. pur.* drach. iv.

Lithargyr. tenuiss. trit. drach. ij.

M. F. pulvis impalpabilis.

Octobris 5.

Valde æqualis est calor quod

mi-

mirum est ; nullæ adfunt bullæ . Tantum certo medicamentis profecimus quod a putrefactione spontanea partes defendamus . Metus vero præcipue urget ne stagnatio humorum fiat . Color vero adhuc nullum corrupti signum præ se fert . Epidermis si bullatim extumesceret tunc putrescet & gangrenescet pars . Sensus haud admodum acutus . Dolor adest talis qualis istis hominibus quibus crus amputatum est ; illis adhucdum sentitur dolor quasi in pedum digitis . Antea plumbeum erat frigus , nunc calor naturalis per totum est , bono certe signo . Musculi lumbis & ossibus innominatis ligati adhucdum crus movent . Tumor nullo modo minor , sed ingens revera . In primo consilio mali causam altius hæere fuit suspectum . Dolor summus adest quia Periostium acutissime sentit & in istis partibus nihil habet tegumenti : Hinc pressio vasorum vivorum contra istud os ; hinc suffocatio & inflammatio , & hinc tandem Gangræna sequeretur . Tumor alter certe satis notat materiei collectionem ad ossis sacri ligamenta oriri . An stillicidium fiat a Theca Medullæ spinalis , incertum . Quid ad Diagnosin spectat ? an mutanda est præcedens , quæ Paralytin & inferiorum ἀνωσθησιαν indicabat ? certe adhuc manet , licet non adeo atrox . Prognosis manifestat inferiora a stagnante humore & viribus vitæ istius partibus deficientibus in Gangrænam resolutum iri . Non profecimus adeo ut futuram restitutionem promittamus . Haud mutanda est hæc Diagnosin . Indicatio designavit bonum victum & potum , non admodum succulentum sed roborantem , nec magna sed pauca copia , ut nutrimenti aliquid vitæ suppeditet , quod bonum effectum

fectum præstet. Paralyti in senili corpore & lento existente, an nervos fortiter movere Medici est? aut frictions adhibere? Nonnulli sic sentiunt. Ego certe longe aliter censeo. Ubi gelu adstrinxit crus, si moverit Medicus partem, Gangræna citissime accedet. Tantum bonum alimentum adhibere oportet, ubi res suppeditat. Quid faciendum ad excoriationem, quæ magnum infert dolorem? si efficere possim ut omni die cingulis coriaceis pro bihorio suspenderetur sic ut libertas vasis daretur nec comprimerentur, hoc optimum foret; sed homini tali modo suspenso accidit ut pectus tam stricte arctaretur ut suffocatus fere mortuus fuerit; idcirco ab hoc abstineo. Ergo curavi factum esse Pulvinar orbiculare stramine turgidum & in anulum coriaceum compactum ut in medio cavitas sit; sic ut sustinendo circum circa partes, tumorem a compressu liberum teneat; repetantur ultima præscripta.

Octobris 9. Vidistis nuper ægri conditionem, & quod morbo laboret Paralytico ab abdomine ad digitos usque pedum. Motus quem facit ut vidistis, a musculis os femoris, non ab iis qui pedem movent perficitur; movetur enim crus & trahitur pes: Hinc minus gnari falli possint. Diagnosi & Prognosi hodie confirmantur, nihil subit mutationis. Functiones Animales & Vitales exceptis istis locis bonæ. Metus vero ne partes istæ compressæ sensu & motu carentes, gangrenescant; hinc antiseptica applicata fuerunt. Crura & pedes influantur (quod unicum symptoma novum est) a mira enim contusione suffocantur humores, hinc gangræna oritur. In istis locis ni-
hil

hil fere est nisi Tendo Achillis. Hinc nil nisi nervosum. Unicæ tantum causæ debetur, quod in uno corporis situ nimis diu manserit; si enim in latus vel in dorsum decumbat quisquam nimis diu, gangræna laborarent hæ partes. Tumor in lumbis major est. Morbus ad lumbos melius se habet; & si ventri incumbere possit, liberarentur istæ partes; sed nunquam id possumus efficere ob incommodam sic respirationem. Prognosis est, si in eodem corporis situ maneat, perget malum; & cum nihil vitale in istis partibus superfit ascendet gangræna. Quonam igitur utendum remedio? situs mutandus est. En exemplum; homo cui crus fractum est 6. vel 7. septimanis in lecto cubare debet; si Chirurgus non curet, ut moveat corpus, partes compressæ gangrænescerent. Hic omni bihorio in latus est invertendus & tunc sanatur. Partes autem inferiores æqualiter sustinendæ sunt ut omnes simul partes, quantum potuerit, æque premantur. Tunc Emplastrum Diapompholigos & ista absorbentia applicentur. Hoc itaque tempore nervos leniter movere tentemus, ut humores quana lenissime ad istas partes derivemus.

℞. *Gumm. Animon.* drach. j.

Ase Fætid. gr. xv.

Galban.

Myrrh. ana drach. fs.

Terebinth. gr. xii.

M. F. Pil. gr. iij. singul.

Sumat iij. quarta quaque hora diei, superforbendo unc. iij. seq. Decoct.

℞. *Lign. santal. rubr.*

Sassafras ana unc. j. fs.

Gly-

Glycyrrhiz. unc. j.

Ebulliant vase clauso $\frac{1}{2}$ hor. decoct. ℞. iij. exhibe.

Intelligitis hoc remedium: sumpsimus nervis & musculis amicissima gummi, & aromatica illa facile ferenda, lenissime suscitandi scopo. Audemus hoc facere quod jam didicimus quid corpus hocce pati possit.

Octobris 12.

Ultimo consilio omnia ut in antecedentibusprehendimus: ergo molestus haud ero. Incesserat novum symptoma quod pars calcis exterior a simplici compressione in gangrænam esset conversa. Summus erat metus ne Gangræna per totum crus se dispergat; quia non sentiebant partes hinc compressæ, emoriuntur. Cavendum erat ne partes ab aere siccæ fiant & ut a putredine arceantur. Empl. Diapomp. effectus quam insignes præstitit. Nam si cautum non fuisset, omnes partes occupasset Gangræna; si in iisdem possit continuare, credo se melius habiturum. Os sacrum credo sanatum iri si situm mutare pergat; sed tumor ille magnus potius crescit quam decrescit. Diagnos. Paralysis eadem restat: sed in aliquibus pedis digitis parvus adhuc superest motus.

Octobris 16.

In iisdem prorsus insistendum erit, & faciendum ut sæpe se movere pergat, arcenda quoque omni ope putredo. Sed omnia de plumbo præparata putredini quam maxime resistunt; ut Cerussa &c. partes hoc tempore valde siccæ apparent. Hinc aliquid humidum erit applicandum. Actiones Vitales, Naturales & Animales bene constant. Ultimorum Medicamentorum effectus est, quod non in pejorem statum delapsus sit æger. Fuit enim timendum admodum,

ne

ne magis truculenter ferviret gangræna . In usu istorum leniter excitantium & putredini resistentium medicamentorum hoc tempore peragenda .

℞. *Gumm. Ammon.* drach. j.

Ase foetid. drath. fs.

Galban. drach. j. fs

Camphor. gr. x.

Castor. gr. v. I

Croci gr. xv.

Terebinth. drach. fs.

M. F. Pil. gr. iij. ut omni trihorio

capiat ij. cum unc. fs. Pot. seq.

℞. *Aq. still. Rosmarin.* unc. x.

Sp. Sa'. Ammoniac. drach. ij.

Syr. Diacod. unc. j. fs.

M.

℞. *Aq. Stillat. Sambuc.* unc. x.

Spir. Matrical. unc. fs.

Sacchar. Saturn. gr. v.

M. pro Lavamento.

Inter medicamenta interna oculis sese offert *Gummi Ammoniacum* quod summum celebratur antisepticum ; nec sua vi antiseptica minus pollet *Galbanum* : addidi & *Camphoræ* paucillum quæ ad eandem quoque Classem pertinet . *Castor* vero pro nervis additur ; quando autem tam parva quantitate præscriptiones Medicorum ingreditur , tum superaddi solet *sal ammoniac.*

Octobris 19.

Tumor lateris sinistri satis adhuc ingens , dextri vero parvus . Semper conqueritur æger de dolore ad partem superiorem . Symptoma hocce vobis ante explicui ab exemplo hominis cui Crus amputatur . Credo quod parum

fit

fit sensus in hacce parte : In sura sinistra stigma parvum cerno quod gangrænam minitatur . Motus nervorum qui sub genua ponuntur parvus admodum adhuc superest , unde apparet quod medicamenta ab illo quodammodo ferri possint . Cæterum alia omnia in hoc misero sunt satis comoda : iners vero pondus crucis supra Calcem facit ut parum separetur Eschara , Eschara vero compressa gangrenescet . Quidnam igitur remedii erit addendum ? Partes debent relevari sicque separatio conciliari & *accidit* . Omne hoc atrox malum pendet a sanguine transire impotente & nervis compressis . Gangræna utcuque nondum ulterius procedit . Fætor & putredo absunt & tantum mors partium venit a compressione , quoad præscripta nil est mutandum .

Octobris 23. Vita hujus miseri jam retrolabitur ; id docet aspectus & corporis habitus . Ad loca gangrænosa major quam antea siccitas . Ægro quoque huic ante duos dies accessit intestinorum resolutio ; nam ut urina olim sic nunc quoque fœces infcio defluunt . Talibus interim usus est remediis fortioribus multo quam ego præscripsisse ausus fuerim . Hæcce huic clam allata sunt uti apud homines hosce consuevit ; ab hisce sumptis aucta est gangræna , deterior Diagnôsis , & pejor multo ipse morbus . Unica jam spes superest in partes a compressione liberatas tenendo , cujus sane modum vix invenire possum . Si hoc efficere possim , spes aliqua adhuc foret : nullus enim fætor sed tantum necrosis apparet . Emplastra præscriberam ex oleo , plumbo &c. ad emolliendum nimirum & separandum ; sed incassum . Omnibus in-

dica-

dicationibus & intentionibus obstat ægri conditio & morbi locus. Præscribam jam aliquid, quod vires refocillet & paulo fortiores reddat.

℞. *Aq. stillat. Mentb.* ℥. j.

℞. *Spir. Vit. Matthiol.* unc. j.

℞. *Tinct. Lign. Sassafras* drach. vj.

℞. *Aq. Cephalic.* unc. j. ℥s.

M. Capiat omni sesquihor. cochleare j.

Octobris 26.

Cernitis qua ratione

(multa licet oblata fuerint) corruptio se manifestet. Ad supremas corporis partes nihil Hydropis apparet. Convulsionibus quoque jam accesserunt, quæ gangrænæ omnino debentur. Gangræna uti scitis est a siccitate sine inflammatione ad margines, sine quoque ulla suppuratione. In tali casu procul habendæ sunt vulgares regulæ ubi emollientia applicantur. Corrumperetur enim Œdema & omnia putrescerent. Partes hæc a putredine arcendæ sunt eo modo qui ex primis indicationibus patebat. Ad lumbos profunde valde se insinuat Eschara nigra & corruptionis manifesta præ se fert vestigia. Hinc contra putredinem adhuc quid addendum foret. Myrrha pulverisata pauca copia cum Basilico mixta, vires antisepticas præbet optimas. Quæritur an scarificandæ sunt partes ad talum & calcem? sed vix ulla ibi est substantia. Si nulla esset gangræna melius foret suppurationem tentare. An circumambiendæ sunt partes Cataplasmate? Cum humoribus ita turgent vasa, metus est ne in suppurationem vergant partes. Tantum curandum est ut Escharæ teneantur quam mollissimæ, & in hoc propositum Unguentum Basilicum, Aureum, vel Populeum addi debet. Ad superiora

magnam videtis esse mutationem, longe enim profundior ivit Eschara ad Vertebrarum etiam interstitia. In tali casu magno cum successu exhibetur Myrrha vel Aloe cum spiritu vini mixta. Videbitis quod balsamica hæcce in forma solida effectus edent longe pulchriores quam soluta, licet bene novi quod alii haud ita sentiant. Pro internis ultimo præscripta repetantur.

Octobris 30. A putrescente Urina (quam inscius reddit & quæ mora acris evaserat) penis inflammatus est: metus est ne gangræna hanc quoque partem occupet. Ultima præscripta pulchrum præstitere effectum: nigredo enim jam abit & humescit Eschara. Alvi fæces nescius adhuc dimittit quando movetur. In calcis vero Eschara siccitas summa apparet; nulla huic inest humiditas, ibidem tamen non pergit gangræna quod medicamentis unice debemus. Sæpe hæctenus repetita amplius non repetam. Indicationes intelligitis, intelligitis quoque remedia. Ab illa una causa (motus nempe muscularis inopia) omnia hæcce mala tam gravia procedunt. Crusta jam profundior significat malum inter ossa insinuatum iri. Hocque provenit a decubitu supra dorsum; ibi enim loci tum fit suffocatio & retunditur introrsum necrosis quod maxime metuendum est.

Diagnosis. Gangræna jam minor est & partes quæ antea siccissimæ erant jam humidi quid ostendunt: Nostis hoc esse bonum signum, manifestat enim quod vita adhuc sit superstes. Olim rugæ & nigredo apparebant tumque antiseptica erant applicata.

Quænam autem est ratio tumoris genitalium?

videtis enim penis & seroti tegumenta valde intumuisse. Membrana nimirum Cellulosa urgetur urinæ acrimonia, venæ quoque comprimuntur; hinc totus penis in tumorem elatus est & urinæ acrimonia inflammatus. In præputio apparet Epiphymosis. Cl. *Ruyfchius* nos docuit in suis præparatis quod si per leve vulnusculum in cute, immittas tubulum & inflas, totus penis scrotumque vento extumescent. Non vero hæc est Epiphyma sed ab acrimonia urinæ Epiphymosis. Partes hæ sunt tenerrimæ & ad crepaturam usque facile distenduntur.

Indicatio ergo est, ut avertatur gangræna: sed quomodo? erosionem impediendo: sed urinæ fluxum impedire nequimus; hoc ergo tantum agendum restat, ut unguento Nutrito & Populeo cum Cerussa pars inungatur, ut locus hisce lenitus ab Urina arceatur, quæ cum oleo se non miscet. Plumbum addidi quia urinæ spicula domat. Non applicanda sunt emplastra quia perspiratio impeditur & suffocaretur pars.

℞ *Unguent. Nutrit.*

Popul. ana unc. j.

Ceruss. Subtiliss. drach. ij.

M. Pro Linimento.

Novembris 2. Eschara in calce manet valde sicca nihil enim ibi loci motus datur. Cætera omnia ut ante se habent. Certus sum si per quadriduum liberum possem tenere hocce corpus ita ut fieret perspiratio, melius se habiturum esse: Hoc unicum jam restat remedium a quo morbi id est gangrænæ vim per aliquid certum tempus retardare possimus.

In iisdem præscriptis tam internis quam externis persistendum est: non enim novi meliora.

Novembris 6. Videtis jam Auditores quantum per paucos hosce dies gangræna grassata sit, ascendit enim ad partes superiores quæ omnes motu carent, ut os, oculi: solum vivunt Cor & pulmo. Hinc colligi incipit in pulmone sanguis quod ad Cor nimirum sinistrum transire nequit. Brevi morietur suffocatus; nam illud paucillum quod restat sanguinis in venis a Corde jam palpitante suppletur.

D E E N T E R O C E L E .

QUod gratissimis honorare me litteris voluisti gaudeo, nec diffiteor suave admodum mihi fuisse testimonium amicitiae repetitum in ultima hac epistola. Quamvis enim satis norim mea merita erga te magni non esse momenti, neque præter summum bene faciendi conatum aliquid habere eximii, tamen gravissimi viri amor tanto oblectamento mihi est ut nollem clarius tibi notam tenuitatem meorum benefactorum, ne honorata carerem benevolentia.

Magno porro cum gaudio intelligo Principem Sabaudam filio nato matrem feliciter factam. Celsissimæ familiaræ cedant omnia ex animi voto, dum secunda tuæ in medicina sapientiae vitam committit & salutem.

Utinam vero faustis æque præfagiis studere posses

M 2

ses

Epistola hæc, & sequentes ad eundem scriptæ sunt Meicum.

fes sanandæ puellæ nobili cujus accurate enarratam misisti historiam! Est quidem catus ille ex his qui fastidiosi plus satis laboris medico, parum tamen læti sufficiant successus. Et certe tanto mihi intellicior exitus prævidetur, quanto magis considero ortum ex nativa laxitate, & biennio jam seniore morbum. Scis enim ipse expertus vix aliquid spei in adultis postquam eo usque jam dilatatus sinus, ut tam profunde dimittat intestina.

Cæterum iis quæ adhibes addendum melius quod sit nihil habere me confiteor. Tentabam olim, non absque consilio diu librato & successu hanc viam.

Mittatur cruor ad ℥ viij. ex brachio. Purgetur tribus sequentibus diebus successivis cum rheo & myrobalanis in hac forma:

℥. Rhei ℥ j. Myrobalani citrini sine nucleis ℥ j; infund. cum aq. spatio noctis; mane ℥ iij. exhibe.

Tum iterum secta vena reddat ℥ vj. sanguinis, & rursus repetantur purgationes ut prius. Denique tertia & ultima vice detrahantur sanguinis ℥ vj. & postremo purgatio ter repetatur tribus diebus.

Toto hoc decursu supinæ locum alcohol fotum pressu bene defendant ab exitu, & a dilatatione. Utatur carne assa, cum pane biscocto & vino rubro austero, a reliquis abstinens.

Ubi his humores evacuati, partesque constrictæ, adhuc per septimanas iv. vel v. situ, pressu, fotu, locum affectum juvet, victum eundem continuet, & vino medicato utatur, quod sic habet.

℥. Cort. radic. cappar. granator. tamarisc. peruvian. a ℥ ij. fol. querc. ℥ ij. fl. granator. ℥ j. cum vini lb iij. coq. S. A. in phial. altiss. vitrea metho-

do nostra spatio xxiii. horarum, sumat quater quotidie divisis rite temporibus $\frac{3}{4}$ i β .

Hæc summa curatio, qua irrita nihil juvet. Neque chirurgicam operationem facile suaserim. Scis ejus incommoda, & interim quod multæ mulieres huic malo obnoxie conjugii labores ferant.

Vale & si quid curatum velis per me, audax impera; nam lætus tibi invigilabo. Lugd. Bat. 2. Novembris 1714.

DE REGIMINE PUERORUM,
lactentium, & nutricum.

QUOD de meis bene sentire, loqui, & scribere dedignatus non fueris, eo dudum me tibi devinctum reddidisti: jam vero tuorum erga me meritorum pretium augere visum mihi est, postquam honorificam non modo memoriam mei testari, sed & donis me honorare voluisti. Pro omnibus his gratias ago, & charam habebo omnem opportunitatem qua aliquid efficere queam tibi gratum quod fiet.

1°. Infanti recens nato soleo dare illico mellis $\mathcal{Z}$ j. in $\mathcal{Z}$ ij. vini albi, prohibere dein spatio vj. horarum ab omni cibo, potuque, ut purgetur ventriculus a materia lenta quæ adesse solet.

2°. Jubeo ut nutrix primis 20. diebus utatur tenuiore victu, & potu dilutiore, nec ubera præbeat nisi trihorio, vel quatrihorio, post cibum, potumque captum, quo omnis cruditas correctæ bene sit. Si vero acidi excedentis manifestissima signa, tum jura carnis dilutiora præbenda curo: si

vero absunt hæc, lac præferendum aliis censeo. Inveni quippe per eventum panem aqua incoctum plus adhuc quam lac acescere.

3°. Cæterum summum remedium quod unquam exploratum habeo, & optimum deprehendi ad cavendos, curandosque morbos pueris proprios, hoc est. ℞. sapon. venet. ℥ij. margarit. ppt. ℥j. lapid. cancr. ℥i℞. syr. de althea ℥℞. aq. stillat. menth. fœnicul. cort. citr. a. ℥iij. ; bibat uncia $\frac{1}{4}$ ter spatio nycthemeri, divisis æqualiter temporibus. Hoc medicamen tam miro successu se commendat ut incurrerem jactantiæ crimen, si ut res habet eloquerer. Ideo etiam soleo illud tegere, ne cogniti abusus contingat vel vilescat dignitas; duo quippe hoc medicus cavere debet.

Et equidem si paucis his jungere velis ea quæ elapso anno coram dixi in collegio, habebis ea quæ ego in his vera novi; puderet enim me si sapienti fastidium crearem inani scripturæ dispendio, & agnovi eas in te sapientiæ medicæ dotes quas non satis suspicerem, si vel verbum supervacaneum adderem.

Unum hoc patiaris, subnectam me omni officio promptum tibi revera esse. Vale. Lugd. Bat. 1714.

D E R E G I M I N E
Lactentium & Nutricum.

GRatissimæ fuerunt mihi litteræ quas xvij. Februarii Viennæ ad me dedisti: namque gaudebam ex iis cognoscere tuam quæ cara mihi habetur, valetudinem, simulque intelligere artis nostræ

stræ qua præstas excellentiam. Quare credas velim semper me & honori deputare, & beneficio, quoties amicis compellationibus me decorare placuerit.

Cernis sponte nihil opis ferri posse contra prolapsum uteri. Id unum auxilii datur, ut sequi velit quod rite proposuisti. Cæterum pertinax hoc malum, maxime ubi juveni acciderit, ut pote ortum ex ingenti partium laxamento. Neque graviditati oberit ipsa ligamenti pressio: nam os matricis semper sursum intra corpus attollitur a conceptu, unde & eo tempore minor erit metus prolapsus. Idcirco crediderim mala quæ metuere videris non exoritura esse gravidæ; imo vero ubi attolletur & in globum expandetur uterus, spero ne pessario quoque opus fore: postquam deinde enixa erit fœtum, tum certe puerperæ necesse erit summa quiete, ut laxatis maxime genitalibus uterus haud excidat.

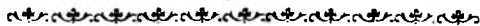
De arte qua tractasti principem sincere dixero nec sapientius agi, nec felicius evenire potuisse, prorsus ut nihil omnino possim scribere, quod aliter ex lege artis actum oportuerat, sive cautelam spectem in eligenda nutrice, sive in ea regenda, sive ad curam infantis animum adverterim. Neque miror principem fœminam commendasse aliena, & insultasse consiliis; nam semper facile est acquiescere consuetudini, durum novis fidere. Ideo magis de triumpho gratulor, quia felici successu comprobasti methodum.

Censeo quoque pergendum in solo usu lactis nutricis, donec dentes anteriores tam in superiore quam inferiore maxilla prodierint, quando panis fermentatus triticeus, cum lacte calido potius con-

tritum, quam diu concoctum, exhiberi potest tuto, aut & idem juri carniū infusus.

Nunquam vidi male cedere infanti si nutricis bene sanæ lacte utitur, licet menstrua patiat, sæpe autem observavi mutationem nutricis plurimum attulisse damni.

Quare consultissime factum a te puto; neque etiam crediderim crustulas, & ulcuscula hinc orta, sed ex virtute virium hac via, ut & per furunculos, se liberantium a lentiore parte lymphæ, quod semper optime cedit, nec remedia arcentia requirit. Etenim nec nocet, & sponte superabitur bene, hoc quidquid mali est. Optandum foret modo ut alacriori exercitio suum exercitaret corpus nutrix, delationem quidem fugiens sed & ignaviam evitans, quæ hebetat; quare putem eam aliquot septimanis ante suscipiendum iter, sensim debere assuescere ferendæ unctioni; quod commode fiet, si quotidie una cum puero principe Carpeno (Carosse) vehitur, per gradus paulatim hoc genus exercitii assuescendo; aliter infueta omnino suspecta; sed hac cautela adhibita, proderit utrique & iter & aer. Toto vero tempore quod itineri dabitur, oportet ut semper antequam rhedam ingrediatur nutrix paulo plus solito bibat, ut & infantulo ante hunc motum conducet semper aliquantulum prius potasse de lacte nutricis. Vale, & optata me porro amicitia honorare pergito. Lugd. Bat. 1715.

DE REGIMINE PUERFERARUM,
 & hysterica affectione succedente.

Quas 28. Julii ex Korteles ad me dedisti, eas accepi demum 14. Augusti. Gratæ fuerunt, quia a te venerunt, & quia referebant Principem puerum prospere valere, qui ut porro artis tuæ beneficio felix adolescat opto!

Historiam mali cum quo conflictatur Princeps domina cum cura expendi, ut & illa omnia quæ illi illustrandæ sollicitè dedisti: unde persuasum habeo mihi eo usque constitisse de hisce rebus, ut de iis utcumque iudicium ferre ausim.

Tempore graviditatis ita curavisti omnia, ut nihil emendatius effici potuisse liberrime profitear.

Utinam vero puerpera iisdem gavisa fuisset consiliis potius quam adversis omnino ipsius salutis auxiliis usa! sane melius ipsi consultum fuisset, neque malis foret obnoxia quibus jam tenetur. Recens enixis sola quies remedio; quo citior eo salubrior; nihil ipsis vigiliis calamitosius his accidit; ut evitentur hæc, illa autem ut concilietur, tota ars occupatur: somnum vero irritamentis arcerè dementia mihi videtur; eaque perniciosissima, & damnanda pariter periculosa exhalatio partium volatilium: quin Hippocrates ipse talia damnat, ut omnino noxia capiti, cujus tamen morbi omnium maxime puerperis metuendi, ut pote fatales aphorismo xxvii. sect. v.

Denique fere exitiale putem ambustæ camphoræ fuliginem acerrimam ingerere miseris his, quibus
 a nul-

a nulla re gravius hocce tempore periculum imminet, quam nimia uteri læsi hæmorrhagia, cui excitandæ nihil est hoc remedio valentius; profus ut mirer unde obtinere potuerit ea opinio in aulis. Sane si ausu maligno obesse mulieribus quis ope summa contenderet, vix posset pejus remedium omnibus hisce excogitare, & crediderim, nisi plane contrariam institisses viam, pessime se habituram fuisse illustrissimam dominam, quam servasti optima profecto medendi ratione. Quod autem ægre tulerint limoniorum succo infuso dilutum potum, ea demum mera inscitia est: quid magis restitit inflammationi? ego sane hordei vel avenæ dilutius decoctum limoniorum succo infuso gratum large propino puerperis quotidie, si calor, sitis, morbus, temperies exigunt, & quidem faustissimo ubique eventu. Ne autem putes forte me hoc in assensum scribere, verius quam ex observatis, inspice quæso scedulam his insertam, ubi cernere est quænam censeat ille, qui omnium mortalium optime de his præcipere potest, mille experimentorum successu instructus Mauriceau, cui nemo hodie par orbi medico innotuit.

Mauriceau lib. 3. chap. 1.

Aussi tôt que la femme est accouchée & delivrée de son arriere-faix, il faut prendre garde &c. liv. 3. ch. 3. vers la fin. L'Accouchée se doit tenir en repos &c. liv. 2. chap. 9. au milieu; on préférera de donner à la femme des bouillons & consommés faits &c.

Sed hæc fors semper eorum qui servilis adulationis pertæsi audent præconceptas opiniones deferere, & candido animo, atque generoso instituto, studere magis salutis humani generis, quam ineptissi-

ptissimis artibus captandæ gratiæ, & lucri inde aucupis. Tu his ne cedas, sed contra ito audentior. Virtus sola sibi pretium; nec curandum quid ignari, sed quid dicet sapientia. Præsens jam Principis Dominiæ malum puto referendum ad affectum uterinum, cui superando aeris usus, motus vectio- nis in rheda, deambulatio, maxime conducent. Vesperi lene pedum balneum quadrante horæ continuatum ex aqua dulci commendandum; tum levis usus pilularum quæ fiunt ex gum. ammoniaci, opopanax, sagapeni, aa ʒj. balsam. peruvian. alb. gr. xvj. castorei gr. ix. quarum gr. iij. sumenda mane, una hora ante ientaculum, iterum una hora ante prandium; denique rursus unica ante cœnam hora. Quibus brevi sanationem spondere ausim. Vale, & si quid fiet quod mea ars potest efficere, rogo indica; efficiam lubens omnia ad quæ valere potero. Lugd. Bat. 17^{1/2} 15.

D E R O B O R A N D I S

*fibris morbo debilitatis, regimine ab-
lactandi, aurium morbis.*

Miratus dudum fueram quidnam causæ esset quod tamdiu nihil quidpiam a te litterarum accepissem, atque sæpenumero sinistri quidne accidisset metuebam. Utinam vero infra metum substitisset tantum, ne primum gratissimæ epistolæ munere intelligerem ea quibuscum confictatus es mala! unum id solamen adfert, quod arte vales amoliri quæ calus infortunii attulit. Gaudeo sapientiam tuam tam feliciter servasse celsissimum Prin-

Principem, ut magis magisque perspiciat tua merita, eademque dignis decorare pergat præmiis! gratulor tibi ipsi incolumi a malo morbo! spero brevi superatum iri eas, quæ forte superstites infestant debilitatum male reliquias! Si quid perspicere valeo, puto hacce rerum facie opportunum tibi fore & salutare, si omni mane antequam læto exires, totum corpus pannis laneis calidis, siccis, supra accentæ mastichæ & olibani fumis rite detentis, perfricandum curaveris: dein horæ spatio, jejuno ventriculo deambules, ad excitationem nativi caloris; tum bibas ℥j. ex vino medicato, quod sit ex libris iv. vini generosissimi infusis tridui spatio calide cum ℥ij. salviæ, ℥j. rad. angelicæ ℥ij. cort. peruviani. Idem assumere si velis hora quinta pomeridiana, post exercitium moderatum unius, alteriusve horulæ, brevi vires instauratas habiturum confido. Certe ardentibus votis apprecor.

Equidem lætor impense de valetudine Principis pueri. Probo consilium de continuando nutricis lacte usque in adventum Maii sequentis. Tunc optimum erit, si jam incæperis pro prandio exhibere quidquid ex hordeo, oriza, milio, avena, paratur cum aqua, lacte, vel jure carnis vitulinæ, ovillæ, bubulæ, gallinacæ, similibus; & maxime observavi semper prodesse panem biscoctum recentissimum, tenerumque, qualem hic Lugduni te observasse crediderim. Vesperi offerri poterit jus dilutum carniū cum pauxillo panis biscocti macerati, aut aliquid quod ex lacte fit, non nimis crassum. Cum interim aliquid dari oporteat puerulis medio tempore, amygdalæ dulces profunt,
aut

aut & pistachiæ; tum & illa quæ ex pane biscocto fiunt, lagana vel scriblitæ; atque hæc quidem optima habeo, ut utatur mense Januario & Februario. Deinde autem Martio atque Aprili, in prandio offerre fas erit omnia quæ modo commendavi, sed pro mensa secunda offerre carnes recentes assas, minutim incisas, pani biscocto intermixto sicco, ex vitulis, hædis, agnis, ovibus, columbis, gallinis, gallis indis, phasianis & similibus; quæ cum sale pauco & pane biscocto semper danda, ut ita cogatur manducare ob siccitatem duriusculi biscocti, nec deglutire queat offas integras, unde tot sæpe mala. Cœna tum rursum esto ut ante. Ubi hoc victu utitur, sæpe dandum aliquid de cerevisia, aut illo potu quo deinde usus erit, parva copia, ut assuescat sensim.

Sic agendum mente etiam Majo, nisi ut tunc in initio noctu incipiat raro lacte nutricis uti, nec nisi urgente necessitate clamoris interdium arcendus ab ipsa. Ut autem lac nutricis interim non corrumpatur, quærendus alius infans, qui tamdiu die sugat. Deinde victus idem conducit, qui ultimis hisce mensibus præscriptus erat, lento gradu procedendo ad plenioram diætam. Cerevisia clara defœcatione, nec tamen adhuc acris, optima erit.

Tristissimum Cæsareæ familiæ fatum acerbe doleo. Suppleat jacturam Deus in quietem Europæ! cernis autem quam perfunctorie, ne acrius dixerim, agantur res Principum, & longe feliciter tractari plerumque quorum conditio extra magna præmia locatur, & infra invidiam. Utinam exemplum cœpissent ex te quid prodesset! sed ita semper aulica se habebunt negotia. *Tu ne cede malis, sed*

contra audentior ito, quo tua te fortuna vocat. Posses enim autoritate Principis Eugenii uti ad cavenda tam infauſta orbi damna, melioraque ipse consilia ſuppeditando prodeſſe.

Principi matri exhibe quæſo omni mane, jejunio ventriculo, grana quinque lectiſſimi corticis peruv. ex pauxillo vini Hungarici; veſperi hora quinta guttas xx. ex miſtura tincturæ caſtorei & ſuccini, idque continua menſis ſpatio: forte ſedabitur morbus; nam eſt ſummum ſere in eo remedium, quod experiundo didici.

Si maſtiches, olibani, ſuccini, a ℥ iiii. 24. horis digeruntur in phiala valde alta vitrea hermetica, cum duodecuplo omnium alcoholis vini arte chymica parati, tum habetur liquor amiciffimus membranæ, nervis, tendinibus, qui exceptus parce lana, atque auri immiſſus non nimis profunde, halitu benigno fibras roborat. Tuto poterit periculum fieri an effectum Principi optatum præſtare queat: Voveo!

Nihil ego hætenus edidi in publicum præter ea quæ vidisti, & nimis laudas; neque ſane ea ipſa emittendi audacia me tentaret unquam, niſi muneris publici coegiffet ratio. Dicam ſincerus sæpe tamen me pœnituiſſe temeritatis. Viri boni eſt animo circumſpectiſſime uti ad omnia, antequam audeat vel minimum quid pro explorato extendere. Biennium eſt a quo maſtratum obivi rectoratus academici; lex tum exigit ſermonem publicum; egi de certo in phyſicis acquirendo, nec auſus fui exemplar tibi mittere per tabellarium, quia tanta mercede rem redimi non placituram verbar. Vale. Lugd. Bat. 1716.

DE DYSENTERIA CASTRENSI.

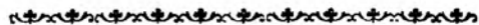
Simul ac intellexi quis fatalis morbi genius, tum me dedi qui reperirem viam qua iretur in sanationem mali.

Sedulæ meditationis effectum in chartula mitto; tu pro sapientia qua excellis in arte, expende si quid boni habeat, plenoque pro arbitrio muta. Ego non potui meliora excogitare, & convenientiora castrensi medicinæ.

Si non a scientia placuero, certo laudabor ab obsequioso conatu, qui, ut parerem jussis Serenissimi Principis, famam meam periclitari volui lubens in re tanti momenti.

Ipse male habeo a morbo pulmonis, qui motum molienti spiritum præfocat. Utor omnibus, proficio parum: forte verni favonii tepor boni quid inspirabit, sed dabit semper Deus, quod unice mortalibus bonum; illi sit gloria, amor, & obedientia nobis.

Vide Epist. Boerhaavii in litteris consultatoriis Boerhaavii per Hallerum editis, quæ profunt ad calcem tractatus Boerhaavii *De Oculorum morbis*, Parisiis anno 1748. editi.

D E D Y S E N T E R I A
*Castrensi hungarica, febreque Castrensi
 hungarica.*

IN cognoscendis, curandisque morbis castrensis, aut endemicis, puto acridiligentia opus, tum quia difficulter detegitur horum natura, tum etiam quia semel, ea revelata, omnium est eadem tractatio. Invenitur horum causa in accurata excussione egestorum, ingestorum, retentorum & excretorum, & applicatorum. Maxime autem oportet contemplari aerem, aquam, loci indolem, quæ cuncta adeo absolute tractata puto in libello meo de inveniendis causis & ingenio morborum, ut sane nihil super addere queam, nisi labore supervacaneo abuti vellem. Ideo magis accedo ad Dysenteriam. Quænam hujus sit in Hungaria causa præfens vellem indagare hoc ordine.

1°. An in potu communi lateret salinus, vitriolicus, arsenicalis, antimonialis, putridus, vel similis aliquis stimulus. Plerumque talis reperitur. Frustra tum quæritur remedium. Oportet vitare, vel emendare; si neutrum datur, certa strages.

2°. Forte in pane tanta insectorum copia, ut pendeat hinc causa morbi, aut in fracedine semicorrupti & suffocati frumenti: id nostris quoque contigisse novi.

3°. Nunc & usus crudorum fructuum, cum aquæ potu eo fecerit.

Si mali origo deprehenditur in hisce hæerere, evidenter apparet quid sit agendum ut sanetur morbus,

bus, tumque tota res nihil habet difficultatis, cum communi methodo tractari postulet. Si autem in iis reperiri nequit, sed latet penitus, ut sæpe fieri notum est, tum mihi videntur duo superesse, quorum consideratio multum lucis methodo invenienda affundit; scilicet spectandus primo stimulus excretionem pariens; deinde vero virium ingens jactura, non adeo pendens a copia materiae ejectæ quam a vi quædam agente in spiritus ipsos venenata: & sane a postrema hac causa mori visi sunt fere omnes quos ego mortem obire vidi ex dysenteria. Cognoscitur autem maligna hæc indoles ex deliquio virium subitaneo, doloris atrocitate, ingenti tenesmo, pulsu tenui & admodum vacillante, pallore faciei, nausea, fastidio ab omni cibo, siti inexplebili. Simul ac talia apparent, in initio statim hæc methodus semper meis respondit votis.

I. Accipio radicis ipecacuanhæ in pulverem contusæ drachm. j ß. illi affundo vini uncias ij. stent in infusione fervida, absque ebullitione, spatio ij. horarum; tum liquorem per pannum trajectum uno bibat haustu, expectet primum vomitum; eo peracto, bibat uncias viij. mullæ; ubi evomuit, bibat iterum tantundem; hoc agat post singulos vomitus, donec ultima mulla retineatur; tum quiescat: semper fere simul deponet alvum. Postquam quievit post ultimum vomitum per horam, sumat hoc cardiacum.

Accipe frustum panis tosti utrimque; id utrimque bene frica cum nucis myristicæ fissæ superficie; tum illi superfunde vini frigidi uncias iv, pauxillum cinamomi contusi, & sacchari. Vesper-

ri exhibe hujus opii, quo nullum præstantissimum est, granum unum cum semisse in pilulam redactum: omni preparatio illud debilitat. Mane rursum vomat, tostum edat, opium vesperi sumat, ut primo die. Dein quarto, quinto, sexto, septimo, octavo, nono, sumat mane & vesperi, granum unum opii. Vix peribit ullus ex ægris. Toto hoc tempore potum concedo liberalem; quem negant fere ægrotis alii, sed cum maximo detrimento. Sed do lac cum duabus partibus aquæ hordei calidæ, aut decoctum hordei cum pauxillo vini & cinnamomi, & pane tosto macerato.

Ægrotanti interea lac, puls avenacea, hordeacea, oriza, milium, hordeum, avena, & inde parata edulia, conceduntur: licet enim in hac methodo dare quæ vetantur in aliis. Cernis: ita excutitur contagium susceptum, antequam infecerit sanguinem. Interim spiritus instaurantur cardiacis, potu, opio, quod forte summum in his nomen meretur super omnia reliqua.

Si autem malum jam durasset per aliquos dies, antequam bona medicina paretur, & vires jam essent maxime prolapsæ, tunc non auderem viam hanc insistere, sed illico curarem injiciendum hoc clyσμα, quod fit ex terebinthinæ venetæ drach. ij. vitell. ovi n^o. j. subactis admisceatur theriacæ Andromachi unc. ℥. lactis recentis, in quo ferrum candens aliquoties extinctum, ℥ viij. Id repetendum curarem omni spatio xxiv. horarum, usque in vicem quintam. Interim sumat omni hora unciam unam de sequenti potu, qui fit ex vini maturi dulcioris ℥ ℥. aquæ decocti hordei ℥ j. ℥. cinnamomi unc. ℥. sacchari drach. vj. Mane autem
& ves-

& vesperi deglutiat opii semigranum . Victus ut in præcedenti .

Neque hæcce methodus elusit vota unquam , ita ut fere secure illi possimus confidere . Tamen omnino fatendum ingenuo est homini multa deprehendi corpora adeo tenuis fabricæ ut ferre nequaquam possint geminatos vomendi impetus ; tum tamen æque certo , atque tuto curari possunt , sed via leniori hacce .

Simul ac dysenteria incipiens primis se signis manifestat , illico bibat æger hunc haustum : sume hujus rhabarbari in tenuissimas lamellas tum demum scissi scrup. iv. vel v. in mortario vitreo conterantur cum aquæ communis , sensim affundendæ inter terendum , unciis duabus , ut fiat pulcicula æquabilis , cui dein affunde aquæ stillatitiæ cinnamomi uncix semissem . Vesperi ejusdem diei deglutiat granum unum , vel alterum , opii hujus . Id continuetur usque in quartam quintamve vicem , erit sanus . Atque & in hac via curandi victus refocillans idem prior confert . Ausim asserere , omnis dysenteria sanabilis , quæ necdum scilicet gangrænam peperit , his tolletur .

Verum sæpe accidit omnem ventriculi , hepatis , pancreatis , intestinorum , fabricam adeo debilitari , laxarique , ut humores huc ruentes effluant , vires labantur , subito moriantur . Cito hic , certoque opus remedio . Ergo illico tum detur theriaca ad drach. ij. cum vini calidi unciis vj. Superbibat decocti panis cum vino & cinnamomo parati calidissimi , uncias xij : sudet leviter , simul applica epigastrio theriacam ad alutam extensam . Injice clysmata ex aqua ferrata fabrorum , vel la-

Æte ferrato , cui adde cortic. granator. vel folior. quercus unc. ij. theriacæ drach. ij. ebulliant parum ; dein utere pro clysmate : certo juvat : repeti debet omni mane per tres , quatuorve dies successivos . Hæc sunt primaria quæ de dysenteria didici reipsa . Interea nosti si inflammationis summæ , suppurationis , gangrænæ topicæ , signa docuerint præsentiam horum malorum , variandam etiam esse remediorum , methodique naturam . Sed hæc tum communia requirunt aliis similibus morbis auxilia .

Supereſt jam ut votistuis morem gerens pauca etiam commententer de natura , & sanatione febris Castrensis Hungaricæ . Eam nunquam exploravi . Tu expertus longe firmiora experiendo scies , quam ignarus ego conjectando invenire possim .

Observat Hippocrates , & post cum omnes , in omni febre epidemica & endemica , conciliari humoribus contagium aliquod pariens febrim . Verum illud duplici fit modo semper ; primo enim aliquando excitatur a peregrino hoc stimulo sanguinis sani violentior circuitus . Tunc est calor ingens manifestus toto corpore , respiratio fortis , denta , anhelosa , pulsus celer , fortis , magnus , expansus ; urina rubra valde ; sitis , siccitas , anxietas , delirium ; inquietudo ingens . Febris hæc , his signis cognita , requirit venæ sectionem , dilutionem , nitrosa , oxymel , pediluvia , balnea vaporis , erectum corporis habitum , clysmata nitrosa , diluentia , diætam tenuem ex hordei pulticula &c. potum aquosum , acidulum : ita facile sanatur naturæ , artisque auxilio . Sed vero aliud est genus hujusmodi epidemicæ febris , longe pejus atque

que lethalius, quod vix centesimo observatur medico. In ea quidem febricula est vires illico prosterbens, absque apparentibus malis signis; calor longe mitior, sæpe vix percipiendus, cum frigore sæpe extremorum; respiratio impedita, angusta, anxia; pulsus celerrimus, debilis, vix percipiendus, tenuis, maxime inæqualis, sæpe quasi evanescens; urina non rubra, sed plerumque lactea, turbida, absque sedimento, aut varia penitus; sitis sæpe minor; siccitas oris, linguæ, faucium; inquietudo, deliria levia, anxietates leviores. Febris hæc sola sæpe virium jactura se prodat, adeo latere solet & fallere: quam interim longe sit priori periculosior, tam ex sua natura, quam ex mala ejusdem tractatione, adeo ut ipse Princeps in his aliquid sacri vel divini agnoverit. Simul ac febris hæc deprehenditur adeste, surgat æger illico de lecto; sedeat in sedili; moderatissimo modo fruatur calore; abstineat ab æstu; capiti, manibus, epigastrio, applicentur fomenta ex aqua & aceti aa p. æ. pedibus & nuchæ noctes diesque applicentur epispastica ex fermento acri panis cum sale & aceto subacto, bibat decoctum hordei, cum succo citrei, aurantii, cum rob ribesiorum, cerasorum nigrorum, sambuci, & similibus larga copia. Ubi largo talium usu permaduit, si sponte sudat, continetur ille lenissime sine ulla violentia, sed quam mitissime. Cibus esto ex panada cum vino pauxillo & similibus. Medicamenta tum dentur omnia quæ putredinem arcent, humorumque nimiam dissolutionem prohibent; qualia hæc, & similia.

ʒʒ. fol. rutæ, scordii ana m. ij. cortic. citrei
N 3 flav.

flav. unc. ij. suc. citrei recens pressi unc. iij. aut
 ejus defectu aceti vini acris unc. jß. aq. com.
 ℥. iv. tunc liquori per pannum depurato admisce
 rob sambuci unc. iv. aq. stillatit. cinnamomi unc. j.
 bibat de hoc liquore æger unc. j. omni hora de
 die & noctu, nisi somnus impediverit.

En tibi, chare & clare vir, hæc sunt illa com-
 pendio quæ simplicia quidem, sed tamen princi-
 palia habeo arcana in tenui arte, quam diligenti
 sollicitudine quæsi. Liceat autem mihi candide
 eloqui: hæc distinctio febris in has binas diversas
 classes, harum per signa prudens cognitio, atque
 diversa pene curatio; est fere præcipuum quod di-
 didi; nec temere crediderim aliud esse quod ma-
 gis prodest medicis, ægrisque. Vale! excusa, quod
 ocius non responderim. Sane meditatio tempus
 requirit, & rei seria conscriptio.

Hodie itinere terrestri per Naubergam Viennam
 misi rad. ipecac. ℥ v. quinquinæ ℥ xij. rhei ℥ v.
 opii ℥ iv. Lugd. Bat. 17 $\frac{2}{4}$ 17.

DE HIPPOCRATIS

*libro de aere, aquis, & locis, & præ-
 cipitantibus chymicis.*

Benevolentia tua & amicitia excessus supra mo-
 dum erga me est, mea vero in te merita
 vel nulla, vel minimi sane momenti habentur:
 quare erubesco quoties tot me encomiis obruis,
 quorum certissime nulla in me ullo in modo repe-
 ritur causa. Itaque ignosce deprecanti. Oro ne
 aliam

aliam in animo meo dotem agnoscas, quam candidum tibi serviendi animum.

Si cum vera ratione in castra mutatione varia proficere in animo est, quæso lege cum attentione aureum libellum Hippocratis de aere, aquis, & locis: nec enim habet similem, sed vix est qui nobile opus legere, aut intelligere conatur.

Aquæ hærentia metalla instillatione olei tartari præcipitantur, arsenicum minus, & tamen teterimum est. Eodem oleo tartari patet sal acidus latens. Sulphurea & arsenicalia in aquis latentia instillato vitrioli oleo fere lætescunt, fœtentque; si vero admiscentur alcalia, flavescunt ferme aut rubent.

Si Principi Eugenio aliquid offerre velis, poteris me monere; curabo habeat, si explicat animi sententiam tibi; sed quæso ne significes illi a me venire: nil plus fugio quam Principibus innotescere.

Confusus amicitiaæ tuæ adeo hanc a te sperare licet gratiam, cæterum nihil meritum nullis beneficiis oneres oro, nisi solummodo constanti amicitiaæ dono, atque mandatis eorum quæ opera mea hic præstita voles. Vale Lugd. Bat. 1717.

DE INTESTINO CÆCO

materia duriore obfesso.

Fonticulus Sturmii impletur aqua; imponitur tum suo catino, salit; simulac digito obturas canalem medium nil exit: eo rursus laxato, salit, sicque pro libito, ut monstretur pressio aeris gravis æque sursum quam deorsum. Ponticulum

vitreum mittam, simul ac instrumenta parata erunt, quod brevi fiet. Scribam Londinum pro microscopio, ut impetrem quod petis.

Summa quidem mentis applicatione perpendi mecum historiam Principis Dominæ, neque tamen aliud quid causæ deprehendo, nisi dilarati intestini cæci cavitatem obsessam duriore materia, tempore graviditatis impacta, collectaque, atque diu difficulter resolvenda; nisi forte & ovarii dextræ scirrhusa quædam adfuerit labes. Sane incisorum cadaverum contemplatio sæpe hujusmodi causas spectandas exhibuit postquam malis similibus obnoxie dudum ægræ languerant. Solent interim hysterici affectus morbo huic comites semet dare, undique mœstitiâ conciliare animo, quæ pejora cuncta efficit. Mihi quidem videtur optimum fore, si mane & vesperi locus bene ungeretur, perfricareturque hoc unguento.

℞. Ung. martiat. nervini ana ℥ ij. ol. stil. lign. rhod. ℥ j.

Atque bibat omni bihorio diei unum cochleare hujus mixturæ.

℞. Sal. vol. ol. nostræ descript. in colleg. chemico ℥ j. sp. cochlear. ℥ j β.

tinctur. myrrhæ.	}	nostræ descriptio- tionis.	℥ j β.
fuccini castorei			℥ j β. ℥ v.

Syr. arthemif. Fernelii

℥. Rad. aperient.

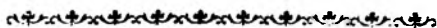
ana ℥ ij.

aq. stil. lavendulæ, majoranæ, melissæ, salviæ,

ana ℥ vj.

Hæc continentur spatio mensis, dein eventus do-

docebit quid agendum porro sit. Vale Lugd. Bat.
17 $\frac{2}{3}$ 18.

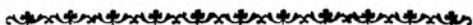
D E O P I I U S U
in hystericis affectibus.

GAudeo Principem se dedisse experimentis videndis; id enim recte valere eum me docet, sed quæso ne ita irascaris aliis ut mihi auferas voluptatem tibi inserviendi tuisque. Vilella Amstelodami vivit sua forte contentus, seque sustinet faciendo medicinam. Credo eum emeritum, si eruditio & virtus ejus innotescant.

Opium videtur virtute sua omnino singulari semper pacare motum spirituum animalium; somnum, ebrietatem, apoplexiam, facere nimia copia, sed communi aliis vi. Apparet medicamen calidissimum omnium. Unde duplici hac vi, propria scilicet in spiritus, & calida communi, in omnia agit. Forte licet inde conjicere opium nocere ubi morbi habent spiritus animales debiles, turbatosque a defectu, ut in nonnullis tenerrimis hystericis; nec enim in cunctis te id observasse putem. Hæc sane ego soleo distinguere in eo adhibendo, nec video nocere si parca repetita porrigitur dosi ex gr.

℞. Succi limoniorum recens pressi ℥ ℞. opii purissimi gr. ij. in mortario vitreo accuratissime contritis simul admisce aq. still. cinnam. ℥vj. aq. stil. cort. citrei ℥j ℥. aq. still. melissæ ℥ij. syrup. viol. ℥vj. tinct. succin. ℥ij. m. bibat ℥ ℞. omni quadrante horæ, donec sedentur paroxysmi. Vale! Lugd. Bat. 17 $\frac{1}{2}$ 20.

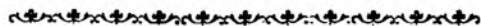

DE CONVALESCENTIS
Regimine.

GRatulor tibi de recepta valetudine, quam firmet prorogetque Deus! tu fuge nimis acrem mentis exercitationem, corporisque motui potius indulge, ne recrudescat malum. Corporis interim fricatio frequens proderit, viniq̄ue temperatus usus & equitatio.

Microscopium mitto. Medicos te prosequi non miror; suadet ambitio, & avaritia, cogit vero desperatio, cum diffidant propriæ arti, nec temere velint possint-ve senes meliora discere: sentire cum bonis, cum multis loqui, sapientis est; fac & tace, faustissima quæque tibi familiæque apprecor tuæ. Vale Lugd. Bat. 17²³/₃ 20.

DE MUSCULI STERNO-MASTOIDÆI
dextri strictura.

CUriose expendi indolem descripti morbi, atque consilia data, & remedia illi curando; inde in ea quam enarro sum sententia. Videtur causa mali hæere in ipso cerebro, ut pote primo ortum ibi, atque directa modo oculorum acie in contemplationem in tantam corporum se manifestans, inde tantum natis in initio spasmis, inde continuatis tantum; accedit & capite deprehensus subinde hærens dolor.

Erit eo difficilior sanatio, quo credibilior hæc de loco

loco affecto sententia , maxime quia auxilia tam bona , adeo valida rite applicata eludantur ab invalescente vi insurgentis contra hæc morbi : nec meliora video . Maxime metuendus viderur progressus mali ituri in violentos inde successurus spasmos , nec est absque exemplis ita quod sentiam . Neque multum habeo quod proponam porro agendum , optima cum jam adhibita sint , neque vel ipsa argenti vivi virtus profuerit , licet humores dissolveret penitus usque in ipsam corporis emaciationem .

Tentari posset delapsus aquæ calidæ in nudum caput mane & vesperi instituendus , ad dimidiati quadrantis horæ spatium quotidie per spatium sex septimanarum , cum frictionibus dein moderatis post singulas embrochas adhibitis interim toto hoc decursu . Suaderem locum dexteri musculi sternomastoidæi mane & vesperi inungendum diu unguento althææ composito , ut sensim inde laxior cedat ; totam autem plagam colli quam sinister mastoidæus occupat , eodem tempore fortiter perfricandam curarem pannis calidis , siccis , supra vaporem accensi succini detentis , hocque fumo penetratis , ut ejus robur invalescens parem faceret æquilibrio cum antagonista obstinendo .

Lugd. Bat. 3. Aprilis 1722.

DE ÆTHIOPE FOSSILI

ACceptas meas placuisse gaudeo , spero inventurum te in medicamentis præscriptis quod salutare ægris , tibi utile sit , & honorificum . Æthiops

thiops fossilis, quem laudat *Herris*, tutum satis remedium, nunquam intrans in sanguinem, sed ventriculi regionem & intestina transeuns: repurgat maxime a lumbricis, quibus infestum venenum habetur. Ptyalimum non ciet: quoniam inertis sua crassitie minutissimos vasorum lacteorum & mesentericorum osculorum & meatus præterlabens, humores non adit: sæpe expertus loquor: verbo dixerim, crudior est cinnabaris.

Pro amicitiae & benevolentiae liberalissimis, & geminatis semper muneribus, gratias ago quam maximas. Vale Lugd. Bat. 1722.

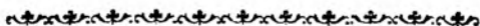
DE RADICE GINSENG,
 ☉ *lumbagine rheumatica.*

IN tota Batavia unus modo Aromatopola habet radicem veram ninzin, sed sceleratus ille lucripeta noluit dare semiunciam hanc, nisi solutis illi primo 27. florenis; sic divites dimittuntur inanes. Sane ego non æstimo plus quam fœniculi dulcis radículas, quibus hæ conveniunt.

Fossilia quæ mihi misisti, suo tempore optime accepi, nec læsa, sed non potui videre; nam visum est Deo me jam spatio quatuor mensium læto affigere, ut necdum vel erectus sedere potuerim, quamvis lente convalescam. Morbus est, quem inter Autores unus Sydenhamus descripsit titulo lumbagine rheumaticæ; nec valere tentata plurima remedia nec methodi.

Maximas ago gratias pro munificentia qua meditas. Felicior fuisti, qui similem morbum tam

cito superasti . Usum purgantis omni mense non improbo , si modo paregoricum vesperi sumpturis quantum videlicet Sydenhamus in editis suis ultimis . Vale ! Lugd. ex lecto meo 17 $\frac{1}{2}$ 22.

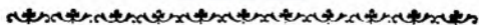
DE LUMBAGINE

rheumatica.

TUas equidem tempestive litteras acceperam , quas jam 19. Novembris elapsi anni ad me dedisti . Debueram responsum , fateor ; peccavi , ignoscas occupato huic homini ; parabam responsum , differre coegit dolor ; dein vero moies negotiorum me tantum non oppressit vix respirantem a languore . Pudet me quod nullam adferre possim causam ut excusatum me habeas . Tu , mi care amice , condona hunc errorem amico tuo , & illo utere porro ut qui sincere testari queat nihil magis studere quam ut tibi gratum quod sit præstare possit ; neque enim inter homines alium magis quam te amo , quia nullum novi cujus amicitiaë plura debeam .

A morbo meo fere convalui , officia mea tam publica quam privata ab ineunte anno huc usque expedite satis curavi ; sed nimium quam par est distrahor . Superest dolor semper in regione lumborum . Hunc expugnare conor largo & quotidiano usu succi pressi de beccabunga , cochlearia , fumaria , nasturtio aquatico , & taraxaco . Juvat satis hætenus . Paralysis & atrophia jam superatae sunt ; reditura nuper minabatur dolor , sed cessit illico liberali usui trifolii aquatici .

Fidelis mihi consultor Sydenhamus; ferme unus bene scripsit de hoc malo substituto rheumatismi. Methodum & remedia quibus te aliosque felici sanasti sapientia omnino laudo, ipseque vidi optima: utinam fas mihi esset consilia sequi quæ vera offers! utinam caretur tranquilla sequi ruris silentia procul a negotiis, atque uni Deo amando atque adorando devotam occupare mentem! sed votis facta obstant, & opinio ægrotantium, & discipulorum, me ubique prosequitur vel fugientem. Bis enim ex patria jam excessi per mensem æstivis feriis, ut sciret me nolle magis medicinæ faciendæ operam dare; sed redux aucta vidi omnia: nec peregrinanti alloquia effugisse datum est. Considera, quæso, quantum torqueor. Vale vir integerrime, atque amicissimum, & me tuo utere: Lugd. Batav. 1723.

DE ACINELLÆ USU.

ACcepi jam ex ipsis Indiis acinellam veram, quam simul mitti ad te curabo; est optima; curavi ut legeretur in insula Ceylon ipsa. Non potui nisi intra biennium tuis votis facere satis: tantum faciendum est itineris. Pretio venditur hic carissimo; sed ab ipso governatore accepi: tu utere ut summo lithonriptico, in Asia celebrato, approbato in Europa. Drachmam infundunt cum bullientis aquæ ζ iij. ut the paratur. Bibitur infusi dimidium mane, vacuo ventriculo, altera pars hauritur vesperi una ante cœnam hora: id semel in septimanam factum, mira ad calculum efficere ajunt.

Fac

Fac periculum : placebit vestris . Lugd. Bat. 17²³/₇ 23.

Sanus vigeo , decurro iterum totos dies , contemplandis & quærendis plantis intentus . Usus sum ingenti copia mellis , atque succis recens pressis ex beccabunga , fumaria , nasturtio aquatico , & taraxaco , ad aliquot uncias quotidie haustis : id egi trium mensium porrecto spatio . In infuso trifolii aquatici utor .

D E P O D A G R A ,
*Melancholia , Rheumatismo , Pletho-
 ra , Variolis curandis .*

NImis , o amice , laudibus me effers ! pulchre scio quam parum valeam . Certus sum nullius beneficii debitorem te mihi vivere , me vero tibi obstrictum , ob tot accepta amicitiae , imo vero & liberalitatis , munera ; pro quibus , ut gratias ago maximas , ita quoque quoties poterò , curabo semper sedulo .

Ægerrime doleo sortem tuam ! specto plethoram diathesim melancholicam , podagram , rheumatismum ! malorum catervam uno tamen credo fonte profilire , plethora . Hanc augebis missione sanguinis , atque induces tandem corporis cachexiam . Serio igitur cogitandum de efficaci , neque tamen ita perturbante , remedio ; fac periculum .

24. Rad. rec. gramin. ℥j. bardanæ unc. iv. stipit. dulcimar. unc. vj. minutim , scissas , tulas , decoque spatio unius horæ , vase clauso , in vesica scil. distillatoria ; dein has radices contunde , succum exprime , aquam quæ inter decoquendum
 ascen-

ascenderat per serpentem, reafunde succo, & decocto tantum aquæ adhibe ut habeas jam decocti lb̄ vj. has quiete sola sæcibus sponte subsidentibus depura. Serva loco frigido vasis lapideis.

24. Crystallor. tart. Rhenani candidissimi unciam integram, contere in pollinem tenuem. Divide in v. doses æquales. Tum singulo trimestri spatio ita age per quinque dies successivos. Mane hora 6. sume unam dosim tart. superbibe uncias iv. decocti tepidi. Idem repete hora 7. 8. 9. 10. ut sic uno mane unciam tart. absumas cum unciis xx. decocti. Purgabit, non turbabit; diathesin phlogisticam sedabit; aperiet viscera; avertet a cerebro; macilentiaë quid conciliabit corpori; faciet ne misso sanguine sit opus. Semel in mense balneo utere tepido aquæ dulcis, frictione spinæ dorsalis & pedum utere perquam frequentissime. Talibus ita convalui, ut liber ambulem per defruta, ad quærendas herbas, plures sane per horas, quamvis 54. jam annos natus, & multis utique laboribus fractus sim. Utinam & tibi prosit! me spes alit.

Haud temere credideris qua ego ægrimonia viderim te, hominem liberum, & tuæ spontis, alieno iterum arbitrio te commisisse, aulam qui spectasti, atque aulicos Principes qui novisti horumve imperia. Mihi ne quid contingeret tale, in extremum fugerem Getuliæ angulum. Sed reducere nequit supra potentis limen semel qui posuit pedem: sic cecinit Euripides. Sic repetit Ptolemæi innans liburnicam Pompeius. Tu ergo jam Salomonis monita sequere. Gratia Principis servitus æterna, ira ejus rugitus leonis est. Cæterum vix a risu tempero dum sollicitum video aulicum de

integritate mentis, & animi religione. Vah! exeat aula qui vult esse pius. Interim, ut fas, serio omnem rem expendi qua possum animi acerrima applicatione, liberosque sensus sermone simplici effero.

Temperatio corporis videtur valde mobile habere nervorum systema & cerebri, tum & humores laxos quidem, acres tamen & facile degeneraturos in alcalescens, & oleosum putridum. Unde liberaliorem pinguis medullæ usum coercendum puto, carniisque minus pinguium usum substituendum. Potus aquæ & frequentior panis usus conducere videntur in morbis enarratis, maxime quidem illo penultimo, aliquid anomali apparet, quod suspiciosi quid inferat.

Tutus tenui capitur de mensa cibus, bibitur ex auro venenum! porro acta vita mihi satis placet ad salutis conservationem, excepto pinguiorum usu nimio, nec in hac ætate violenta nimis corporis exercitia laudem, dum interim moderata eadem quam maxime necessaria existimem.

In dirigenda cura variolarum longe plus scrupuli hæret, quia morbus hoc titulo intellectus tam mire varius est, ut in aliis quidem casibus longe alia curatio requiratur. Et in ea quidem re curate cognoscenda unus sane Sydenhamus sufficit, cura, fide, & sapientia, ad hoc negotium primus; cui addere boni quid non valeo, si ex ingenio mali, & mature modo curandæ variolæ essent semper. Tu vero memor es mei narrantis sæpe in hoc mali genere cogitandum superesse de inerti reddendo stimulo contagioso suscepto, antequam inflammationes, suppurationes; gangrænas, vasculo-

tum in visceribus erosiones, & alia patruerit. Verum si vel verbum de hac re feceris, exploderis, solus eris; vel si efficis ut consilium valeat, tamen insidiosissimi mali hic semper fere eventus tibi uni imputabitur. Quid ergo? si in propria occuparer familia, sic agerem.

1°. Si nunquam laborasset variolis, semper suspicarer has, simul ac illius febriculæ invadentis signa appaterent, maxime si illæ tunc dominarentur.

2°. Ubi vero jam sic intento mihi signa apparent harum, illico conarer incipiens contagium, aut jam inceptum, enervare, & in loca minus periculosa pedes, crura, femora, a partibus nobilibus, capite, faucibus, thorace, visceribus, & abdomine, avertere.

3°. Itaque moderate tantum vestitum quotidie, in cubiculo satis spatioso, modice tantum calido, toto die in sella, ad mensam levi quondam lusu, aut inspectu tabularum pictarum oblectarem, ad fallendum tempus, nec concederem decubitum ante sextam vespertinam; nisi gravia mala cogent subinde in lecticam parum decumberet: noctu dormiens modice solum tectus jaceret.

4°. Mane hora septima ad octavam balneum aquæ dulcis cum aliqua copia lactis dulcis & pauco cum nitro adhiberem, idem horæ spatio repetiturus. A quinta vespertina in sextam a balneo molliter crura fricentur & pedes pannis e lana confectis; tuncque semper applicentur pedibus emplastra ex cerato stomachico Galeni, & emplastro de meliloto, quæ semper deinde noctesque adhærescant, solo tempore balnei auferenda.

5°. Potus largus tepidus esto ex decocto levi avenæ cum aqua parato, ejus demum partibus quatuor una lactis bubuli recentis non cocti tempore usus admisceatur; quo plus inde biberit tanto rectius.

6°. Cibis quater quotidie, sexta quaque hora dandus, hic unus esto. Avenæ a cortice repurgatæ una uncia incoquatur ℞. aquæ puræ tribus ad consumptionem dimidii, tum liquoris per setaceum trajecti unciis quatuor admisce succi limonii recentis uncia semissim, syrupi violarum uncia semissim, panis lenissime tolli unciam unam, vini rhe-nani unc. ℞.

7°. Bibat omni hora diei, si non dormit, unciam unam calidam hujus decocti.

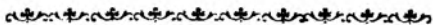
℞. Herbae scabiosæ recentis, morsus diaboli, a. m. ℞. flor. althææ pug. ℞. papav. erratici pag. j. rad. graminis acetos. pratens. scorzoner. silaris, a. unc. j. sem. contus. lini drach. ij. cum aq. decoct. spatio $\frac{1}{4}$ horæ ℞ iij. depuratæ admisce syrupi diacodii unc. j. nitri depurati drach. ℞; sumatque mane hora 8^a, vesperi hora 4^a, unam de hoc pulvere dosem. ℞. Flor. sulph. drach. ij. laudani puri ex solo purissimo opio gran. ij. stibii diaphoretici non abluti, rite parati drach. ℞. M. F. pulvis subtilissimus, divid. in vj. dos. æq.

8°. Interim & sexta quaque hora abluenda facies & collum tepida hac mixtura, iterumque detergenda. ℞. aquæ still. flor. rosar. sambuci, scabiosæ, a unc. v. aceti rosacei, sambucini, ana unc. ij. sal. ammoniac. drach. j. sp. vini vulgaris semel rectificati unc. ℞.

Atque hæc quidem agenda usque ad initia duodecimæ diei a primo insultu morbi. Post hunc

raro periculum. In ceteris consulendus fidissimus Sydenhamus, maxime quoad ulum sp. vitrioli in potu, ad variolas malignas & erosionem vasorum tendente. Plura nescio quæ usui esse queant.

Vale Lugd. Batav. 17 $\frac{2}{3}$ 24.

D E P O D A G R Æ

curatione.

EXosculatus sum, quum acciperem postremas quas ad me dedisti, geniumque tuum venerabar &c. Denique & dolorum & defatigationis & exacerbati podagræ insultus causa sunt &c. Exercitationem moderatam tibi profore scio, præcipue autem molles juncturarum frictions mane & vespri constanter peractas. Assuecunt sensim deambulationem ferre, eoque se ipso expediunt a vinculis arthriticis, &c. Vesalius, Aretæus, Nicander, &c. vale 17 $\frac{2}{1}$ 25.

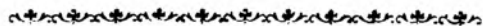

D E P I N I, A B I E T I S,

piceæ, &c. propagatione.

Felices tibi conjugales precor Deos &c. Pini, abies, picea, juniperi, quas misisti omnes perire, excepto uno &c. Abietes rubras habeo, plurimasque piceas natas seminibus elapso anno mihi ex Italia missis, & jam optime crescentes; etenim possum plantas illas propagare ex ramis, si abscinduntur hi in ligno elapsi anni, & tum abscissi fines immerguntur pici calidæ, non fervidæ: tum æque

æque vegeti remanent cum retento suo succo. Debet hæc abscissio fieri ad finem augusti &c. Vale. Lugd. Bat. 17to 25.

DE DIÆTA LACTEA
in podagra, & anglicana hernias
curandi methodo.

HEi mihi! ut dolui vicem tuam ubi intellexi sævitiem podagræ sprevisse quod auxilii opposueras! vis lactis blanditia demulcere quam superare nefas; probarem, nisi ætas, consuetudo, temperies, maxime omnium recordatio tristissimæ quondam melancholiæ obstaret. Forte posses haustu frigidæ aduncias ternas mane vacuo ventriculo ingestæ quotidiano usu infringere iniquam humorum in phlogosin degenerationem, maxime si semel, certo die, in mense interpolares usum tartari tartarificati, cujus tu novisti parandi modum. Ego usum summum ad tenacitatem inflammationis resolvendam expertus commendo. Utinam hoc carum caput mihi levet! quam serio gauderem! Majo mense autem & Junio toto, prima aurora haurienda graminis, beccabungæ, taraxaci, expressa virtus, dum lenes interea frictiones semper & sedulo ad articulorum commissuras instituuntur. Hæc sane cum victu moderato tentanda prius mihi videntur quam via lactea decurrenda, ad quam, ubi cætera frustanea, tandem denique refugere possumus.

De methodo hernias sanandi anglicana audivi nihil hæctenus. Difficilior erit quam prima fronte

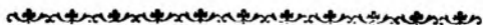
apparet, quia caustica rodentia escharam statim in superficie factam vix deinde penetrant, hinc raro attingunt panniculum adiposum: sed si & hunc infecerint, quid hoc faciet ad impediendum ne dilatatum in sacculi cæci formam peritonæum elaboratur, atque in illud reliqua? deberet ergo inustio, suppuratio, & cicatricis callosæ inductio fieri usque ad exteriorem musculum abdominis, ipseque ille peritonæi expansi alveus consolidari, aut nihil perficietur; sed tunc antiqua methodus secandi, separandi, ligandi, suppurandi, cicatricem firmam inducendi, Dionisio liquide descripta, tutior, certiorque habetur, quamvis rejecta dudum ob crudelitatem hac incuria non evitabilem. Vale, mi optime, Leydæ 1726.

DE CALCULO RENALI.

QUO tardiori mora jucundæ semper mihi litteræ tuæ frustrabantur, animum discruciant dudum mihi: nescio quid mali tibi accidisse suspicabar, nunc dolens intelligo accessisse ad verus durumque aliud haud minus crudele malum. Ego ad id prius consilium dederam quod habebam summum, idque profere credo; at forte simul fundens succorum virtus, latentes expulit calculos. Sane & olim hos ita nidis suis motos ipse memini, ideoque succorum tamen usum porro suadeo. Quod si dolores a motu calculi urgent, scis aquam, mannam, opium, clysmata retundere impetum, lubricare vias, adjuvare expulsam; scis autem, & nimium scire necesse est, abundantanti pinguedine re-
nes

nes gignendo, alendoque calculo aptos reddi quam maxime; ergo exercitatione corporis potius quam alio quocumque caveri remedio. Leydæ 17³/₉26.

D E V E N E N I S.

NUnquam datur ad te scribere, quin officium me moneat ut agam gratias pro acceptis beneficiis &c. De venenis difficile est differere: quis eorum in vivis hominibus experimenta, nisi nefaria crudelitate instituit? quis nisi his observatis præsentium effectus deteget? quanto teguntur astu lethiferæ artes inter arcana aulæ instrumenta semper repositæ! tutus capitur tenui de mensa cibus, ex auro venenum bibitur. Aula exeat qui vult esse tutus. Optimum crediderim omnia symptomata observare; usque obviam ire per remedia idonea ac si morbi essent singulares; sed adversus arsenicum vel cobalti fuliginem, quæ in descriptis a te suspicor latere, nihil est auxilii in arte: nec sapor, nec odor, monet imprudentes: & ex plumbo quoque tabifica fiunt. Verbo dixerim, una salus ad hæc omnia est obstare nulli, dulci satiari quiete, & sumere humi jacentes cibos. Ad sitim, diabetem, marasmum, aqua hordei, mel, acetum, pro potu valent, eadem ad vomitum profunt & spasmos. Forte tentari hæc possunt, potissimum, si subinde calcis vivæ subinde infusum, filtratum aliquid potatur. Fit vero illud ℞j. bene vivæ, recentis, nullo modo extinctæ, calcis demittendo in aq. optimæ vulgaris ℞ viij: ubi ebullit, decoque spatio 1/2 horæ, per emporeticam fil-

tra; unciam unambis in die vacuo ventriculo potandum da. Veneficus homo, fera pessima, neminem magis dente petit horrido quam illum quem artes suas eludere videt.

Alumnus tuus postquam huc venit compellavit me, dixitque se Parisiis versatum, & excultum in iis quæ ibidem addisci queunt; iustum a te Leydam petere, paruisse se, atque me a te salutarum. Obtuli auxilii & consilii quidquid afferre possum ad promovenda ejus vota. Bonus videtur, modeste admodum vestitus; in meis scholis privatis & publicis semper præsens intentissimo semper animo. Examinavi, reperi ingenio & doctrina anatomica, atque chirurgica, ut Parisiis parari potest, instructum satis. Libros non habet, eget iis quam maxime. Sane Vesalii, Eustachii, Borelli, Bellini, Malpighii, Fernelii, Riverii, Sydenhami, Foresti, Sennerti, Hippocratis, Galeni, paucisque aliis carere nequit: ego operam dabo ut prosim. Scribas mihi quæ facta velis; simul moneas an impensis Principis, an privatis tuis fruatur, ut ex animi tui sententia in his agam. Leidæ 17²/₂ 27.

DE FEBRE AUTUMNALI
Epidemica anni 1727.

EGO non invito magis ægros a longo tempore nisi paucos amicos: quare illi in clinicis exercendo par non sum, crediderim tamen doctrinam meam adeo facilem, ut intellecturus sit quam rectissime illa quæ ego super his sentio.

Mor-

Morbus hic autumnalis maxime epidemicus binos fere inuasit, occidit quam plurimos. Post diurnos æstus, summasque siccitates, anomala erat febris, vomitu assiduo, dolore capitis summo, phrenitide brevi letalis; ubi quiescere visa, mox acriter recrudescens, cum insigni tumore abdominis, vomitu, sequente morte.

Alii inde languerunt tota hyeme luridi, pallidi, tumentes. Milles curaveram, priusquam ipse decumberem, neque enim alios plures ægros sanare coactus fui, tantus erat laborantium numerus! perspexeram hinc malignum, putabamque me immunem fore; quippe qui tota æstate non nisi lacte usus eram, & equitatione ad malum pectoris, quod hisce feliciter superatum fuerat. Sed decimo tertio Octobris inuasit me, pressitque acrius, quam in aliis videram. Scilicet inter tot ægrotantes binos modo morbo hoc sublato observaveram, unum octuagenario majorem, alterum juvenem Russum, quem jam amentem & convulsam reperiēbam, quando advocatus primo videbam. Mihi ergo medicinam feci, ut aliis omnibus. Emeticum hausi die prima. Altera die cremoris tartari unciam, sic & tertia die iterum, quarto bina clysmata. Toto hoc tempore decocto simplici hordei cum multo sambuci succo, & copioso sale polychreito usus. Hac cura repurgata habui viscera prima, liberumque caput; sed debilitas extrema urgebat usque fere ad lyncopen: tum large vino rhenano cum citrei succo, saccharo, & pane tosto usus, & decimo quarto iterum ter purgatus; dein post languores convalui cortice peruviano instar the infuso, interdium sumpto per aliquot dies; unde

unde instauratus surrexi penitus, & videor mihi firmior quam ante. Quum languor a morbo me a munere cohiberet, composui tractatum de lue venerea, qui multum culpabitur a multis, sed, credo, bonam & sinceram doctrinam continet. Forte non displicebit tibi, ubi videbis in pingui solo se figere, hocque putrefacere, malignitatem hancce; atque hinc non curari, nisi oleum infectum ab ægri corpore separetur. Sed lege, atque rescribe quid te docuerit rerum usus in hisce. Accipies brevi scriptores de lue venerea Venetiis editos olim, binis in-folio voluminibus. Hos hic ex-cudendos denuo curavi, atque præfationem præfixi quæ dicta habet; eodem tempore historiam miri morbi consignavi, quem in Marchione de Sancto Albano tractavi, sed hanc nondum evulgavi.

Utor microscopio ex spæra oculo æquali factis, ut oculos, linguam, labia, ægrorum examinem. Scis ibi nuda vasa ostendere humores arte non velatos, sed conspicuos, præcipue in oculo & palpebris. Hæ lentes optime tubo includuntur, ne opus sit nimis prope ad partes ægrotantium vultu accedere. Oculis iisdem in vulneribus, ulceribus, pustulis &c. perspiciendis adhibitis, multa didici, quæ proferre nimis longum foret; imprimis cum spon-te patefiant.

Clarissimus Burmannus, inter litteratos hoc sæ-culo Princeps, carmine animum erga me amicum publice testatus est; cujus exemplar in eodem libro mittendo tibi altera septimana reperies, vale, o optime. Lugd. Bat. 17 $\frac{2}{1}$ 28.

 DE LACTIS USU IN PODAGRA.

Magno animo fortique aggressus victum ex lacte; eo felix sis, opto! si sustinere poteris, recte erit. Nihil equidem mali inde præfatio, ni forte nimis inde pinguescas, jam olim, si recordor, obesus: quare crediderim pro potu præter victum lacteum, hydrogala ex binis aquæ ad lactis unam partibus propinandum, maxime urgente siti, & quarta decima die ex manna purgans mane, vesperi eo die diacodatum hauriendum; corpusque interea equitatione roborandum quotidie: post peractam digestionem, ante cœnam & prandium. Vale, & scribe, oro te, qui cedat hic vivendi modus. Leydæ 1728.

 DE PODAGRÆ CURATIONE.

Non sine læsa patientia expectavi frustra in hunc usque diem discere a te qui valeres, ubinam versareris, quid ageres, vel ea sane gratia, quo scirem litteras mittere ad te quibus nuntiarem me penitus convaluisse, de te assiduo cogitare, & angi ut resciscam qua sint conditione podagrici dolores. Solatio fuisset misero, & veris forte graviora metuenti. Scias interim noctes me diesque laborasse in chemicis toto illo quo hinc abivisti tempore, ut reperirem remedium quod solvere tibi queat tenacitatem sanguinis abundantis, sicque sanare gravem morbum aut lenire saltem

tor-

tormenti atrocitatem. Enim vero suavis mihi foret vitæ usus, si contingeret scire liberum te a cruciatibus vivere; nec adeo quiescam prius quam auxilia eò invenerim, aut mortuus fuerim. Simul ac voti factus ero compos, curabo habeas quod tuto queas adhibere.

Nuperrime contra podagram ærem, eamque radicatissimam, suavi crebrum largumque usum recentissimæ ac lectissimæ agrimonix, betonicæ, chamæpityos, melissæ, veronicæ, cum aqua simplici infusarum, sicque quotidie usurpatarum mane & vesperi. Credibile haud est quantum brevi profuerit, firmando vires, humores fundendo, & agilitatem articulis reddendo absque ullo usque dolore, qui prius fere assiduus. Vale. Leydæ 1732.

DE STIPITIBUS PARAGOIS,
*foliis acinelle, radice Ginzeng; mungo,
 faba Ignatii, pareira, brava.*

ACcepi fossilia quæ ad me curasti mitti per Chirurgum: elegantia sunt, pro iis gratias ago summas.

Medicus ille Aquisgranensis ex nugis fecit ferria; sic solent.

Stipites Paragoæ quondam summo in usu, dum maceratis in aqua potus fiebat, qui leniter expurgabant vomitu ventriculum; sed dudum est quod tam raro ulurpentur, ut olim frequentissime.

Folia acinellæ ex Ceylon advehuntur, ubi nascuntur. Herba est proxime referenda ad bidentem Cæsalpim vel Tournefortii. Laudantur a virtute

lithontriptica; usurpantur folia instar thee, usu & costi.

Longe minus virtutis habet quam jactatur radix Ninzing Chinensium, vel Ginzing, vel Nisi Japonensium; est jam ultimum quod præbetur divitibus ad cardiacas, anthystericas, antiepilepticas affectiones. Tanti fit in Asia, China, Japonia, Tartaria, ut vitam longam, fœcundam, sanam utentibus promittant. Exploravi in variis; quid habet res! vanam jactantiam, præterea nihil. Videtur mihi odor, sapor, natura, virtus, exquisite referre radices fœniculi dulcis vel vulgaris. Provincia una veræ radices solvuntur 25. vel 30. floreni monetæ Batavæ. Principibus datur 3ß. infusa aquæ, vino, vel simili liquori, vacuo ventriculo: placet pretium. Magis illa juvant quæ emuntur pluris, & divites ita inanes dimittuntur.

Radix mungi est remedium nobile revera, sed rarissimum. Nascitur in Ceylon. Venenatos morsus animalium curat ad miraculum usque, vi sua penetrante valida.

Faba Ignatii species veneni est amarissimi, proxime accedens ad nucem vomicam. Jesuitæ nomen dedere a suo Heroe: vendebatur olim caro hic pretio, nunc vili: arcana revelata vilescunt. Centaurium minus tutius, atque in eisdem usus longe efficacius.

Parcira brava est radix brioniæ ex America. Parum efficit; multum laudatur. Cur? rara est, & commendatur a Medicis nugacibus, qui arte vacui, semper quærunt quid, quo dato, ultimum fecisse, nihilque omisisse videantur; sed scis sic in aulis semper obtinere: loquendum cum vulgo, cum

cum sapientibus sentiendum. Nunquam sum difficilis quin talia adhibeantur, modo non noceant. Ego puto, pro radice Ninzin, radicem fœniculi; pro paragois, ipecacuanham; pro acinella, agrimoniam & betonicam; pro mungo, rutam, pro faba Ignatii, centaurium minus; pro pareira brava, radicem aristolochiæ, commode substitui posse.

Curabo & ocyus optima omnium specimina habeas ut, si cogeris, uti queas, & venditare pro honorabilibus artis secretis. Vale Lugd. Bat. 1728.

D E P O D A G R Æ

curatione ex lacte.

SUMMO cum gaudio perlegi gratissimas mihi literas, quippe nuntiant quod mitior morbus est, & quod natura fert lactis usum, unde certe semper lenimen summum. Semper quidem metueram, ne obesum corpus, aliis assuetum, atque exacte inter laxiora locandum, satis admitteret id alimenti: nunc periculo factum est ut gratuler de fausto eventu. Faxit Deus plenam tibi, o amice, perennem faxit a diris tormentis sanationem! tu animosus exemplo, constans in usu, perstes usque benefico & salutari. Videris subtiliter & vere suspicari de gravi auditu lectissimi tui pignoris. Quod si vera hæc mali causa, numquid forte censes boni quid fieri si adhiberentur cum prudentia quæ viticida ad glandulas fundunt? atqui mercurius dictus dulcis parca copia mixtus ad hydragoga fortunatos sæpe habet eventus, si ante novilunium & pleni-

lunium datur , ita ut triduo præcedenti sic bis in mense porrigatur .

Resinam scammonei puto semper ferendam cum paxillo sacchari : tollit viscidum resinæ , promptiorem ciet actionem .

Lætor quod methodo saponacea , alvum laxante , hæmorrhoidas stimulante , obtinueris meliora , quia hæcce tutissima puto ; neque nocebit sano quamdiu calor , sitis , dissolutio sanguinis nimia , largiorem usum haud prohibent . Crediderim excretionem sanguinis ea via potissimum saponi deberi , prodesse igitur & eo nomine saponem . Tu , mi optime , vale , & utere diu agrimonia , betonica , melissa infusis , ad instaurandos articulos debiles .
Leydæ 18. Junii 1728.

DE SANGUINE DEPAUPERATO,
& succedente hydropse ascite .

Videtur mihi , considerato morbo , quod usu vitæ liberioris , ex nocturnis fatigationibus , vigiliis , æstu , frigore , victu opimo , vinis generosis , spiritibus vini , denique immoderata dosi falis volatilis , omnes humores acres , nervi vero debito sicciore evaserint : utraque tandem causa concurrente , atque accedente animi perturbatione magna , incensum esse morbum , qui jam fere radicat , & veluti naturalis factus , quam maxima minuitur uervis mala , difficillimus curatu . Malo huic , magno fati , fenesto accessit augurio uteri per acerrimum sanguinem aggestum in graviditate , inflammatio , vasorum corruptio , sanguinis ja-
Stu-

Stura. Acerrima rursus exhibita, ex vino Tocaviensi, spiritu salis, succo millepedum, auro fulminante (quod veneni fere vi agit, ut lapis infernalis auri) effecere ut credam invalidum evasisse corpus ad conficiendum ex victu sanguinem, sed ingesta sponte corrumpi in corpore, in ichorosas, semiputridas deficere vitæ vires, repleti corpus crudis, nec spem superesse, ut viscera instaurari queant. Hæc ego, nec alia de ætiologia, diagnosi, prognosi. Vides, o amicissime, quam periculosæ plenum alex opus æstimem curationem ægræ ita aggredi, ut in sanationem eat; dumque acerrima cum cura rem revolvi vix reperio firmi quid suadere ut possim. Omne quod ope humana tentari queat, in hisce ponerem.

1°. In sublimi ædium parte, vulturno exposita inter lignea tabulata mansionem consularem.

2°. Lectum, stragula, lodices, vestes, semper siccissima & calidissima curarem apponenda corpori, quoties se vestibus induet, vel cubitum ibit.

3°. Aer semper siccus, modice tepens, in conclavi sustineatur subinde incensu benzoini, masticæ, olibani, succini, paulo agilior redditus.

4°. Potus esto ex quatuor aquæ, una optimi mosellani partibus, quibus pauxillum succi aurantium Ulyssiponensium (poma de Sina) permistum sit; addito sacchari vel syrupi violacei tantillo: sed de hoc potu bibat parum simul, nec nisi ut sitim leniat.

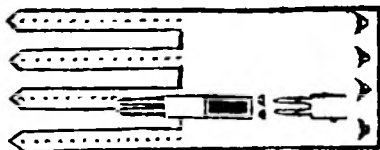
Aqua foret Pouhountiana Spadana, vel Swalbacena, aut si similem virtute habes in vicinia, quæ vino miscenda.

5°. Cibus vero ex meraco carniū jure, vel
assis

assis carnibus, piscibusque fluviatilibus, imprimis esto: tum hordeum, avena, milium, oryza, ad inspissationem densam cocta. Condimenta ex synapi, raphano rusticano, similibusque peti poterunt.

6°. Si aqua copiosa certissime scitur in cavo abdominis, quod pondus ad stateram fidissime docet, atque cætera haud repugnent, paracentesis tentari poterit ope instrumenti triquetri, hoc modo. Fiant ex forti linteo, vel ex corio, aliquot cingula lata, per fibulam ductilia, & astringenda, pro libitu. His cingendum totum corpus abdominis a costis infimis usque ad hypogastria & pubem: fiat paracentesis, constricto prius per hæc cingula abdomine. Pro copia expressæ aquæ inter effluendum assiduo adducantur per suas fibulas cingula, quo ita vasa & viscera abdominalia tantum perpetuo constringantur adductis cingulis, ut educta aqua æque comprimantur, quam ab aqua ante educationem; sic vice una exhaurire fas est omnem aquam; neque opus sævitiam vulnerum toties repetere, ut liquido intelligis. Paracentesi peracta, constrictio abdominis continuanda, donec sensim secure paululum remitti patitur, & sensim solvi potest.

Cinguli figura.

7°. Laudabo maxime veterem Ægyptiorum methodum ad eliciendas aquas absque corporis perturbatione-

batione, scilicet ut ad utraque crura bina vel ter-
na epispatica de cantharidibus applicentur, cuti-
culam aperiant; teneantur diu aperta ut aqua li-
bere exstillare queat, unde illæso sanguine & vi-
sceribus, natura se ab aqua liberat: cum purgan-
tia nec certo agant, atque omnes actiones quam
maxime lædant. Si loco cantharidum, caustico
potentiali dicto, vel & actuali, ulcera inuris cru-
ribus, tanto melius: quoniam magis stillant. Has
methodos optimas commendo.

8°. Pro medicamentis, hoc casu acidula, balsa-
mica, antileptica laudo: itaque deglutiat omni ho-
ra, 7, 8, 9, 10, 11, antemeridiana pilulas iij.
A, suberbibens unciam potionis B, idque in spa-
tium mensis.

9°. Vectione, frictione, motu corpus exercen-
dum; quo plus, eo rectius.

A. 2℥. Ammoniac. gumm. ʒj.

Bulb. recent. ari ʒj℞.

Opoponac.

Terebent. aa. ʒ℞. m. f. pilul. gr. iij.

B. 2℥. Aq. still. bacc. junip. cohob. ℔ij.

Rob. baccar. junip. ʒvj.

Sp. junip. cohob. ʒiij.

Sp. nitri dulc. ʒj.

Sal. polychr. ʒj.

Vale, mi optime, meque tuo utere, fruire!
Leydæ 17^{1/8} 28.

 D E T E R T I A N A F E B R E
podagrica.

O Factum bene! beasti me, metuebam ne quid mali passus esses; neque ausus fui scribere, dum omnia tuta timeo. Quam serio gaudeo recte te valere, podagra fere immunem, neque expulisse salutarem tertianam, quæ sibi commissa & rite gubernata, saluberrima habetur adversus podagrica & hypochondriaca, medicina! O si memores forent mortales antiquissimi observati, febres molimina naturæ humanæ quibus semet expediat ab hospitante intus malo, nunquam suppressendas igitur sed moderandas sapienti directione in usus a natura affectatos! Vale o suavissime ***, & me toto tuo utere. Leydæ 26. Oct. 1729.

 D E P O D A G R Æ
Curatione.

ACcepi quæ ad me misisti, integra. Beasti me, gratias ago, quod salvus bis transivisti Neptuni regna. Utinam illa Domina dolorum infesta tibi ærumnis terraque marique non dominaretur, eademque crudelitate utrobique tyrannidem exerceret. Est vero mera in te vitæ vis, quæ de tenui victo spissamenta cogit inflammationi generandæ nimis apta. Hanc tamen debellare si nefas, leniter dabitur operari. Jejunus ventriculus hauriat uncias quatuor frigidæ puræ aquæ hora

ante jentaculum , claudat par haurus cœnam . Nitri esto parcus simul , ac crebrior usus ; frictio frequens , ad solos vero articulos . Quæso mitte cætera : simplex hoc sequere bimestri spatio . Ego interea parabo Paracelsi antipodagricum : experiar prius in aliis . Dein dabo .

Gratias ago maximas pro pulcherrimo dono musico quo filiam ditasti : grates illa ingentes agit , non sine verecundia , ocyssimæque se dedit exercitationi .

Me vero quod attinet , liberatus dudum fui ingenti frusto sideratæ carnis , quæ mortua excidit de gangræna , quam horruisti . Jam cavum nova plenum carne , tensimque coeuns ; solidescit locus ; conditionem noviti aridæ plagæ jam ante dimidiatum sæculum nudatæ ab omni adipe , hinc strigosæ prorsus ; facileque prospicis , futuram cicatricem tenuissimam , eamque membranæ accretam musculorum : unde obsequiota minus hærebit loco rigiditas , cui leniendæ paravi oleum de cera , geminata stillatione penetrabile & mite . Hiat jam superficies extima , cruda adhuc , sed pura & sine fundo , denarii amplitudine . Aqua certe tua de sale parata ammoniaco & sulphure , pulcherrima præstitit .

Libellum Lobbii de variolis satis reperi laudabilem : patuens est laborum , veri avidus , & satis in sentiendo liber .

Jam doleo quod femoris apertum adhuc malum prohibeat excurrere Rotterdamum . Sed momentanea collocatio nonne foret acerbæ divulsionis integratio ! animo , sic voluit Deus ! præfente tecum , absentis amici impressam contueor imaginem . His

me reliquis pascō, facitque sæculi beatitudo ut literarum sit liberum commercium.

His fruamur, o bone, donec puræ labe animæ in elysiis beatorum campis Deum ament, venerentur, conspirante in nudum amorem ardore! vale, o optime, creditoque mandata facta. Leydæ 1731.

Malum meum pejus haud est, sed lento tendit gradu in melius. Miscui balsamum a te laudatum digestivo priori, sicque applicui eventu bono factis, interim & foveo medicata aqua, quæ juvat quam plurimum. Vere lentis vasa arcta, pingui membrana carentia, lenta ariditate obstare humectæ, mollique valorum extensioni, hinc tardare mortui separationem, viventisque supplementa. Quid vero aliud a cicatrice semisæculum vetusta expectari poterat? credo interim sanatum iri, imprimis quum sequar sapiens & fidele consilium quo me juvas: vale, Leydæ 1731.

D E S A P O N I S U S U .

EXultavi præ gaudio ut inscriptionem vidi literarum; ubi autem perlegi, quasi fulmine ictus sum & percussus; nec est penes me, quo justum tanta ex jactura animi dolorem amico meo leniam. Millies cogitavi Jobum universis simul elapsum bonis, liberis orbem, tormentis discruciatum, pie dixisse & sapienter, *Deus dedit, abstulit Deus, gratias agamus Domino*. Te, amicorum optime, ea jam ornavit statione Numen, ut si sanitas modo sufficit, opes satis colligere poteris pro te, & cara filia; cumque Cæsarea te obum-

hret Majestas, spero rediturum solidum quod perditum reputaveras. Sis bono animo! caveas veterem melancholiam! ama unice amabilem Jovem, cætera dormienti confecta dabit. Moneam interea antiquos jubere Batavos ne unquam numerosa nimis ova vel optimæ supponamus gallinæ, sed dividere potius sortem inter plures usurarios: tutius hoc, licet forte paulo laboriosius.

Ratio vitæ, quam instituisti, laudabilis imprimis mihi videtur. Saponis & nitri quotidianus hac dosi usus mira præstabit: id multis manifestis didici exemplis. Illum examinavi cujus mihi specimen dedisti, & inveni sane quam pulcherrimum omni quidem nota saponem: quare vel meo periculo, audaçter eodem utere; proderit.

Sapo hic, vacuo receptus ventriculo, cum levi corporis motu, pede, rheda, equo, in actum deductus, & unciæ unius alteriusve aquæ frigidæ haustu adjecto, dissolvit lentores mucosos in stomacho, intestinisque recrementis obfessa inde oscula arteriosa & venosa detergit; motumque liberum humorum per hæc vaicula expedit, sicque officinam primam mundat, muneri aptat, acida coagulata resolvit, mitificat.

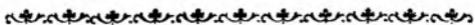
Novisti lixivium saponis misceri omni equidem noto corporum generi; inde potui, chylo, humori venarum mesentericarum, mistus, in venas it hepatis, vesiculæ fellis; promptuaria horum & emissaria aperiens; confectum bilis juvat, motum incitat, officium promovet; neque minus beneficii leni, nervisque amico, stimulo, partium inertiam excutit, virtutem animat. In ipso autem sanguine adeo est fere universale remedium, ut
 spissa

spissa incidendo, cocuntia resolvendo, solutam morbi materiem per illa urgendo, fere faciat quod de sale tartari reddito volatili magnus Helmontius promittit, Ex his cernere est quæ verissima; hercle vix aliunde plus solatii in chronicis malis; fateorque felicissimos mihi in his præstitos successus saponis crebro usu & diu protracto adscribendos fuisse. Unum si velis dabo exemplum.

Vir fortis, cereri, baccho, veneri immaniter deditus, semper in extremam usque senectam absque ullo morbo validus, solebat semper ante prandium vacuo ventriculo immittere pilulas de hoc sapone confectas, adeo insigni effectu ut nihil fere unquam senserit in quotidianis semper commestrationibus ad exemplum immersus. Non alius cujus corpus plus ad podagram a natura vergeret, nec alius podagræ conciliandæ plus operæ dedit, nunquam tamen ille ea infestatus.

Utendum est saponeter in die vacuo ventriculo singulis vicibus pondere scrupuli reducti in pilulas juxta modum supra memoratum. Continuari potest usus in longam diem, quia raro sic nocet, vel integro protractus anno. In uno tantum casu noxium deprehendi, quoties nimirum acerrimæ bilis abundans copia nimis fundit & liquefacit humores, abradit & erodit viscera, atque intime dissolvit sanguinem, qui deinde, sudoris specie dimanans de corpore, tabificam creat totius emaciationem, cum calore molesto hæctico. Nocet etiam iis qui laborant cacochymia putrida calefcente oleosa, queis habitus oris cadaver spirat, urina fœtet,crementa alvi putrefactum prorsus olent, pulsus arteriarum exiles, præcipites

tamen & heftici . Tandem in peste , capite putridorum morborum , exitialem esse , multiplicatis experimentis observavit laboriosissimus noster Diemerbroeckius . Tu , qui leges corporis humani penitus intelligis , pulchre cernis , tibi , tuisque convenire malis , si aqua capitur , vel succus granitidis recens demulsi ad uncias binas ternasve . Quotidie vacuo ingestus stomacho fere idem præstat , quem tota ego elapsa ætate religiosa observatione bibi læto usque eventu contra insultus nephriticos , arthriticosque . Sed saponi præsto , semper paratus , utique commodior . Atque ea quidem crediderim respondere quæsitis tuis circa hanc rem ; sed tu vale , mi optime , bene age , & lætare . Leydæ 1732 .

D E A B S Y N T H I I ,
 ☉ *aristolochiæ longæ noxa .*

G Avisus ago gratias quod liberaveris magno me metu , neque enim causam reperi tam diuturni silentii in viro amico nisi forte immanius quid passo &c.

Ulus absynthii sæpe nocet oculis , sed monet incipiens hallucinatio , quæ quamdiu non advertitur licet pergere .

Radix aristolochiæ longe podagram lenit , sed vitam fecit brevem plerisque utentium . Cave . Remittam libros quos petis . Potes Principi Eugenio offerre unum , alium retinere tibi ; fac autem id tuo nomine : neque enim ambio , nec volo innotescere Heroibus &c.

Re-

Remedia singularia vix novi, nisi ens veneris Helmontii, magnum in morbis multis remedium. Si vis, mittam aliquid propria manu paratum, ut & ζ diaphoreticum Helmontii, utraque bona, sed multo labore facta. Vale & scias &c.

 D E I N C I D E N D I S
 O vacuandis humoribus.

EUge! Desideratas diu & expectatas exosculatus tum litteras, quibus te vivere intellexi: utinam datum fuisset simul & te valere in eisdem legissem! re expenta, credo si triduo ante plenilunium, semel mane, jejunus, haurires pulvisculum A mistum in semi uncia syrup. violacei, & post horam dein jus non salitum vitulinum, atque eodem die pro prandio iterum illud jus, sedulo cavendo ea die ab omni acido, purgabit alvum. Decem horis postquam assumptum fuerit, haustulus B bibendus. Id non nocebit; promittit resolutionem coacti, plenitudinis diminutionem: spero proderit.

Maximas vero grates tibi, pro opera mihi præstita in tradendis libris &c.

- A. $\mathcal{Z}$. Sacchari gr. iij.
 Scammonei lectissimi gr. $\mathcal{LX}$.
 Stib. diaphoret. bene abluti gr. xx.
 M. in mortario vitreo diu terendo f.
 pulvis tenuissimus pro una dosi.
- B. $\mathcal{Z}$. Aq. still. meliss. menth. aa $\mathcal{Z}$ j.
 Sp. cort. citrei $\mathcal{Z}$ j.
 Syrup. diacodii $\mathcal{Z}$ ij.

Tinct.

Tinct. opii gut. xvj.

M. F. haustulus.

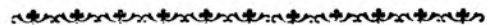

 DE PODAGRÆ CURATIONE.

GAudeo de recuperata valetudine tua qua mihi vix aliud habetur pretiosius ; quam stabilem faxit & incolumem tibi Deus ! quas vero grates agam , quod amice me participem feceris rei adeo mihi optatæ ! Quam mira debet latere humorum degeneratio in corpore quæ ad tenerrima ligamenta articulorum per spissitudinem detenta , dolores , immobilitatem , denique infirmitatem relinquat , vel excitet ! Utinam huic fundendæ expellendæque , certa simul & tuta methodus atque remedia haberentur ! sane sunt mihi rationes validæ quæ persuadent id obtineri tandem posse per remedia hydragoga , inter quæ princeps id est , quod mea paratum manu misi , cujus indicavi usum ; quippe nihil tutius , qui carissimæ conjugii & unicæ meæ filiæ , crebro id exhibui , blando & egregio successu . Nihil habeo efficacius , cum mirifice attenuet . Certus sum , si usurpare deliberas , ut commendaui prius , nequaquam damnosum experieris ullo respectu podagrifanti . Si profore invenis , parabo tibi quantum pro te voles , jusserisque : requirit namque peritum in hisce artificem . Si interea oci quotidie biberis uncias sex succi recentis pressi de recentibus , repurgatis , in pulvem contusis terbis , *anthoræ* , *beccabungæ* , *cochleariæ* , *endiviæ* , *raminis* , *nasturtii aquatici* , mane vacuo ventriculo , puto omnino te tandem longo usu dissoluturum di-

ram pituitam, mitificaturum rodens acre, & instauraturum infirmos articulos. Poteris & his in anno sanguinem mittere, ut saltem *Gallicismum* pius colas, & vel ita quoque humores densatos attenues. Mihi sane creditur summa cum ratione cessurum his remediis malum; quod velit Deus imploratus meis precibus!

In praxi medica deprehendi omnes mihi obviam factas febres intermittentes sanari illo pulvere, quem tibi misi, si datur sex horis ante exacerbationem cum paucis syrupo sacchari candidi; idque ita fit in tertiam vicem diebus febrilibus. Quartanæ ipsæ cedunt, ter quaterve ita tractatæ. Nec quinquina, nisi raro, opus. Estque operatio lenissima, qua pauperes quam plurimos certos sano.

Jam fere anni spatio versor in parando remedio ex calcantho vero (vitriolo cupri) ad morbum epilepticum, & jam incredibilia vidi, ut & in hysteris. Ubi perfecero videbis. Sed haud potui hic genuinum reperire, cœruleum instar saphyri, vitriolum hungaricum, ne summa quidem diligentia, & pretium offerens: quod comparare potui, fuit parum admodum cœruleum, magis viride, attamen laudabilia dedit. Vale Leydæ 1733.

DE INCIDENDIS HUMORIBUS.

GAudebam quando litteras vidi quibus me recreasti, quia nuntiabant te carissimum caput nutius habere; utinam tandem aliquando lenirentur cruciatus & debilitas inde reliqua! me sane dolores acerbissimi a duodecim fere annis intactum
 reli-

reliquere, ea tamen lege, ut quotannis verno tempore per tres menses sedulo utar, & quotidie, largissimis potibus ex agrimonia, beccabunga, betonica, melissa, nasturtio aquatico in sero lactis decoctis; his certe indolentiam tribuo. Quoniam hyeme prisca monumenta doloris ægre semper persentisco. Vale, Leydæ 1734.

DE PUERPERARUM,
aut partui vicinarum variolis.

LÆtus intelligo ex iis quas 13^a. hujus mensis ad me dedisti, quod meas cum syngraphis accepisses. Gratias ago pro commendato opere. Id pulcherrima habet multa & singularia. Typographi vero dudum numerum ingentem habent eorum qui concurrerunt ad promovendam editionem, quæ jam satis feliciter procedit.

Quæ de mea erga te amicitia atque beneficentia commemoras, tribuo, ut multa alia, animo generoso, quo regum onus æquare soles. Sane si sederemus ad rationes, debitor ego tibi essem, qui magno cum pudore quotidie reputo quot nominibus tuæ benevolentiae onerosus fuerim, & quam fuerit exiguum illud, quod ipse tibi efficere potui. Utinam esset in me tibi gratum quod esset, & utile! efficiendo illud contentus viverem. Cogitavi serio de re quæ te sollicitat; meditatus hæc respondeo; tu pondera & corrige.

Si fœmina partui proxima, aut puerpera, sana prius, succi plena & sanguinis, semperque large menstruorum evacuationi assueta, malignis corripi-

pitur variolis, forte semel haud ita multum sanguinis educerem, si res id exigeret, per æstum, plenitudinem pulsuum, aliter non: quoniam a partu tanta laxitas vasorum, tam proclivis in putredinem lapsus, maxime circa systema uteri, & tam formidabilis spirituum in nervis perturbatio. Uti- que dolor ad lumbos, pulsus sola æquabili veloci- tate peccans, lochia parca, lac nullum, sitis au- cta, satis videntur arguere quod sanguis in amplif- simis vasis uterinis computrescens, atque malignam ibidem inflammationem excitans, delirio atque diarrhœa fatali se manifestaverit. Notabile imprimis statim a partu, fœtu, placenta, aquis modo expulsis, abdomen molle, non jam distentum, sed flaccidum prorsus; hinc vasa sanguifera paulo ante compressa, jam subito laxa, sanguinem corde expulsum facile admittunt in se, avertunt a reliquis partibus, accumulans in arteriis venisque sitis in abdomine, præcipue uterinis locis, ubi amplissima jam, sed simul, collapsio utero, inertissima vasa. Apparet hinc quanta huic sanguini proclivitas ad putrescendum, præcipue aere nunc libere in uteri cavum admissio & veneno variola- rum adeo putrefaciens jam quoque agitante omnia. En amicissime B***, causam quæ creditur fecisse, ut putredo hinc concepta eluserit omnem curam. Magna evacuatio minuit quidem impe- tum motus, sed prohibet expurgationem sanguinis qui hæret in canalibus calammum scriptorium æquan- tibus, sed inertibus jam. Summum remedium quo hæc mala avertuntur, est corpus puerperæ statim a partu fasciis latis arcte astringere, ut ita con- strictum abdomen urgens viscera expellat sangui- nem

nem per patula in pelvi vasa. Cæterum puto sic simul prophylactice curatum iri illam diarrhœam quam putredini humores liquefacienti tribuo. Interim victum ex avenæ decocto, sorbendo ad uncias quatuor omni bihorio, commendo, in quo paucillum cinnamomi intabuit, & cui semper tempore usus duodecima pars vini rhenani cum paucis salis grano admixta sit. Præterea vellem tertia quoque hora diei dare pulverem hunc, qui fit ex crem. tart. gr. v. flor. sulph. gr. vi. nitri purissimi gr. ij. stibii diaphoretici bene præparati, sed non abluti gr. vj, hora vero a meridie tertia narcoticum ex tinctura opii cum spiritu vini facta ad guttas xij. ex syrupo acidi citri ad 3 ss.

Potus optimus lac duabus aquæ partibus dilutum; poma acida assa, coctave, pultes avenacæ, hordeacæ, vel ex oryza paratæ, jura carniûm acido citri & paucis sale condita, etiam licita sunt. En, optime amicorum, quæ consulta offero, ut & tibi hæc emendaturo opportuna sit materies cogitandi, & mihi liceat parere jussis. Vale, Leydæ 1736.

DE AUDITU GRAVI.

EUge! recte! feliciter! en tandem expectata venit epistola, venit cara: a te est, de te boni quid nunciat? Quam sincerus gaudeo! utinam & perficiatur tibi sanitas constans! laudabo capellas, si nectare suo profuerint. Accepi cistulam cum fossilium calcanthorum frustis illibatis; quæ examinata pulchra inveni; pro quibus gratias ago maximas.

Ope-

redimat a malo. Opes quo si uti nefas! sed aqua & polenta Epicuro satis, ut de felicitate contenderet cum Diis, ambrosia, & nectare fruentibus. Magna sane beatitudinis pars quod filiam habeas ingenio & moribus placentem; diu ea gaudeas in solatium vitæ. Mea illi officia sua deferenda commendavit, agitque grates pro missa melodia Baldaviana quam maximas. Sed oblita forte fuit B***, quod in opulenta olim gaza musica qua beavit Boerhaaviam, jam & hanc quoque benefice inscriptam fuisse, sed eo quidem nomine magis adeo obstrictam se grata agnoscit, & querula quod nesciat rependere debitam vicem.

Quæ quæris ex me scire, libens aperirem; sed raro in commentarios refero acta. Scis quam sim miser laboribus! soleo pro re nata consilia capere, remedia, & agendi rationes eligere, neque certum ex uno casu ad alium argumentari. Hinc accurate referre nequeo gesta, neque suis quoque temporibus dividere; sic se fere res habuit. Juvenis 22. annos natus in India, robustus, dives, luxui perditæ deditus, vino, elicitis inde spiritibus, opiparis mensis, peregrinationibus, exercitiis immoderatis uti suetus, media æstate debacchatus solito jam immanius, hinc febre ardente, dolore capitis summo, vomitu assiduo, angore terribili, inquietudine perpetua, somno turbulentissimo. Amstelodamo Leydam vehitur velociter, ut consilia petat. Nihil de variolis suspicans, mitto sanguinem largiter, ocyslime. Statim purgans de cremore tartari, nitro, pulpa tamarindorum, rheo, exhibeo dosi larga. Id recte purgavit. Potum exhibeo ex radicibus acetosæ pratensis, graminis, scorzonæræ, una cum

cum tamarindis incoctis, nitro addito & succo inspissato baccarum sambuci liberaliter admisto; unde multum ille & assidue bibit. Ad sitim vero, quæ insatiabilis illi erat, utebatur aqua cum succo recenti pressolimoniorum, cum pauxillo succi ribesiorum & syrupo violaceo. Addebatur subinde & pauxillum vini mosellani. Decumbebat in lectica aperta, corio russico obducta, in cubiculo temperate frigido, apertis semper portis. Contra omnia hæc insurgebat atrocior morbus. Urina flammæ, æstus exurens, profusus sudor; somnus fere furibundus, lingua sordide fusca, taurini oculi igne & sanguine suffusi. Itaque die sequenti nondum apparentibus indicibus variolarum, eadem omnia æque libere repeto; neque prohibetur adscensio increpescens per omnia mali. Sed paulo post omnis conspicua totius capitis pars ubique minutissimis punctulis rubris, proxime junctis, scæda, oculi lacrymantes, rubri, sternutatio, tussis. Serio diu meditatus, gaudeo acta quæ inflammationi adversa; metuo suppurationis & gangrenæ dira ventura effecta: his cavendis invigilo. Mane & vesperi pediluvia ex aqua & vigesima parte aceti. Cavis pedum & poplitum, fermentum panis acidum, aceto & nitro permixtis, noctes diesque applico. Temporibus placentas rosaceas, aceto rosaceo, & sambucino irroratas, appono, sæpe renovandas. Jubeo sedeat erectus quantum ferre potest; decubitum in lectica, loco obscurissimo, modice frigido; silentia muta ministrantium impero. Decoctum avenæ in aqua, cum succo limonum grato, lac ebutiratum coctum cum avena. Cerasa nigra, acidula, morellis contulis, cum suis nucleis in se-

ro lactis cocta, per setaceum pressa, pauca saccharo grata, cum intrito pulvisculo panis biscocti, pro cibo exhibeo; nec aliud dari passus sum. Potus erat coffe cum $\frac{1}{4}$ lactis: thea bohea cum $\frac{1}{2}$ lactis, cerevisia levis, serum lactis, aqua pura cum pauxillo succi limonum. Decocto tamarindorum supra descripto utebatur toto morbi decursu, ea quotidie copia, ut semper quater interdium alvum laxaret, usque ad quartam decimam morbi diem. Hora tertia, quotidie sumebat haustum soporatum ex aq. still. flor. rhead. unc. iij. opii pur. gran. ij. sp. sulphur. p. camp. gutt. vj. syrup. violar. ζ s. accessere interim deliria, furores, convulsiones diræ, obmutescentiæ. Perrexi semper eodem modo. Post diem quintum morbi, semper ad decimum quartum, sumpsit omni quadrihorio pulvisculum ex cinnabar. nativæ hung. gr. vj. flor. sulph. ζ ij. stib. diaphor. non ablut. a nitro fixante ζ β . m. f. pulv. tenuis, divide in xij. dos. æq. Sæpe utebatur ad asperitatem dolentis gutturis emulsione ex 4. sem. frigid. maj. amygdalis cum syrup. althææ Fernelii, gargarismate assiduo ex decocto ficuum; erant enim omnia obsessa & ulcerata, eo usque ut omnis corporis cutis una tamen foret exulcerata eo usque crusta, quam post diem undecimam, jam penitus aridam, quater interdium oleo recens presso de amygdalis apprime inungendam curavi. Sensim tum vino rhenano, jure carniū, rescillans vires, omnia superavi mala. Vivit usque Legati Gallorum uxor sex menses gravida, correpta virulentissimis variolis, secunda statim die effulissime erumpentibus, cum pessimis symptomatibus, maxime in cerebro, missione sanguinis liberali sta-

tim facta, decoctis similibus utens. ut bis quotidie alvum deponeret; opiato vesperi ad gr. j similibus pulveribus, omnique alio regimine, ut prius tractabatur. Hinc tamen pultes avenaceæ, jura vitulina leviora cum diu incocta oriza, cerasa recentia cocta in ebutyrato lacte cum paucis panis biscocto largius oblata, respectu factus. In illa tanta variolarum vi, ut prorsus incredibili, sanata, integra tempestive pulchrum enixa filium, non passum variolas in utero. Id balneum vitale amnii prohibuit; vivit bene sana illa, & ille robustus vivit. Interim monendum accidere quandoque in hoc morbo, ut venenum variolarum plus noceat spiritus projiciendo penitus, quam inflammando corpus: tum æstus haud adeo magnus; pulsus creber, debilis prorsus; deliria levia, virium projectio, variolæ lentæ, planæ, parvæ, depressæ, non adsurgentes; interstitia pustularum languida, pallida; certa mortis indicia. Tum feces alvi solutæ, cadaveroso fœtore, colore fusco, debilitantes, deliria, vox clangosa. His casibus methodus dicta obest. Morbus ex se lethalis. Tum rad. contrayerv. ℥j. serpentar. virg. ℥ss. rutæ recent. ℥s. infund. cum aq. still. rutæ ℔j. vini rhenani ℥vj. add. lacch. ℥iiij. bibat ℥j. omni hora fervide, superbibens decoctum scorzonæræ ut excitentur vires. Dein pro re nata instituantur regimina. Vale o amantissime. Leydæ 17to 36.

D E T H E R M A R U M
Aquis-Graniensium usum.

GRatulor tibi felicem ad balnea Aquis-granensia adventum, consilii simul & successum precor. Circa usum multa quæ addam creberrimo usu probatis legibus, sane vix habeo. Commodissimum equidem videtur mane potare aquas, easque corporis motu promovere. Prandio dein fisco, vinoque meraco instauratum corpus pomeridiano tempore iterum excitare, ut circa vesperam molliatur balneatione, atque circa egressum ex balneo optimum est frictione abdominalia agitare, atque hypogastria imprimis, diemque finire brevi cœna. Sapienter profecto spectasti æque corporis in aere assidue mutato concussus, itinerisque effectum in consilio, quam ipsum thermarum emolumentum; maxime cum hæc usum balnei præcedant atque sequantur; ego interim quæsitam de industria occasionem adhibebo, ut satisfaciam iis quæ a facultate mea nuperrime petivisti, sum enim tibi magis quam vellem obstrictus. Vale. Leydæ 1736.

DE VOMICA PULMONIS.

MEprehendit vomica in pulmone, spiritum præfocans ad levissimos corporis motus, a tribus ab hinc mensibus quotidie increscens. Si clausa augetur, opprimit, si vero rumpitur, eventus

tus incertus. Quidquid fiet, id omne continget ex arbitrio supremi numinis; cur ergo metuum? quid cupiam aliud? adoremus Deum! sufficit. Interim curo sedulo ut lectissima adhibeam remedia, ut leniam & maturem. Securus de exitu vixi ultra sexaginta & octo annos semper lætus. Tu vale, o optime, & vive diu & feliciter. Leydæ 16. Martii 1738.

D E D Y S P N O E A.

EGo æger anxietates supra vires tuli: omni fere momento suffocatus a terribili dispnoea. Accessere postea angustiae hypochondriacæ exquisitissimæ. Tandem vero & diræ idæ hæc omnia pervigilem noctes egere diesque, ut vix tristius quid ferre potuerit natura humana: postremo aqua interius, oedemata, anasarca, phimoësis formidabilis una cum molestissimis symptomatibus, donec crepante epidermide aquæ se exoneraverit multum hac via: unde ulceratis partibus jam laboro. Hæc mea vita, quæ placet tamen, quia sic visum Deo, cujus absolutissimum jus in me agnosco, amo, adoro: id orans, liceat pati patienter, & cum laude infinita summi numinis, id omne quod vult ut patiar. Exuperior quotidie, quod post tristissima quæque diu tolerata, serena deluceant intervalla. Dulce est de re inter hæc cogitare, qui boni viri speciem vita tota exprimis, cui parem necdum reperi: regum certe opes animo æquas, vere generosus amicus. Doleo quod non potuerim dignas tibi vices reddere unquam, sed intra verba ina-

nia & vota stetit omne id quod reipsa præstitisse debueram tibi, cui semper optime volui. Vale. Leydæ 19. Jul. 1738.

CALCULI IN VESICA

suspicio.

EXaminavi historiam mali hanc quo urgetur Comes Illustrissimus. Re perpensa, vereor ne sit calculus, olim ortus in rene, inde excussus in vesicam, ibidem jam hospitans, utinam haud increfcens! Id sane malorum concurrentium consideratio nimis videtur docere. Id vero mali hac ætate, (a) hyeme jam præfente, in corpore priores morbos, horumque dura remedia passo; tum increfcens satis contra saluberrima medicamenta, & methodum adhibita, parum spei relinquunt.

Cibo utendum ex cerealibus, lenioribus oleribus, jure carniurn, carne alba. Moderata copia capiendus ille, sed ter quaterve repetendo in die: potus optimus nulla recens, parum vini & tantum levioris. Motus prodest, creber utique; sed lenis valde, ne offendat vesicam. Quies ex se hoc in malo pessima: quare oportebit lente, & sensim motum instituire, cavendo prudenter mala quæ a quiete oriuntur, neque minus illa quæ nimio motui ortum debent. Somnus plenior, & vespere mature inchoatus longe ante decimam proderit; vitando tamen incubitum in lectos plumis gravidos.

Mane statim a somno erunt deglutiendæ pilulæ quinque A, statimque sorbendo super his uncias tres

(a) Octogenarius erat.

tres de apozemate B : hæc mire demulcent asperitates quæ lædunt tenerrimi sensus nervos in vesica, & natum tenesimum ad intestina: hoc idem eodem modo fieri oportet hora ante prandium, ut mane sumi debet ante ientaculum. Hora quoque sexta, vesperi, idem pro vice tertia debet repeti, ut vacuis a cibo visceribus perluantur meatus renum & vesicæ, sed & simul etiam liberentur ab omni saburra, quæ aliter manet in corpore, & facilæ admodum adhærescit, nato jam in vesica calculo. Quin aliquoties observatum fuit continuato diu satis talium usu lapidem diminutum fuisse, ac tandem quoque haud incommode depulsum ex corpore: quod utinam hic fiat! quod si tamen hisce per binos menses ea lege in ulum protraheris levaminis nihil obtinebitur, tum equidem oportet explorare catheteris ope an calculus ibidem certo lateat; quo quidem vere deprehenso necesse foret periclitari an manu periti Chirurgi per sectionem educi queat. Fateor quidem obstare ætatem, sed & plurima prostant exempla eorum qui altiori etiam ætate fortunata inde sanati fuerunt. Certe aliud vere exploratum remedium non habetur, & mortalibus vere cognitum. Hæc ea sunt quæ potui meditatus proferre ad hunc morbum, quæ Deus fortunare velit. Scripsi Leydæ 17° 12 37.

A. 2℥. Cassiæ recent. pulpæ dr. j.

Croci optimi gr. xv.

Mann. drach. ij.

Rhei dr. β.

Succi glycyrrhiz. dr. iv.

Terebinthin. dr. j.

F. pil. singulæ gr. iv.

Q 4

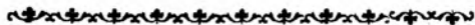
Rad.

B. ʒ.ʒ. Rad. contus. recent. gramin. unc. iij.
 Scorzoner.
 Sifari,
 Tragopogon. an. unc. ij.

Cum aq. per horam coque, adde
 Rad. recent. contus. fœnicul. unc. j.
 Glycyrrhiz. unc. j ʒ.
 Semin. fœnicul. contus. d. vj.

Ebulliant iterum parum clauso vase, deinde ℥ iv.
 decocti exhibe.

Vixit adhuc sub iis malis ager ille biennio: aperto post mortem cadavere, calculus in sacco ad fundum vesicæ formato prægrandis inventus est: Arteria iliaca fere tota ossea: flexura quoque intestini coli: pulmo sinister fere integer consumptus apparuit.

D E T U M O R I B U S
 ex hæmorrhoidibus diu male tractatis relictis,
 & in carcinomatis naturam conversis.

Malum quo laborat Illustrissimus Comes, attentissimus consideravi, statimque, ut semper soleo, litteras acceptas combussi, ne ulli deinceps pateant. Doleo calamitatem miserrimam magnanimi Herois; sive respiciam morbi pertinacis atrociam, sive dolorifica quæ passus fuit, heu sine salute! remedia, licet ex arte optima. Non censeo opus fore ut me conveniat, quia melioribus ipse utitur, & quoniam ex accurata descriptione morbi quam mihi dedisti, intelligo satis, superque, quid secundum mearum facultatum tenuitatem censeam agendum ad lenimen mali, unde
 for-

forte & sanatio tandem parari queat, ita quidem ut præfens ipse salubriora adferre haud possem.

Opus erit efficere ut cibi, potus, medicamina, talia modo corpori præbeantur, quæ humores mitificent, lubricent, viscera, excrementa emolliant, eaque ratione omnia dolorum irritamenta sopiant.

Ipsa vero mala in loco nata extirpationem radicibus faciendam haud admittunt: quia originem habent in interioribus, & secta vel ulla ferocius acerbescunt: ideo putem ea modo tractanda esse, ut carcinomata leniri solent a prudentibus. Sæpe mitescunt lenibus, quæ generosiori agitata stimulo asperantur, & medendo ægrescunt. Cibi ergo ex avena, fagopyro, hordeo, millio, secali, tritico, oriza, prunis, uvis passis, uvis corinthiacis, atriplice, beta, endivia, lactuca, scorzone-ra, sisaro, spinachia, tragopogono, brassica rubra, parentur.

Lac, lactis cremor, ova tremula, jura carniū, cum vegetantibus prioribus omni modo parata, caro recens assa, commendantur.

Acrida aromata, salsa, fumo durata, vel siccata in aere, condita titulo *haut gout* vel *ragout*, improbantur.

Cibi quater in die, parcio-re copia simul sumpti proderunt; cremor recens lactis, & medulla ex ossibus bubulis, aut & lac cum saccharo optima pro jentaculo.

Potus optimus foret ex mulsa recente cum paulillo lactis.

Pro medicamentis suadeo ut omni trihorio diei deglutiantur tres pilulæ A, sorbendo desuper binas uncias de decocto B, mane in vesperam.

Extrinfecus propono ut pars afflicta quater interdium ſingulis vicibus ſemihorii ſpatio foveatur liquore C pannis lanneis excepto calido, & humido ita retento hoc tempore: tum leniffime detergeantur, atque tegantur linimento D cum plumaceolo impoſito, quod & tota nocte applicatum teneatur. Partes interim quam minime moveantur. Glandulis ad inguina duris emplaſtrum de mucilagibus ſalubre.

Thermæ Carolinæ omni modo proderunt.

Hæc ea ſunt, quæ acerrima meditatione dictata liberrimæ ſapientiorum emendationi relinquo. Deum veneror, aſpiret tuo molimini in ſalutem conſultorum. Vale, Leydæ 17²²/₃ 35.

- A. ʒ℥. Cremor tart. }
 Man. optim. } an. dr. j.
 Pulp. caſſiæ dr. j ſſ.
 Succu glycyrrhiz. inſpiſſat. dr. ij ſſ.
 Terebinthin. gr. xv.
 M. F. pilul. gr. v.
- B. ʒ℥. Flor. althææ.
 ſambuc. an. unc. ſſ.
 Fol. althææ m. j ſſ.
 verbasc. m. ſſ.
 Rad. althææ dr. ij.
 glycyrrhiz. unc. j.
 gramin. unc. iij.
 Sem. contuſ. papav. alb. unc. j.
- Cum aq. decoct. ſpatio horæ per pannum preſſ. ℥. xv. exhibe.
- C. ʒ℥. Aceti ſambuci dr. iv.
 Aq. ſtillat. roſar.
 ſambuci an. ℥ ſſ.

Sal.

Sal. ammon. dr. ꝑ.

Spir. matrical. dr. j.

Vitriol. Cypri gr. v.

M. pro fomento.

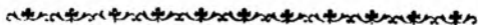
D. 24. Aceti lithargyr. unc. j.

Saccar. Saturn. scrup. ꝑ.

Succi Sempervivi maj. recens pres. unc. j.

Ung. nutriti sine corpore unc. j. ss.

M. F. linimentum.

DE P O D A G R A A N I M I
ac corporis fatigationibus superveniente.

DEbita mentis applicatione excussi historiam morbi quo jam laborat Comes Illustrissimus, omnibusque fideliter expensis, tandem in hanc incidi lententiam.

Ex laboribus supra humanis, quos mens attentissima noctes vigilatas, dies laboriosas sustinuit per tam multos annos, id effectum videtur quod cerebrum semper actuosum visceribus subduxerit spiritus digestioni dicatos. Inde crudi humores aggesti in systemate arteriæ celiacæ, & mesentericæ, onerant splenem, jecur, pancreas, mesenterium, intestina, & officinam bilis. Causæ huic satis validæ in mala accessit largus ciborum duriorum, & vini fortissimi usus, forte libidinis calidæ liberalior exercitatio, quæ ipsa in vigore ætatis acrius culta corpus solet enervatum senectutis tradere.

Quæ quidem omnia ita se habere evidentissime docent mala, flatus, vomitus, nausææ matutinæ, nihil

nifus partium in excretionem sanguinis usque, & sitis immanis, qua natura ardet diluere acria, crassa attenuare, perque vias urinæ se exonerare a saburra alte impacta.

Sola podagra medicina purgando profundo sanguinis senilis idonea equidem! sed salubris tamen, quippe quæ unice liberet cerebrum ab intentatis aliunde gravioribus capitis morbis. Hinc caute tractanda, ne scilicet, explodere virus impedita, recurrat ad vitalia summo cum periculo.

Hinc opus erit tutis remediis viscosæ, & piccæ, bilis atræ tenacitatem incidere, & fundere per ea quæ nimis non urgent; neque minus necessarium mulcere acre rodens, & urens, quod in succo atrabilario micat, quod imprudenter motum rumpit valcula; atque ea quidem dum molitur Medicus, vitæ interea viribus prospiciendum erit.

Igitur suadeo mane hora ante jentaculum deglutiat novem catapotia A; superforbeat uncias sex de potu B; jentet post horam ex chocolata, hora ante prandium sumat de iisdem catapotiiis septem; forbeatque super his uncias iv. de decocto B; prandeat ex jure carniū cum incōctis oleribus lenibus pro mensa prima. Secunda appareatur ex assa recenti cum acidulis condimentis, claudatur maturis fructibus moderate sumendis. Vini molellanti boni usus erit præ cæteris. Hoc in morbo & tenuis quoque proderit cerevisia, ita tamen ne copia sit nimia, quia timetur diabetes a profusione largiore. Vesperti hora sexta proderit capere *quinque* iterum pilulas, & forbere uncias iv. de B. Cœna ex jure carniū oleraceo, fructibus ho-

horæis coctis , lacte , vel paratis ex avena , hordeo , oriza .

Somnus vespere mature capiendus , neque pernoctandum post decimam ; surgendum matutine ; negotia peragenda tempore ante prandium ; a cœna animus cito omni cura liber .

Corporis exercitatio proflis necessaria , quantum negotia concedunt ; quorū crebrior eo rectior .

His quidem observatis prævideo omnibus occursum in malis , atque podagram mitiorem fore , & articulis mobilitatem rediveram esse , quantum hæc autumnō & hyemē obtineri possunt .

Verum simul ac Majus mensis illuxerit , & necessarium mihi videtur & saluberrimum , ut liber ab omni negotio ad Spadanos properet fontes , ibidemque plenis faucibus hauriat . Optimum Geronster , ejusque laticem continuato per sesquimestre spatium usu assumat : inde enim multum prævideo boni ; imprimis si cum exercitatione quotidiana adjuvatur vis medicata aquæ , atque etiam viæ debito promovetur actio hujusmodi ; ita enim vires corporis instaurabuntur , atque mali subigetur materies , facile deinde expedienda solius naturæ ope , unde & animo facultas integra , & corpore tum denuo libere utetur , & commode obundi debita & magna munera . Id faxit Deus ! scripsi Leydæ 17³¹/₁₀36.

- A. 2℥. Aloes puriss dr. ℞.
 Ammoniac. dr. ij.
 Boracis venet gr. xv.
 Bulb. ari recent. gr. xxxv.
 Castor. gr. vj.
 Curcumæ dr. ℞.

Rhei dr. j.

Sapon. venet. dr. iv.

Terebinth. dr. ss.

M. F. Pilulæ singulæ gr. iij.

B. 2℥. Fol. parietar.

Scabios. an. m. j ss.

Rad. recent. eryng.

Fœnicul.

Gramin.

Petrolelin. an. unc. ij.

Sal. polychrest.

Tart. vitriol. an. dr. j.

Cum aq. decoct. spatio $\frac{1}{2}$ horæ adde

Glycyrrhiz. unc. j ss.

Ebulliant iterum parum, dein ℔. iv. decocti exhibe. (a)

(a) Tria ultima consilia præcedentibus litteris non sunt annumeranda, prima tamen vice in publicum prodeunt.

F I N I S.